

Jaarverslag 2010

Sterk door overleg

Dagelijks, via het zoeken naar gemeenschappelijke antwoorden op de meest diverse beleidsuitdagingen, trachten de sociale partners een maatschappelijk draagvlak te creëren. Het vormgeven van dit draagvlak, dat nodig is om beleid waar te maken in praktijk, is de blijvende opdracht van de SERV, ook in 2011.

Een breed draagvlak wordt niet bij decreet geïnstalleerd, het vergt grondig onderbouwd overleg. Als sociale partners treden we daarbij op als verantwoordelijke vertegenwoordigers van een aanzienlijke maatschappelijke achterban die weet dat de sociale partners tot akkoorden moeten komen. Daarin slagen wij niet altijd, maar de intentie ertoe leeft bij iedereen zeer sterk.

In dit jaarverslag geven we u een overzicht van het reilen en zeilen bij de SERV in 2010. Bovendien belicht dit verslag ook de belangrijkste activiteiten van de commissie Diversiteit, de Vlaamse Havencommissie en de Vlaamse Luchthavencommissie.

Voor het eerst is het jaarverslag volledig als webtoepassing opgevat. Wij hopen dat u zo nog sneller alle informatie vindt die u zoekt en wensen u alvast veel leesplezier.

Caroline Copers, voorzitter SERV 2011

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

SERV: opdracht en werking

De SERV is hét orgaan waar binnen het sociaaleconomische overleg plaatsvindt tussen de Vlaamse werkgevers- en werknemersorganisaties. Daarnaast functioneert de SERV als strategische adviesraad (SAR) voor materies die nauw verband houden met dit sociaaleconomisch overleg.

1. Opdracht

Advies

De SERV is de strategische adviesraad voor het beleidsdomein Werk en Sociale Economie, voor Economie (binnen het beleidsdomein Economie, wetenschappen en Innovatie) en voor Energie (binnen het beleidsveld Leefmilieu, Natuur en Energie; het gaat om een gedeelde bevoegdheid met de Minaraad). Ten slotte is de raad ook strategische adviesraad voor het beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid.

Deze specifieke bevoegdheden als SAR beletten niet dat de SERV ook op andere sociaaleconomisch relevante domeinen actief blijft, zoals milieu, onderwijs of ruimtelijke ordening. De Vlaamse Regering moet over alle ontwerpdecreten met een sociaaleconomische dimensie aan de SERV advies vragen. De raad bepaalt, op voorstel van het dagelijks bestuur, of een adviesvraag betrekking heeft op zijn aandachtspunten. Dit zijn onderwerpen met een duidelijk sociaaleconomische inslag. Indien dit niet het geval is, deelt de SERV aan de adviesvrager onmiddellijk en gemotiveerd mee dat hij over deze adviesvraag geen opmerkingen formuleert. Ook brengt de SERV elk jaar verplicht advies uit over het Vlaamse begrotingsbeleid. Daarnaast formuleert de raad adviezen op eigen initiatief en standpunten over sociaaleconomische thema's, maakt studies en verzorgt publicaties.

Overleg

Naast deze adviesopdracht vervult de SERV een overlegfunctie. Aan de ene kant houdt dit de voorbereiding in van het driedelige overleg met de Vlaamse Regering binnen het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC). De SERV verzorgt hiervoor het secretariaat. Aan de andere kant omvat dit het overleg tussen de sociale partners onderling.

Extra opdrachten

In het SERV-decreet werden ook extra opdrachten verankerd (bijv. onderzoek door Stichting Innovatie & Arbeid en beroepscompetentieprofielen). Het decreet verduidelijkt ook de rol van secretariaat die de SERV opneemt voor de autonome commissies.

2. Werking

In de raad zetelen tien vertegenwoordigers van de representatieve Vlaamse werkgeversorganisaties (Boerenbond, UNIZO, Verso en Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen) en tien vertegenwoordigers van de representatieve Vlaamse werknemersorganisaties (ABVV, ACLVB, ACV). De raad is het hoogste orgaan binnen de SERV. In zijn adviezen streeft de raad naar consensus.

De Vlaamse Regering benoemt de leden op voordracht van de sociale partners. Hun mandaat duurt vier jaar en is verlengbaar.

Het uitgebreid dagelijks bestuur van de SERV bestaat uit telkens één vertegenwoordiger van de SERV-partners (ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO, en Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen) en, met raadgevende stem, uit de administrateur-generaal en adjunct-administrateur-generaal van de SERV. Het voorzitterschap wisselt jaarlijks. Elk jaar levert een andere partner, volgens een toerbeurt, respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter aan het dagelijks bestuur. De voorzitter en ondervoorzitter komen nooit tegelijk uit de werkgevers- of de werknemersgroep.

In 2010 was Peter Leyman (Voka) voorzitter. Caroline Copers (ABVV) was ondervoorzitter. De dagelijkse leiding over het secretariaat berust bij de administrateur-generaal en de adjunct-administrateur-generaal.

3. Werkgroepen

De SERV kan op deskundigen een beroep doen en permanente of tijdelijke werkgroepen oprichten. De SERV-organisaties kiezen de leden. Ook kan de raad beslissen andere deskundigen aan de werkzaamheden van de werkgroepen te laten deelnemen.

SERV: werkjaar 2010

SERV viert vijftiengste verjaardag

Op 27 september 2010 vierde de SERV zijn vijftiengjarige bestaan. Precies vijftieng jaar gelden - op 27 september 1985 - vond de plechtige installatievergadering plaats van de SERV. Toen kregen de Vlaamse sociale partners een eigen Vlaams sociaaleconomisch overlegorgaan dat beter aansloot bij de uitgebreide bevoegdheden van Vlaanderen.

Doorheen de jaren kwamen er vele taken, commissies en raden bij in de schoot van de SERV. Zo werd de SERV een huis met vele kamers. Om die eenheid en verscheidenheid duidelijker te communiceren, lanceerden we op 5 juli 2010 een nieuwe huisstijl en website.

Een geschiedenis van het sociaal-economisch overleg in Vlaanderen (1945-2010)

Naar aanleiding van de feestzitting "25 jaar SERV" verscheen eind september 2010 een boek over de geschiedenis van het Vlaams sociaal overleg.

In deze historische studie maakt de lezer kennis met het sociaaleconomisch overleg zoals dit zich de voorbije decennia ontwikkelde in Vlaanderen. Het boek is evenwel meer dan een geschiedenis van de SERV. De auteur behandelt het onderwerp immers vanuit een unieke invalshoek, ingebed in de ruimere historische context, vanuit een langetermijnperspectief en gebaseerd op uitgebreid nieuw

archiefonderzoek.

Bestellen

Een geschiedenis van het sociaal-economisch overleg in Vlaanderen (1945-2010) 25 jaar SERV door Ophelia Ongena

Te bestellen bij Academia Press Wetenschappelijke Uitgeverij Eekhout 2 9000 Gent Tel 09/233 80 88 Fax 09/233 14 09 info@academiapress.be ⁽¹⁾ www.academiapress.be ⁽²⁾ ISBN 978 90 382 1660 7 310 pagina's

Werking

Naar jaarlijkse gewoonte volgt een overzicht van de adviezen en aanbevelingen die de SERV in 2010 heeft uitgebracht. De SERV ontving 66 adviesvragen. Rond een adviesvraag kwam geen consensus tot stand en werden de standpunten

van de organisaties in de raad aan de bevoegde Minister overgemaakt. Voor zeven adviesvragen besliste de SERV geen advies uit brengen. Soms beslist de SERV om samen te adviseren met een andere adviesraad (vaak de Minaraad) of wordt het advies doorgespeeld naar een andere adviesraad (Mobiliteitsraad van Vlaanderen, SARWGG of Vlaamse Havencommissie).

Aantal adviezen per domein

12 milieu en duurzame ontwikkeling

5 onderwijs

3 arbeidsmarkt

7 economie

3 welzijn en gezondheid

4 regulering en algemeen overheidsbeleid

2 ruimtelijke ordening

2 begroting

9 energie

1 diversiteit

1 Europees beleid

Raadzittingen 2010

[3]

20 januari 2010

Adviesvragen ● ●

1. [Advies over het 'gelijke kansen en diversiteitplan 2010'](#) ^[4]
2. [Advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2007 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen](#) ^[5]
3. [Advies aan minister Pascal Smet over de aanvullende bepalingen begeleiding derde aanpassing van de begroting 2009 en het ontwerp van decreet begeleiding begroting 2010](#) ^[6]
4. [Advies aan minister Joke Schauvliege inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï, actieplan voor wegen, spoorwegen en luchthaven Brussels Airport](#) ^[7]
5. [Advies over algemene maatregelen voor de co-existentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele gewassen en biologische gewassen](#) ^[8]
6. [Advies over het ontwerpbesluit betreffende de onroerendergoedtoets wijziging van het besluit dossiersamenstelling aanvraag stedenbouwkundige vergunning](#) ^[9]
7. [Advies betreffende de nieuwe anti-crisismaatregelen van de federale regering en minister van Werk](#) ^[10]
8. [Advies over de uitvoering van het decreet op de Vlaamse kwalificatiestructuur en de voorgestelde amendementen op dat decreet](#) ^[11]
9. [Advies aan minister Pascal Smet over het voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het reglement tot wijziging van het reglement van de Nederlands-Vlaams Accreditatieorganisatie van 19 februari 2005](#) ^[12]
10. [Advies reparatiebesluit energiepremies SERV-Minaraad](#) ^[13]
11. [Advies aan minister-president Kris Peeters betreffende de diensten op de interne markt](#) ^[14]

Overige punten ● ● ●

1. [Advies over de beleidsnota 2009-2014](#) ^[15]
2. [Standaard voor ervaringsbewijs opleider/begeleider in bedrijven en organisaties \(m/v\)](#) ^[16], [receptionist/telefonist \(m/v\)](#) ^[17] en [magazijnbediende \(m/v\)](#) ^[18] ^[19]
3. [Rapport over de begrotingsaanpassing 2009 en de begroting 2010](#) ^[19]

10 maart 2010

Adviesvragen ● ● ● ●

1. [Advies over het civiel effect inburgering](#) ^[20]
2. [Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XX](#) ^[21]
3. [Advies milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewateren, waterbodems en grondwater](#) ^[22]
4. [Advies integraal waterbeleid met het oog op de omzetting van de Europese overstromingsrichtlijn](#) ^[23]
5. [Advies milieubeleidsvereenkomst SO₂ en NO_x 2010-2014 voor de elektriciteitsproducenten Minaraad - SERV](#) ^[24]
6. [Advies materialendecreet](#) ^[25]

Overige punten ● ● ● ●

1. [Advies betere regelgeving voor een effectieve en efficiënte overheid en meer welvaart en welzijn](#) ^[26]
2. [Externe reacties op het ontwerpadvies Betere regelgeving voor een effectieve en efficiënte overheid en meer welvaart en welzijn en het ontwerpadvies Wetgevingsprocedures structuren en instrumenten in Vlaanderen: een evaluatie van 10 jaar wetgevingsbeleid](#) ^[27]
3. [Standaarden voor ervaringsbewijs van dierenverzorger \(m/v\)](#) ^[28], [internetontwikkelaar \(m/v\)](#) ^[29], [landmeterhulp \(m/v\)](#) ^[30], [poetshulp \(m/v\)](#) ^[31] in gezinnen, [kinderverzorger in meerlingengezinnen \(m/v\)](#) ^[32], [polyvalent assistent \(m/v\)](#) ^[33], [datarapporteur \(m/v\)](#) ^[34], [ICT-ondersteuner \(m/v\)](#) ^[35], [programmeur \(m/v\)](#) ^[36], [functioneel applicatiebeheerder \(m/v\)](#) ^[37], [onderhoudstechnicus elektromechanische installaties \(m/v\)](#) ^[38], [productiemedewerker kunststofverwerking \(m/v\)](#) ^[39], [machineregelaar kunststofverwerking \(m/v\)](#) ^[40], [GIS-medewerker \(m/v\)](#) ^[41], [GIS-deskundige \(m/v\)](#) ^[42] en [GIS-specialist \(m/v\)](#) ^[43]
4. Financieel rapport SERV werkingsjaar 2009

9 juni 2010

Adviesvragen ● ●

1. [Advies aan minister-president Kris Peeters over het decreet toekenning rentetoeelage voor ondernemingen t.g.v. hinder door openbare werken](#) ^[44]
2. [Advies aan minister-president Kris Peeters over het samenwerkingsakkoord ruimtelijke informatie-infrastructuur](#) ^[45]
3. [Advies aan minister Joke Schauvliege over het actieplan lood voor de zone Beerse in het kader van richtlijnen luchtkwaliteit 1996/62/EG en 1999/30/EG](#) ^[46]
4. [Advies over krijtlijnen voor de hervorming van het stelsel van de opleidingscheques](#) ^[47]
5. [Advies versnelling investeringsprojecten](#) ^[48]
6. [Advies over het ontwerp van decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling en ontwerp van besluit tot uitvoering van dit decreet](#) ^[49]
7. [Advies over het ontwerp van verzameldecreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur](#) ^[50]
8. [Advies aan minister Joke Schauvliege over het milieuhandavingsprogramma](#) ^[51]
9. [Advies over het programmadecreet 2010](#) ^[52]
10. [Adviesvraag decreet win-winlening & activering risicokapitaal](#) ^[53]
11. [Advies lokaal sociaal beleid](#) ^[54]
12. [Advies over het ontwerp van decreet Avenant 2008 aan samenwerkingsakkoord meerwaardeneconomie](#) ^[55]
13. [Advies waterverkoopreglement](#) ^[56]
14. [Advies ondernemerschap bij personen van allochtone afkomst en personen met een arbeidshandicap](#) ^[58]

Overige punten ● ●

1. [Jaarverslag 2009 SERV Stichting Commissie Diversiteit MORA VHC VLC](#) ^[59]
2. [Rapport 20 jaar Vlaams fiscaal beleid](#) ^[60]

5 juli 2010

Adviesvragen ● ●

1. [Briefadvies over de sectorale afwijkingaanvraag voor de productie van geëxpandeerde kleikorrels](#) ^[61]
2. [Advies normering zendmasten](#) ^[62]
3. [Advies over de waarborgregeling voor het Fonds ter reductie van de globale energiekost](#) ^[63]
4. [Advies meerjarenprogramma slagkrachtige overheid](#) ^[64]
5. [Advies aanpassing warmtekrachtquota](#) ^[65]
6. [Advies over de evaluatie van het decreet leren en werken](#) ^[66]

Overige punten ● ●

1. [Hersamenstelling raad](#) ^[67]
2. [Advies begrotingsbeleid Vlaamse Gemeenschap](#) ^[68]
3. Standaarden
4. [administratief commercieel medewerker binnendienst \(m/v\)](#) ^[69]

5. [operator verpakking in de farmaceutische industrie \(m/v\)](#) ^[70]
6. [\(de\) monteur koetswerkherstel \(m/v\)](#) ^[71]
7. [plaatbewerker koetswerkherstel \(m/v\)](#) ^[72]
8. [voorbewerker koetswerkherstel \(m/v\)](#) ^[73]
9. [spuiter koetswerkherstel \(m/v\)](#) ^[74]

15 september 2010

^[75] Adviesvragen

1. [Advies samenwerkingsakkoord professionele integratie van personen met een handicap](#) ^[77]
2. [Advies Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014](#) ^[78]
3. [Advies Samenwerkingsakkoord verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- & binnenvaart](#) ^[79]
4. [Advies Vlaams hervormingsprogramma Europa 2020-strategie](#) ^[80]
5. [Actualisatie en gedeeltelijke herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen](#) ^[81]
6. [Advies Schuldafbouw via budgetmeters elektriciteit en aardgas](#) ^[82]
7. [Advies codificatie energiebesluiten](#) ^[83]
8. [Advies Wijziging decreet brownfieldconvenanten](#) ^[84]
9. [Advies Flankerend beleid voor een duurzame, toekomstgerichte industrie](#) ^[85]

Overige punten

1. Wijziging standaard [mecaniciën \(m/v\)](#) ^[86]
2. Stichting Innovatie & Arbeid: [Vlaamse Werkbaarheidsmonitor loontrekkenden 2010](#) ^[87]

13 oktober 2010

Adviesvragen

1. [Advies omzetting EU-richtlijnen luchtkwaliteit](#) ^[88]
2. [Advies besluit energieconsulenten](#) ^[89]
3. [Advies over de wijziging van ecologiepremies](#) ^[90]
4. [Advies over de wijziging van strategische investerings- en opleidingssteun](#) ^[91]
5. [Advies over de startnota winkelen in Vlaanderen](#) ^[92]
6. [Advies over de verruiming van de instrumenten voor preventief bedrijfsbeleid](#) ^[93]
7. [Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende organisatie van de zorgverzekering](#) ^[94]
8. [Advies wijziging decreet tot oprichting IVA Kind & Gezin](#) ^[95] (vertrouwenscentra kindermishandeling)
9. [Advies evaluatie brownfieldconvenanten](#) ^[96]
10. [Advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 4 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening](#) ^[97]
11. [Advies over de lokale diensteneconomie](#) ^[98]
12. [Advies Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling](#) ^[99]
13. [Advies over het ontwerp Vlaams Milieubeleidsplan 2011-2015 \(MINA-Plan 4\)](#) ^[100]
14. [Advies Groenboek interne Staatshervorming](#) ^[101]

10 november 2010

Adviesvragen

1. [Ontwerpbesluit houdende vaststelling van specifieke maatregelen voor de co-existentie van genetisch gemodificeerde suikerbieten met conventionele conventionele suikerbieten en biologische suikerbieten](#) ^[102]
2. [Ontwerpbesluit houdende vaststelling van specifieke maatregelen voor de co-existentie van genetisch gemodificeerde aardappelgewassen met conventionele aardappelgewassen en biologische aardappelgewassen](#) ^[103]
3. [Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2011 \(Programmadedcreet\)](#) ^[104]
4. [Advies over het voorontwerp wijzigingsbesluit sociale openbardienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt, wat betreft de invoering van een minimale levering van aardgas tijdens de winterperiode](#) ^[105]

15 december 2010

Adviesvragen

1. [Advies Gelijke kansen en diversiteit - plan 2011](#) ^[106]
2. [Advies Rekendecreet](#) ^[107]
3. [Advies wijziging van het Eurovignetverdrag](#) ^[108]
4. [Aanpassing van de groenestroom- en warmtekracht-certificatensystemen](#) ^[109]

5. [Advies Werkervaring](#) ^[110]
6. [Voorontwerp van decreet tot wijziging van het RTC-decreet van 14 december 2007](#) ^[111]
7. [Advies over het actieplan omgevingslawaai voor de agglomeraties Antwerpen en Gent](#) ^[112]
8. [Advies Groenboek Nieuw Industrieel Beleid voor Vlaanderen](#) ^[113]

SERV als strategische adviesraad

De SERV is strategische adviesraad (SAR) voor materies die nauw verband houden met het sociaaleconomisch overleg:

- werk en sociale economie
- economie
- energie
- en de diensten voor algemeen overheidsbeleid.

De SERV heeft als decretale opdracht om jaarlijks advies uit te brengen over de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Werk

Hervorming stelsel opleidingscheques

Advies over de krijtlijnen voor de hervorming van het stelsel van de opleidingscheques

Vertrekkende van een SERV-advies i.v.m. de globale hervorming van het Vlaams stimuliebeleid (2009) wenste de SERV met dit advies verder richting te geven aan de hervorming van het stelsel van de opleidingscheques. In het advies gaf de SERV vooreerst aan op welke basisprincipes deze hervorming gestoeld dient te zijn. Van volgende aspecten vroeg de SERV in het advies de realisatie op korte termijn: indelen van de tot op heden ondersteunde opleidingen in vier categorieën en het hierbij voorzien van een transfermechanisme op microniveau, variëren van de mate van ondersteuning naar gelang de categorie van opleidingen, voorzien van cofinanciering vanuit andere beleidsdomeinen dan werk voor de opleidingen levensbreed leren, positief differentiëren van de ondersteuning arbeidsmarktgerichte opleidingen voor de kansengroepen laaggeschoolden, 50 plussers en mensen in armoede en ten slotte voorzien van eenduidige registratie en permanente monitoring.

Documenten:

[Advies over krijtlijnen voor de hervorming van het stelsel van de opleidingscheques](#) ^[114]

Lokale diensteneconomie

De Vlaamse minister van sociale economie vroeg de SERV om advies over de maatregel lokale diensteneconomie (LDE). In de beleidsnota sociale economie 2009-2014 nam de minister het engagement de maatregel te optimaliseren. De SERV gaf aan dat LDE, en de optimalisatie ervan, niet als een losstaande maatregel mag en kan beschouwd worden. De visie op LDE wordt immers mee bepaald door de plaats die de LDE inneemt in het aanbod van de sociale economie. Bovendien is het zo dat bij de bespreking van LDE ook een aantal generieke vraagstukken naar bovenkomen die relevant zijn voor de gehele sector. In het advies werd onder andere verder ingegaan op de doelgroep van LDE, de aard van de dienstverlening, het vraagstuk van de doorstroom, het groeipad en de adviesrol die (lokale) sociale partners hebben in de huidige erkenningsprocedure.

Documenten:

[Advies lokale diensteneconomie](#) ^[115]

Samenwerkingsakkoord meerwaardeneconomie

De SERV meldde de Vlaamse minister van sociale economie geen opmerkingen te hebben bij het ontwerp van decreet Avenant 2008 aan samenwerkingsakkoord Meerwaardeneconomie. De SERV formuleerde dan ook een positief advies.

Documenten:

[Advies aan minister Freya Van den Bossche over het ontwerp van decreet Avenant 2008 aan samenwerkingsakkoord meerwaardeneconomie](#) ^[116]

Economie

Strategische opleidings- en investeringssteun

Het Pact 2020 is in wezen gericht op de transitie naar een vernieuwende en toekomstgerichte economie. Gelet op de potentie van de strategische opleidings- en investeringsprojecten om de transitie van de economie te ondersteunen, is de raad er voorstander van dat het transitiegehalte van een opleidings- of investeringsproject een beoordelingscriterium moet uitmaken, dat zoveel mogelijk dient afgestemd te zijn op de benadering en de focus in de Staten-Generaal Industrie.

De raad pleit verder voor een meer kwalitatieve evaluatie van de strategische opleidings- en investeringssteun om zo meer de economische en maatschappelijke toegevoegde waarde van het systeem te kunnen beoordelen.

Daarnaast is het positief dat de instapdrempel voor strategische opleidingsprojecten in hoofde van de kleine ondernemingen wordt verlaagd tot 250.000€. Ten slotte benadrukt de raad dat én strategische opleidings- en investeringssteun en superstrategische steun belangrijke componenten van strategische steun vormen. De overheid moet binnen het voorziene budget waken over een evenwichtige verdeling van over de strategische componenten.

Documenten:

[Advies over de wijziging van strategische investerings- en opleidingssteun](#) ^[117]

Vlaams preventief bedrijfsbeleid

De mogelijke verruiming van de toepasbaarheid van het Vlaams preventief bedrijfsbeleid

Op 22 september 2010 heeft de raad zich positief uitgelaten over de uitbreiding van het systeem van preventief bedrijfsbeleid naar ondernemingen die in de diagnosefase worden gewezen op de mogelijkheden binnen de Wet Continuïteit van Ondernemingen (ondernemingen met code rood). Daartoe dienen randvoorwaarden worden ingevuld:

- Legistieke randvoorwaarden, met name de aanpassing van de KMO-portefeuille en de aanmelding ervan bij de Europese Commissie.
- Het vergroten van het bereik van het preventief bedrijfsbeleid. Dit kan door doelgericht instellingen en kanalen te sensibiliseren die een vertrouwensrelatie met de ondernemer hebben, maar ook door een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten tussen het Agentschap Ondernemen en de Unie der rechters in handelszaken waardoor ondernemingen in handelsonderzoeken gewezen kunnen worden op de mogelijkheden binnen het Vlaamse preventief bedrijfsbeleid.
- Door het organiseren van een vlotte en efficiënte gegevensoverdracht via een samenwerkingsovereenkomst tussen de federale minister van Justitie en de gewesten.
- Evaluatie van het vernieuwde systeem na een proefperiode van 1 jaar.

Documenten:

[Advies over de verruiming van instrumenten voor preventief bedrijfsbeleid](#) ^[118]

Rentetoelage hinder openbare werken

Uitbreiding rentetoelage bij hinder door openbare werken

De raad onderschrijft in zijn advies van 5 mei 2010 de beleidsintentie om de effectiviteit van de rentetoelage te vergroten door ook bestaande kredieten voor beroepsdoeleinden voor ondersteuning via een rentetoelage in aanmerking te laten komen.

Wijziging ecologiepremie

De SERV formuleerde op 22 september 2010 een advies over de wijziging tot toekenning van steun aan ondernemingen voor ecologie-investeringen.

De SERV vindt het positief dat met de wijziging uitvoering wordt gegeven aan de bijsturing van de ecologiepremie conform het Werkgelegenheids- en Investeringsplan (WIP) van 18 december 2009. Een gerichte heroriëntering van het overheidsinstrumentarium kan de transitie naar een groene economie de nodige ondersteuning bieden. Dat dit in het geval van de aangepaste

ecologiepremieregeling gepaard gaat met de nodige rechtszekerheid (afschaffing van de call) en een vereenvoudiging van het systeem (indeling in eklassen met aangepast steunpercentage in functie van performantie en grootte van de onderneming) is daarbij een pluspunt.

In het WIP werd ook meer algemeen het engagement opgenomen van een evaluatie van de bestaande Vlaams instrumenten voor investeringssteun naar efficiëntie en effectiviteit in het creëren van ondernemerschap, groei en werkgelegenheid. In dat verband pleit de SERV voor de uitwerking van een visie met het oog op meer gerichte ondersteuning. De SERV mist in het dossier een onderbouwde en geïntegreerde visie over de toekomstige ondersteuning van milieu- en energietechnologieën en van hernieuwbare energie- en WKK-technologieën in het bijzonder. In het advies

wordt daartoe een afwegingskader voorgesteld dat aan de vereiste visie ten grondslag moet liggen, en dat gericht is op sturing naar meest milieuproductieve technologieën, meer oog voor sociaaleconomische baten bij bedrijven die de technologieën toepassen én bij lokale bedrijven die de technologieën aanleveren, meer aandacht voor het innovatief karakter van technologieën en een betere inpassing in de gewenste transitie. De raad vraagt hierover regelmatig overleg te plegen binnen VESOC.

Verder formuleert de SERV specifieke bemerkingen bij het ontwerpbesluit. Ze hebben betrekking op de afstemming met de certificatiesystemen, de vraag naar meer sluitende garanties voor de rechtszekerheid en meer realistische investeringstermijnen, de verduidelijking van de vereiste van toetreding tot een auditconvenant en de periodiciteit van mogelijke aanvragen.

Documenten:

Advies over de wijziging van de ecologiepremies ^[119]

Verhoogde waarborgregeling KMO's en grote ondernemingen

De SERV formuleerde op 15 december 2010 een advies over de continuering van de steunregeling tot verstrekking van crisiswaarborgen en verhoogde crisiswaarborgen door Giganant NV.

Gelet op de blijvende urgentie binnen de sociaaleconomische ontwikkelingen neemt de SERV akte van de voorgestelde verlenging van de Giganant-waarborgpijler. De SERV vraagt dat op korte termijn de evaluatie van alle maatregelen in het kader van het herstelplan 'Herstel het vertrouwen' op VESOC zou worden geagendeerd. Specifiek met betrekking tot de Giganant-regeling vragen de sociale partners dat hen jaarlijks een stand van zaken wordt meegedeeld. Ook pleiten ze voor een evaluatie ten gronde van Giganant.

Documenten:

Advies over de waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen (Giganant) ^[120]

Startnota winkelen

De Vlaamse Regering wil komen tot een kernversterkend beleid. In de Startnota 'Winkelen in Vlaanderen' wordt voor de detailhandel, een aanzet gegeven hoe de Vlaamse Regering deze kernversterking wenst te sturen via het ruimtelijke beleid en te ondersteunen via het economische beleid.

In zijn advies van 22 september 2010 apprecieert de SERV dat de Vlaamse Regering in de startnota zijn visie weergeeft op de detailhandel in Vlaanderen en deze ter overleg voorlegt aan de betrokken geledingen op het middenveld. De SERV onderschrijft het uitgangspunt van een kernversterkend beleid maar is ervan overtuigd dat handel in de kern en in de periferie complementair kunnen zijn en bijgevolg onder bepaalde voorwaarden naast elkaar kunnen bestaan. Dit betekent echter helemaal niet dat een verdere verlating van baanwinkels langs gewestwegen en invalswegen van steden en gemeenten kan verdergaan.

De specificiteit van de mobiliteitsproblematiek moet zowel in het ene als in het andere geval voldoende in rekening worden gebracht bij de uitwerking van instrumenten.

Om beide ontwikkelingsmogelijkheden te waarborgen vraagt de SERV dat zowel een omzendbrief ruimtelijk afwegingskader voor de inplanting van detailhandel in de periferie als een omzendbrief kernversterking met een afwegingskader voor de beoordeling voor stedenbouwkundige vergunningen wordt uitgevaardigd.

Documenten:

Advies over de startnota winkelen in Vlaanderen ^[121]

Flankerend beleid duurzame toekomstgerichte industrie

Op 15 september 2010 formuleerde de SERV een advies over het flankerend beleid voor een duurzame, toekomstgerichte industrie, opgemaakt in het kader van de Staten-Generaal voor de Industrie.

Vlaanderen dient een transitiebeleid te ontwikkelen voor een vernieuwende en toekomstgerichte economie, wat in het bijzonder voor de industrie geldt. De industrie is en blijft ook in de toekomst een kerngegeven in de Vlaamse economie. Het versterken van het vernieuwingspotentieel dient dan ook centraal te staan in het transitiebeleid.

De focus moet liggen op:

- Een vernieuwende, innovatieve economie. Dit vereist een geïntegreerd innovatiebeleid, een verlenging en verbreding van het steunbaar innovatietraject, meer middelen voor O&O, meer outcomegerichte innovatie, een versterking van het intermediaire netwerk om samenwerkingsverbanden tussen kennisinstellingen en het bedrijfsleven te stimuleren, innovatief aanbesteden, het stimuleren van eco-innovaties en een grondige evaluatie van het energiebeleid.

- Een dynamische en ondernemende economie. Aandacht moet uitgaan naar de energiekosten, een voldoende aanbod van kwalitatieve bedrijventerreinen rekening houdend met de draagkracht van de omgeving, een evaluatie van het bestaande Vlaamse instrumentarium voor investeringssteun. Voor de uitbouw van een transitiegerichte instrumentenmix stelt de SERV drie complementaire toetsstenen voor, met name effectiviteit, coherentie en finaliteit. Daarnaast met werk worden gemaakt van een sterk internationaal georiënteerde industrie en van een actieve en efficiënte overheid.
- Werken en leren in een kennisintensieve economie. Een flankerend arbeidsmarktbeleid maakt voor de SERV inherent deel uit van een transitiebeleid richting een vernieuwende en toekomstgerichte economie. Bijkomende maatregelen zijn aanvullend aan het reguliere arbeidsmarktbeleid via twee assen: het ontwikkelen en beheren van competenties (aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, opleiden en begeleiden van werkzoekenden, ondersteunen van werknemers) en het creëren van meer werkbaar werk via sociale innovatie.

Documenten:

Advies Flankerend beleid voor een duurzame, toekomstgericht industrie ^[122]

Groenboek Nieuw Industrieel Beleid

Het doel van het groenboek is een richtinggevend beleidskader voor te stellen voor een nieuw industrieel beleid gericht op de transformatie van de Vlaamse industrie.

In zijn advies van 17 november 2010 stelt de SERV dat het positief is dat gebruik wordt gemaakt van de techniek van groen- en witboeken. Dit laat een weloverwogen beleidsvoorbereiding toe, gekenmerkt door transparantie en inspraak. Met het oog op het witboek dat na de consultatie- en overlegfase over het Groenboek zal worden opgesteld, formuleerde de SERV voorstellen die erop gericht zijn de grondvoorwaarden voor een nieuw industrieel beleid in Vlaanderen constructief aan te vullen en te vervolledigen.

De uitbouw van een strategische visie heeft nood aan een sterke analytisch kader als basis waarbinnen strategische elementen in het kader van de beoogde transformatie worden aangeduid. Als geïntegreerd beleid moet het transformatiebeleid bovendien steunen op economische én sociale pijlers. Het competentie- en arbeidsmarktbeleid moet dan ook als een volwaardige pijler erkend worden naast de drie economische pijlers van het groenboek. Er moet werk gemaakt worden van een geïntegreerd meerjarenactieplan dat de effectieve stappen met bijhorend tijdspad en budgettaire omkadering in kaart brengt om het transformatieproces op het terrein aan te vatten en te realiseren. Het advies van de SERV over een flankerend beleid voor een duurzame, toekomstgerichte industrie moet hierin een integrale plaats krijgen.

Een visie vereist dat wordt aangegeven hoe het bestaande instrumentarium ingeschakeld wordt in het transitieproces. Dit vereist een evaluatie van de instrumenten.

Een visie veronderstelt duidelijkheid onder meer over de opties in het groenboek en de lopende processen onder meer de Staten-Generaal Industrie, de innovatieregiegroepen en het aangekondigde beleid van grote projecten voor maatschappelijke vernieuwing. Intersectorale thema's dienen binnen het VESOC besproken te worden.

Ten slotte oordeelt de SERV dat de TINA-criteria weloverwogen en gericht moeten afgestemd zijn op het initiëren van transitieprojecten.

Documenten:

Advies Groenboek 'Nieuw Industrieel Beleid' NIB ^[123]

Vlaams Hervormingsprogramma Europa 2020

Eén van de belangrijkste dossiers binnen de Europese Unie in de eerste helft van 2010 was het vastleggen van de Europa 2020-strategie, als opvolger van de Lissabonstrategie. Deze 2020-strategie moet voor betere coördinatie van het economisch beleid van de lidstaten zorgen en zich toespitsen op de gebieden waarop Europa's potentieel voor duurzame groei en concurrentievermogen een krachtige impuls nodig heeft. De Europese Raad heeft 3 prioriteiten, 5 kwantitatieve doelstellingen, 7 vlaggenscheppen en 10 richtsnoeren vastgelegd. Op grond van de richtsnoeren moeten de lidstaten nationale hervormingsprogramma's opstellen, waarin ze de maatregelen in het kader van de nieuwe strategie beschrijven.

Het Vlaamse Hervormingsprogramma moet de maatregelen en initiatieven bevatten waarmee de Europa2020-strategie in Vlaanderen zal worden uitgevoerd. In zijn advies van 15 september 2010 geeft de SERV zijn input voor het Vlaamse Hervormingsprogramma.

Vooraf stelt de SERV duidelijk dat er een grondige bezinning en debat moet komen over de plaats, rol en betekenis van de vele strategische beleidsplannen in Vlaanderen. Om inhoudelijke redenen en om te verzekeren dat het Vlaamse Hervormingsprogramma beleidsmatig grote betekenis heeft, moet het zich volgens de SERV inhoudelijk enten op het Pact 2020. Daarin zijn immers de Vlaamse doelstellingen voor 2020 opgenomen, gezamenlijk afgesproken tussen Vlaamse Regering, sociale partners en andere middenveldorganisaties. Meer nog, het uitvoeringsplan van het Pact 2020 dient het centrale beleidsdocument te zijn waarin alle prioritaire beleidsacties (zoals die van het Hervormingsprogramma) gekaderd worden.

De prioritaire beleidsacties die de SERV aanreikt zijn in hoofdzaak gebaseerd op recente adviezen, aanbevelingen of studies van de SERV.

Documenten:

Advies Vlaams hervormingsprogramma Europa 2020-strategie ^[124]

Doorgroei van ondernemingen

De binnenlandse en internationale doorgroei van ondernemingen met behoud van hun beslissingscentrum in Vlaanderen bevordert het behoud en de ontwikkeling in eigen regio van (a) strategische ondernemersvaardigheden (competenties, kennis en innovatief vermogen), (b) economische bedrijvigheid en (c) directe en indirecte werkgelegenheid, en daardoor ook (d) een solide sociale dialoog.

Dit impliceert niet dat andere dan doorgroeiondernemingen economisch van minder groot belang zouden zijn. Buitenlandse ondernemingen en investeringen zijn voor elke economie cruciaal, aangezien het economische weefsel en de internationalisering versterkt worden. Maar: een economie volledig gedomineerd door buitenlandse bedrijven zal op termijn minder krachtig groeien, aangezien buitenlandse bedrijven meer geneigd zullen zijn hun beslissingscentra en kernactiviteiten dichter bij huis verder te ontwikkelen.

In de loop van 2010 zijn onder andere via hoorzittingen en contacten voorbereidende stappen gezet om de ondersteuning van doorgroeiondernemingen hoger op de beleidsagenda te brengen. Daarbij is rekening gehouden met volgende elementen:

- De doorgroei van ondernemingen met behoud van hun beslissingscentra is belangrijk voor de Vlaamse economie. In de afgelopen jaren zijn teveel sterke doorgroeikandidaten bij tijdelijke moeilijkheden (onder andere door de wereldwijde financiële crisis) overgenomen door buitenlandse ondernemingen. Het resultaat is dat hun beslissingscentra naar het buitenland verhuizen en het potentieel van hun economische uitstraling in Vlaanderen afneemt.
- De bestaande beleidsinstrumenten lijken potentieel over te nemen ondernemingen (doorgroeikandidaten) onvoldoende mogelijkheden te geven om zich te wapenen tegen een (ongewenste) overname. Verschillende beleidsinstrumenten bieden wel een deel van het antwoord, maar toch lijkt specifieke beleidsaandacht aangewezen voor maatregelen gericht op de ontwikkeling van doorgroeiondernemingen op lange termijn.
- De SERV onderzoekt of specifieke beleidsinitiatieven gericht op het ontwikkelen en verzekeren van een stabiele groeifinanciering voor doorgroeikandidaten zinvol kan zijn. Deze elementen worden in het jaarprogramma 2011 meer in detail uitgewerkt.

Overheidsfinanciën

De werkzaamheden van de SERV in verband met begroting spitsen zich toe op een evaluatierapport in januari, waarin de goedgekeurde begroting wordt geanalyseerd, en aan advies in juli waarbij de SERV zijn decretaal verplicht advies geeft over het begrotingsbeleid voor de komende jaren.

Naast deze traditionele begrotingsrapporten heeft de SERV in 2010 ook een rapport gepubliceerd over 20 jaar Vlaams fiscaal beleid.

Twintig jaar Vlaams fiscaal beleid

In het rapport over Twintig jaar Vlaams fiscaal beleid gaat de SERV na hoe Vlaanderen met zijn fiscale bevoegdheden is omgesprongen de voorbije jaren. Hoewel de gewesten geen hoofdrolspeler zijn in het beheren en regelen van de fiscale en parafiscale lasten in België, heeft Vlaanderen binnen dat beperkte pakket wel het verschil gemaakt, in ieder geval voor de belastingen die werden "overgeërfd" van de federale overheid.

Vanaf het einde van de jaren '90 heeft Vlaanderen werk gemaakt van wat als essentieel kenmerk van het Vlaams fiscaal beleid kan beschouwd worden: een streven naar een veel efficiëntere inning van de belastingen, zowel vanuit het oogpunt van de overheid als van de belastingplichtigen.

Vanaf 2002 is door de uitbreiding van de fiscale bevoegdheden explicieter ingezet op algemene en deels doelgerichte lastenverlagingen, met als meest gekende voorbeeld de jobkorting.

De financieel-economische crisis heeft dat beleid voor een stuk teruggeschroefd en voor de eerstkomende jaren wordt in belangrijke mate de focus verlegd naar de overname van nieuwe belastingen (de verkeersgerelateerde belastingen).

Door het beleid van de afgelopen jaren heeft Vlaanderen niet enkel het verschil gemaakt door de overgenomen federale belastingen aan te passen, maar ook door een duidelijk ander pad te bewandelen dan de andere gewesten en op bepaalde vlakken een voortrekkersrol te spelen. De gunstigere budgettaire situatie van Vlaanderen heeft daartoe bijgedragen.

Het rapport beoogde ook om aan te geven in welke mate de hervormingen een impact hebben gehad op gezinnen en de bedrijven. Op dit punt kon het rapport niet veel meer leveren dan een aantal indicatieve cijfers aangezien de beschikbare gegevens teveel hiaten vertonen om een accuraat beeld te schetsen. De Vlaamse overheid beschikt niet over voldoende data om een dergelijke becijfering uit te voeren. In het rapport beveelt de SERV aan om op korte termijn meer werk te maken van het verzamelen van beleidsmatig relevante gegevens over het fiscaal beleid.

Documenten:

Rapport 20 jaar Vlaams fiscaal beleid ^[125]

Evaluatierapport begroting 2010

Door een uitgavendynamiek die de structurele groeiomogelijkheden oversteeg én door de financieel-economische crisis kwam de Vlaamse begroting in moeilijk vaarwater terecht in 2009. De nieuwe regering heeft van bij haar aantreden de begrotingsdynamiek bijgestuurd. Concreet gebeurde dit door de begrotingscontrole eind 2009 en door het tekort van de begroting 2010 te beperken tot € 500 mln. Deels kon de regering hiervoor gebruik maken van meevallers, deels werden er effectieve maatregelen genomen om de uitgavendynamiek bij te sturen en extra ontvangsten te genereren. Uit de SERV-analyse blijkt dat de regering wel voor een niet onbelangrijk deel kon genieten van meevallers om het begrotingstekort te verminderen, maar dat het gros van de verbetering toch werd gerealiseerd door extra maatregelen, zij het dat deze maatregelen niet allemaal structureel van aard waren.

Daarnaast blijkt het evaluatierapport vooruit naar de begrotingscontrole 2010. De SERV verwacht namelijk dat er extra middelen zullen zijn en stelt voor om die prioritair aan te wenden ter ondersteuning van de doelstellingen van het Werkgelegenheids- en Investeringsplan (WIP).

Ten slotte situeert de SERV het begrotingsbeleid van 2010 in een ruimer kader door al een eerste inschatting te maken de maatregelen die nodig zouden zijn om een evenwichtsbegroting in 2011 te bereiken. Zoals bleek uit de analyse van de begroting 2010 werd de verbetering van het saldo immers gedeeltelijk gerealiseerd door tijdelijke maatregelen. Uit de eerste voorafbeelding die de SERV maakte in januari 2010 bleek dat de regering nog een extra inspanning moest leveren van € 622 mln om de begroting 2011 in evenwicht af te sluiten. Hoewel dit bedrag afhankelijk is van parameters die gevoelig kunnen wijzigen gaf dit wel aan dat de begrotingsinspanningen nog niet ten einde waren.

Documenten:

Rapport over de begrotingsaanpassing 2009 en de begroting 2010 ^[126]

Begrotingsadvies

Het begrotingsadvies van juli 2010 bevat drie belangrijke luiken: een analytisch luik, een advies over de begroting 2011 én een aanzet voor structureel begrotingsbeleid.

1. Het eerste luik bevat de analyse van begrotingsgegevens die de maanden voor het begrotingsadvies bekend werden. Het gaat om uitvoeringsgegevens over de begroting 2009, de begrotingscontrole 2010 en de meerjarenraming 2010-2014.

Het begrotingsjaar 2009 is het jaar waarin Vlaanderen een groot vorderingentekort laat optekenen van meer dan 1 miljard euro. Dit resultaat werd echter ook beïnvloed doordat de Vlaamse Regering het probleem niet heeft willen verzachten door uitgaven door te schuiven naar het volgende begrotingsjaar.

De manier waarop de begrotingscontrole in 2010 werd doorgevoerd bevatte volgens de SERV voldoende garanties dat de vooropgestelde begrotingsdoelstelling (maximaal tekort van € 500 mln) zou gehaald worden. De hypothese van onderbenutting vond de SERV niet realistisch. Maar aangezien de ontvangsten voorzichtig geschat waren mocht dit de begrotingsdoelstelling niet in het gedrang brengen.

2. Een tweede luik betreft het begrotingsadvies van de SERV voor de begroting van 2011. De essentie van dit advies was dat de SERV de begrotingsdoelstelling onderschreef om in 2011 een evenwicht te realiseren. Daarnaast maakte de SERV ook aan om de verrichtingen buiten begroting, die in het recente verleden enkel konden gefinancierd worden door bijkomende schulden aan te gaan, goed op te volgen.
3. Het derde luik van het begrotingsadvies betrof een concreet voorstel om tot een structurele analyse van de begroting te komen. Hiermee wenst de SERV in te gaan op de uitgestoken hand van de minister van Financiën en begroting om een eigen Vlaamse stabiliteitsnorm uit te werken op basis van een structureel begrotingspad. De SERV stelt een methode voor om de Vlaamse begroting vanuit een structureel perspectief op te volgen en geeft ook aan hoe dit de basis kan vormen voor een structurele begrotingsnorm voor de komende jaren.

Documenten:

Rekendecreet

Rekendecreet mikt op meer transparante Vlaamse begroting

Het Rekendecreet wil de regels voor de begroting en boekhouding van de Vlaamse Gemeenschap moderniseren. Het belang ervan is echter veel ruimer dan op het eerste zicht lijkt aangezien de het Rekendecreet een belangrijke impact kan hebben op de transparantie en beheersbaarheid van de Vlaamse overheidsfinanciën. Het is vanuit die optiek dat de SERV aanbevelingen heeft geformuleerd. Positieve elementen in het decreet zijn volgens de SERV de opmaak van een rollende meerjarenraming, het onderscheid tussen constant en nieuw beleid in die meerjarenraming, opname van niet-financiële informatie in de memorie van toelichting, het groter belang dat economisch boekhouden krijgt, en de semestriële rapportering.

Daarnaast heeft de SERV ook een aantal bedenkingen bij een aantal keuzes die in het ontwerp van rekendecreet worden gemaakt. Zo zijn de rapporteringsverplichtingen voor de Vlaamse rechtspersonen veel geringer dan voor de ministeries en de DAB, met duidelijke gevolgen voor de transparantie van de rechtspersonen. Een ander belangrijk element is de afstemming van de beleidscyclus op de begrotingscyclus. Het Rekendecreet spitst zich alleen toe op de financiële processen waardoor er nog teveel informatie ontbreekt om tot een goede integratie van beide cycli te komen. Een derde bemerking betreft de memorie van toelichting waarvan de kwaliteit nog kan toenemen.

Energie

In 2010 bracht de SERV negen adviezen uit over energie. Vijf van de negen adviezen betreffen een gezamenlijk advies met de Minaraad. Gezamenlijk formuleerden de raden een advies over de steun aan energieconsulenten, over het reparatiebesluit van de energiepremies, over het koudebruggenbesluit, over de waarborgregeling Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE) en over de codificatie van de energiebesluiten. Daarnaast formuleerde de SERV een advies over de aanpassing van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten, over de WKK-quota, over de nieuwe regels voor schuldafbouw en over de minimumlevering van aardgas.

Aanpassing van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten

De Vlaamse Regering wil de steun voor hernieuwbare energie herzien. De SERV bracht hierover een lijvig advies uit, met eigen inschattingen van de impact van de voorgestelde wijzigingen.

De SERV is een overtuigd voorstander van een ambitieus hernieuwbare energiebeleid. Voor hernieuwbare energietechnologieën waarvoor ondersteuning gewenst wordt, moet de onrendabele top worden bepaald. Die bepaalt hoeveel ondersteuning nodig is. De SERV stelt vast dat de vertaling in de regelgeving van de door VITO berekende onrendabele top niet altijd correct gebeurt. De ondersteuning zal dichter aanleunen bij de onrendabele top, maar er blijft nog oversubsidiëring met name voor fotovoltaïsche installaties en het Max Green project, terwijl andere technologieën onvoldoende steun krijgen, met name sommige biogasinstallaties, WKK's en kleinschalige windturbines. Wel is er nog discussie over de berekeningen door VITO. Dat met de beslissing van de regering de ondersteuning van fotovoltaïsche zonne-energie (PV) dichter zal aanleunen bij de onrendabele top, is volgens de SERV een goede zaak. Het versnelde afbouwscenario van de Vlaamse Regering vermindert de oversubsidiëring, maar ze verdwijnt niet. Meer fundamenteel is de vraag of de meerkosten van de minimumsteun voor PV ten opzichte van andere hernieuwbare energietechnologieën het 'waard' zijn. Daarvoor moeten we kijken naar de baten van zonne-energie in vergelijking met andere hernieuwbare energietechnologieën, of met andere bestedingen. Dit vergt een grondig debat en een brede kijk. Het dossier bevestigt dan ook opnieuw de noodzaak van een grondige evaluatie van het hernieuwbare energiebeleid.

Documenten:

Advies over de aanpassing van de groenestroom- en warmtekracht-certificatensystemen (regeringsamendement programmadecreet 2011) ^[128]

WKK-quota

In zijn advies over een wijziging van het WKK-besluit schrijft de SERV dat aanpassingen aan het WKK-certificatensysteem, waaronder een verhoging van de WKK-quota, op korte termijn nodig zijn om het WKK-investeringsklimaat te handhaven.

Wel wijst de SERV erop dat de nu vastgestelde problemen inherent zijn aan het huidige WKK-certificatensysteem. Dat betekent dat de oplossingen niet garanderen dat in de nabije toekomst niet opnieuw wijzigingen nodig zijn. Dat beperkt uiteraard de rechtszekerheid en de stabiliteit van het investeringsklimaat die net worden beoogd.

Naast de aanpassingen op korte termijn is een meer fundamentele discussie en herijking nodig, al beseft de SERV dat een dergelijke fundamentele herijking niet evident is.

Verder vindt de SERV het signaal dat uitgaat van de voorgestelde vermindering van de toegekende certificaten voor

nieuwe installaties die de opgewekte elektriciteit ter plaatse verbruiken ongelukkig.

Documenten:

Advies ontwerpbesluit aanpassingen WKK-certificatensysteem ^[129]

Nieuwe regels schuldafbouw vermijden onderbreking gaslevering in winter niet

Om de schuldafbouw bij gezinnen met een budgetmeter voor elektriciteit of gas beter te regelen, wil de Vlaamse Regering afbetalingsplannen automatisch laten verlopen via de budgetmeter. Dit systeem passen de netbeheerders nu al toe in de praktijk, maar het is nog niet wettelijk geregeld. Schuldafbouw via budgetmeters is vooral interessant voor de netbeheerders zelf die zo hun administratieve rompslomp zien verminderen, maar minder handig voor gezinnen. Volgens de SERV moeten gezinnen kunnen kiezen voor het systeem van schuldafbouw dat hen best past: via de budgetmeter of via een klassiek afbetalingsplan. Zo komen mensen met betalingsproblemen niet in de kou te staan in de winter.

Documenten:

Advies Schuldafbouw via budgetmeters elektriciteit en aardgas ^[130]

Minimumlevering aardgas

De SERV apprecieert de intentie om snel een oplossing uit te werken voor gezinnen die in de winter zonder gaslevering dreigen te vallen. De SERV ziet de voorgestelde regeling als een noodoplossing op korte termijn om de komende winterperiode te overbruggen. Hij formuleert in zijn advies suggesties om de effectiviteit en de efficiëntie van de regeling te verbeteren.

Op langere termijn moet de maatregel grondig geëvalueerd worden. Dit moet gebeuren in het kader van de geplande evaluatie van de sociale openbardienstverplichtingen voor elektriciteit en aardgas. De SERV pleit ervoor om deze evaluatie ruim open te trekken en andere beleidsdomeinen en departementen zoals welzijn, wonen en sociale economie erbij te betrekken. Ook is er nood aan een tijdige en intensieve betrokkenheid van doelgroepen bij deze evaluatie.

Documenten:

Advies minimumlevering aardgas ^[131]

Energieconsulenten

In hun gezamenlijke advies vinden SERV en Minaraad het positief dat de overheid de steun aan energieconsulenten (projecten) voortzet. Toch kan het uitgewerkte subsidiereglement de beoogde continuïteit maar beperkt garanderen. Het geeft geen zekerheid of duidelijkheid over de richting die men uit wil met de energieconsulentenprojecten.

Ook de tekst van het ontwerpbesluit zelf vergt op verschillende punten verdere invulling. Verder menen de raden dat de situatie vandaag vrijwel zeker verschillend zal zijn van de situatie binnen enkele jaren. In dat opzicht is er een duidelijke aflijning nodig van de rol en plaats van energieconsulenten(projecten) in het licht van andere instrumenten en geplande maatregelen. Dat vergt meer duidelijkheid over en eenduidigheid in het te voeren Vlaamse energiebesparingsbeleid.

SERV en Minaraad vragen daarom dat ter voorbereiding van het energie-efficiëntieprogramma een grondige evaluatie gebeurt en discussie wordt gevoerd over het toekomstige REG-beleid. Zij vragen dat die evaluatie en discussie transparant gebeurt met een vroege betrokkenheid van de stakeholders.

Documenten:

Advies besluit energieconsulenten ^[132]

Reparatiebesluit energiepremies

De SERV en de Minaraad waarderen in een gezamenlijk advies dat de Vlaamse Regering tegemoet wil komen aan enkele (door de raden voorspelde) administratieve knelpunten in enkele energiepremies. Toch menen zij dat de nieuwe procedure niet voldoet. De regeling blijft onnodig complex en geeft slechts voor een beperkte doelgroep (beschermde afnemers die werken met een erkende aannemer) een beperkte administratieve vereenvoudiging. De raden suggereren om de diverse premies door één instantie te laten uitbetalen, en aldus een daadwerkelijk uniek loket te implementeren. Verder vragen de raden om ad hoc aanpassingen aan de regelgeving zoveel mogelijk te vermijden, door op korte termijn werk te maken van een grondige evaluatie en meer fundamentele verbetering van de effectiviteit en efficiëntie van de energiepremies. Dat kan het best gebeuren op basis van een conceptnota, zodat de raden de kans krijgen om al in een vroeg stadium kennis te nemen van de gemaakte probleemanalyse en verkenning van beleidsopties, en input te leveren voor de verdere beleidsvoorbereiding en besluitvorming.

Documenten:Advies reparatiebesluit energiepremies SERV-MiNa-raad ^[133]

Koudebruggenbesluit

De SERV en de Minaraad ondersteunen in een gezamenlijk advies de inrekening van koudebruggen in de EPB-berekeningsmethodiek. Het moet echter nog blijken of de voorgestelde regeling ook in de praktijk goed werkt. Veel zal afhangen van de nadere vormgeving van de regeling, van het flankerend beleid en van de mate waarin de Vlaamse Regering erin zal slagen om de fundamentele problemen met de EPB-aanpak op te lossen. In ieder geval kan volgens de raden de voorgestelde regeling op 1/1/2010 niet in werking treden. Er is een overgangsregeling nodig, met wellicht een uitstel van zes maanden en een proefperiode om de nieuwe bouwknopenaanpak in de praktijk uit te testen.

Documenten:Advies over het ontwerpbesluit tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestaties en binnenklimaat van gebouwen bekrachtigd raad ^[134]

Waarborgregeling Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE)

Het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE) voorziet in de prefinanciering voor energiebesparende maatregelen bij woningen. SERV en Minaraad verwelkomen de invoering van een waarborgregeling voor lokale entiteiten binnen het Fonds voor de Reductie van de Globale Energiekost (FRGE). Toch zal de maatregel niet volstaan. De problematiek van energiebesparing bij moeilijk bereikbare doelgroepen wordt ermee niet opgelost. De terughoudendheid van gemeenten om deel te nemen aan het FRGE heeft ook andere redenen dan de verplichte waarborg door lokale entiteiten. Verder vragen de raden meer duidelijkheid over de inhoudelijke voorwaarden die gekoppeld worden aan de gewestwaarborg.

Documenten:Advies over de waarborgregeling voor het Fonds ter reductie van de globale energiecost ^[135]

Codificatie energiebesluiten

In hun gezamenlijke advies verwelkomen SERV en Minaraad de codificatie van de energiewetgeving. Wel is het energiebesluit volgens de raden slechts een eerste stap. Er zijn nog heel wat onbenutte kansen om de coherentie van de energieregelgeving te verbeteren, procedures en instrumenten beter op elkaar af te stemmen en te vereenvoudigen, administratieve lasten te verlagen enz. Verder zitten er nog onvolkomenheden in het besluit.

De raden vragen dan ook dat het voorontwerp nog een grondig juridisch-technisch en inhoudelijk nazicht ondergaat. Het was voor de raden immers niet mogelijk om binnen de toegemeten adviestermijn en gelet op het grote aantal andere dossiers die op hetzelfde moment moesten geadviseerd worden het voorgelegde besluit volledig inhoudelijk te screenen. In het advies geven de raden geen verdere inhoudelijke beoordeling van de gecodificeerde regelgeving zelf. Dat kan immers niet de bedoeling zijn. Dat neemt niet weg dat er bij delen van de bestaande energiewetgeving heel wat inhoudelijke bemerkingen zijn. Terzake verwijzen de raden naar hun eerdere energieadviezen. Meer fundamenteel herhalen de raden dat er maatregelen nodig zijn om - beter dan in het verleden - de kwaliteit van de inhoudelijke voorbereiding van nieuwe energieregelgeving of van toekomstige inhoudelijke wijzigingen te verzekeren.

Documenten:Advies codificatie energiebesluiten ^[136]

Werking overheid

In 'Vlaanderen in Actie' is de Vlaamse Regering het engagement aangegaan om bij de Europese koplopers op het vlak van betere regelgeving te behoren. Eén van de doelstellingen van het Pact 2020 is "een efficiënte en kwaliteitsvolle overheid en regelgeving die structureel bijdraagt tot het welzijn en de welvaart van de bevolking". Als bijdrage aan dit engagement heeft de SERV ^[137] een rapport en advies uitgebracht over betere regelgeving en een advies uitgebracht over het Meerjarenprogramma voor een slagkrachtige overheid.

Een gedeelde zorg van Vlaamse Regering en de sociale partners in het WIP ^[138] is de versnelling van ruimtelijke investeringsprojecten. Lange procedures en besluiteloosheid leiden immers tot kwaliteitsverlies, zowel voor de economie als voor de leefomgeving. Een snellere besluitvorming blijkt vaak niet louter een kwestie van het beter organiseren van het besluitvormingsproces en het aanpassen van de regelgeving. In wezen gaat het om het nemen van besluiten van een zodanige kwaliteit qua inhoud en procesgang, dat ze maatschappelijk zo breed mogelijk worden gedragen. De Vlaamse regering en het Vlaams Parlement stelden een expertencommissie samen om voor investeringsprojecten voorstellen uit te werken om de procedures voor het verkrijgen van vergunningen sneller af te ronden. Ook de SERV deed een insteek in dit debat.

Vlaamse overheid moet meer werk maken van kwaliteit regelgeving

Wil Vlaanderen zijn ambities waarmaken om de administratieve lasten van burgers en bedrijven met 25% te verminderen tegen 2012, dan is dringend actie nodig. Dat blijkt uit een onderzoeksrapport en advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

Ondanks de goede wil van de voorbije tien jaar blijven de resultaten voor betere regelgeving uit en hinken we achterop tegenover het buitenland. Daarom vraagt de SERV consultaties met adviesraden en andere stakeholders vroeger in het beleidsproces op te starten. Daarnaast moet de overheid de zogenaamde reguleringssimpactanalyse (RIA) minder formalistisch inzetten zodat minder tijd, mensen en middelen verspillen worden. De vraag om anders en beter te beslissen, loopt opvallend parallel met de conclusies van de Commissies Berx en Sauwens over de versnelling van grote investeringsprojecten.

Documenten:

Rapport Wetgevingsprocedures, -structuren en –instrumenten in Vlaanderen: een evaluatie van 10 jaar wetgevingsbeleid in Vlaanderen ^[139]

SERV vraagt slagkrachtiger Meerjarenprogramma overheid

De SERV vraagt in zijn advies over het Meerjarenprogramma slagkrachtige overheid een hoger ambitieniveau, meer transparantie over de projecten en resultaten, een betere aansturing en meer aandacht voor inspraak en participatie.

De SERV geeft zijn advies op eigen initiatief. Het Meerjarenprogramma slagkrachtige overheid bevat de voorstellen van het CAG (College van Ambtenaren-Generaal) om de effectiviteit, efficiëntie en kwaliteit van de Vlaamse overheid te verbeteren.

De SERV meent dat het *ambitieniveau hoger* moet liggen om meer in lijn te zijn met de doelstellingen van VIA en het Pact 2020. Het programma bevat nu geen duidelijke doelstellingen en gedifferentieerde taakstellingen, en de opgenomen sleutelprojecten zijn vrijwel allemaal bestaande projecten. Het advies vermeldt dan ook bijkomende thema's die een plaats in het meerjarenprogramma verdienen.

Een tweede verbeterpunt is meer *transparantie* over de projecten en over de resultaten en timing die men precies voor ogen heeft.

Ten derde is een veel sterkere centrale *aansturing* nodig, met ook hardere incentivemechanismen. Het programma is te veel afhankelijk van de goodwill van de individuele beleidsdomeinen. Dat is een structurele zwakte van voor het beheer van het programma.

Een laatste belangrijk verbeterpunt is *inspraak en participatie*. Het programma is nog te veel opgezet als een louter intern overheidsproject. Dat geldt zowel voor de voorbereiding van het programma, als voor de verdere invulling, uitvoering, opvolging en evaluatie. De interactie met de maatschappelijke stakeholders is minimalistisch opgevat, en ook de betrokkenheid van het personeel en zijn vertegenwoordigers is niet geregeld.

Documenten:

Advies meerjarenprogramma slagkrachtige overheid ^[140]

Groenboek Interne Staatshervorming

De SERV bracht op eigen initiatief een advies uit over het Groenboek Interne Staatshervorming. De SERV wil hiermee een bijdrage leveren aan het debat over een efficiënte Vlaamse bestuursorganisatie. De SERV heeft het groenboek procedureel en inhoudelijk geëvalueerd in zijn hoedanigheid van consultatiedocument, de leidende beginselen van de bestuurshervorming geanalyseerd en ten slotte de methoden en instrumenten om de bestuurshervorming in te voeren tegen het licht gehouden.

Een groenboek is een consultatiedocument dat aan brede publieke raadpleging wordt onderworpen. De SERV stelt echter vast dat de consultatie beperkt wordt tot een Bestuursforum waarin bijna alleen vertegenwoordigers van de verschillende overheidsniveaus zetelen. De mening van belanghebbende organisaties van burgers, ondernemingen, het maatschappelijk middenveld en de sociale partners kan nochtans het groenboek verrijken en het draagvlak ervoor versterken. Gezien de parlementaire debatten over het groenboek al begin oktober aanvatten, heeft de SERV zich in de fase van het groenboek beperkt tot een bespreking van de concrete doorbraken in het streekoverleg en streekontwikkelingsbeleid, wegens de nauwe betrokkenheid van de sociale partners op Vlaams niveau (SERV, VESOC) en subregionaal niveau (SERR's, RESOC's).

Documenten:

Advies Groenboek Interne Staatshervorming ^[141]

Versnelling van investeringsprojecten

De SERV formuleert in een advies op eigen initiatief voorstellen om de processen en procedures voor vergunningen voor

investeringsprojecten te verbeteren en te versnellen. Voor zowel publieke als private investeerders wordt het moeilijker om binnen een redelijke termijn belangrijke investeringsprojecten en infrastructuurwerken te realiseren. Lange procedures en besluiteloosheid leiden tot kwaliteitsverlies en oplopende kosten. Dit is nefast voor de welvaart en de concurrentiepositie van Vlaanderen.

Het advies bekijkt de voorstellen van de commissie Berx en de commissie Sauwens voor grote projecten en infrastructuurwerken, maar gaat ook in op maatregelen die relevant zijn voor 'gewone' investeringsprojecten. De SERV vraagt dat de Vlaamse Regering zijn voorstellen opneemt in een echt actieplan met een duidelijke timing, verantwoordelijkheden en opvolging.

Nog in 2010 moeten volgens de SERV in elk geval de volgende punten worden gerealiseerd:

- verdere uitbreiding van de lijst van meldingsplichtige werken in de ruimtelijke ordening;
- afbakening van projectcategorieën waarvoor de milieuvergunning kan gelden als bouwvergunning;
- oplossing van de knelpunten in de inventaris van het bouwkundig erfgoed;
- juridische verankering en correcte uitvoering van de verplichte jaarlijkse rapportage van de reële beslissingstermijnen en doorlooptijden in procedures (met oplisting van de maatregelen om de huidige termijnoverschrijdingen op te lossen);
- aanpassing van de regelgeving, procedures en praktijken voor de project-MER (1e pakket vereenvoudigingen) en vergroting van de rechtszekerheid en gebruiksvriendelijkheid van de passende beoordeling (natuurdecreet).

Op 3 november 2010 maakten SERV en MORA op een studie- en debatnamiddag een tussentijdse balans op van de voorstellen en initiatieven tot versnelling van investeringsprojecten met ruimte voor vraagstelling en discussie. De presentaties zijn nu beschikbaar.

Bedoeling van deze studie- en debatnamiddag was om sociale partners en andere maatschappelijke stakeholders, politici, ambtenaren en deskundigen samen te brengen voor een boeiende interactie en informatie-uitwisseling.

De documentatie van onze studiedag vindt u op onze website.

Studie- en debatnamiddag 'versnelling van investeringsprojecten' ^[142]

Hoorzitting over de nota risicobeheer

Naar aanleiding van een adviesvraag over de "nota risicobeheer" organiseerden SERV, Minaraad en SAR WGG op dinsdagvoormiddag 7 december 2010 een open hoorzitting.

Daarvoor werden enkele experts uitgenodigd om

1. hun visie en aandachtspunten op het beleid over risicobeheer toe te lichten en
2. te reflecteren op de voorgelegde nota risicobeheer - omgaan met onzekerheden ^[143].

Je vindt de presentaties op onze website.

Hoorzitting over de nota risicobeheer ^[144]

SERV als overlegorgaan

In de SERV overleggen de sociale partners zowel om de regering of het parlement te kunnen adviseren als om akkoorden af te sluiten. Daarnaast overleggen de sociale partners ook met de Vlaamse Regering om zogenaamde VESOC-akkoorden af te sluiten.

De SERV heeft door de jaren heen heel wat expertise opgebouwd, zowel over SAR-thema's als andere sociaaleconomische thema's.

VESOC

Het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC), in 1983 opgericht, is het driedelige overlegorgaan tussen de Vlaamse Regering, de Vlaamse werkgevers- en de Vlaamse werknemersorganisaties. Deze drie groepen hebben onderling een protocol afgesloten dat door de huidige Vlaamse Regering werd hernieuwd op 13 oktober 2004. Indien binnen het VESOC een consensus wordt bereikt, verbindt de regering zich ertoe deze consensus uit te voeren. De sociale partners zullen hem bij hun leden verdedigen en aan de uitvoering meewerken.

Het overleg handelt over alle beleidsaangelegenheden met een sociaaleconomische dimensie die ofwel behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, ofwel het akkoord, advies of de betrokkenheid van de Vlaamse Regering vereisen. Ook andere punten mogen op de agenda komen.

Het comité wordt voorgezeten door de Minister-president van de Vlaamse Regering. Het bestaat uit een vaste delegatie van de Vlaamse Regering, die wordt aangevuld met de overige leden van de Vlaamse Regering naargelang de dagorde, uit acht leden die de werkgevers vertegenwoordigen en uit acht leden die de werknemers vertegenwoordigen. Sinds 1 oktober 1990 staat de SERV in voor het secretariaat van het VESOC.

Activiteiten 2010

Het VESOC kwam in 2010 niet samen. Er was wel regelmatig informeel overleg tussen de sociale partners en de VESOC-ministers in de Vlaamse Regering (informeel-VESOC). Onder meer de Statengeneraal Industrie, de uitvoering van het Werkgelegenheids- en Investeringsplan en de besparingen binnen het beleidsdomein Werk werden besproken.

Volgende thema's vormden in 2010 in de VESOC-werkgroep onderwerp van het overleg tussen de Vlaamse Regering, de werkgevers- en de werknemersorganisatie:

- Implementatie van het WIP
- Sectorconvenanten
- EU strategie 2020
- WEP+
- EDRL
- Investeringsbeleid
- Evaluatie Samen op de bres
- Planning sociale economie
- Sociaaleconomisch streekbeleid
- Vlaams actieplan armoede
- Stand van zaken Competentieagenda
- Sociale economie: hervorming ondersteunende structuren
- Competentieagenda - Leren en werken
- Groene jobs
- Sociale economie: conceptnota maatwerk
- Steunpunten beleidsvoorbereidend onderzoek
- Ruimtelijke economie
- Winkelnota
- Alternatieven jobkorting

Onderwijs en vorming

Leren en werken

Eind 2009 startten de SERV en de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) gesprekken om te komen tot een gezamenlijk advies over het decreet leren en werken. De Raad Secundair Onderwijs van de Vlor en de werkgroep Onderwijs van de SERV bereidden in het voorjaar 2010 afzonderlijk een insteek voor het advies voor. Deze werden door de secretariaten bijeengebracht tot een tekstvoorstel dat in gezamenlijke Vlor – SERV werkgroepen werd besproken.

De SERV haalde informatie en input uit toelichtingen door DBO en HIVA en bezocht een CDO en Syntra Leertijd vestiging in Antwerpen.

Het advies op eigen initiatief gaat dieper in op belangrijke aspecten uit de nieuwe manier van werken van de centra deeltijds onderwijs en de leertijd, vastgelegd in het decreet van 10 juli 2008.

Komen aan bod:

- de screening en oriëntering van leerlingen en de rol van het CLB daarin,
- de nood aan efficiënte monitoring & bijkomend onderzoek,
- trajectbegeleiding,

- de invulling van het voltijds engagement via voortrajecten, brugprojecten en tewerkstelling,
- de werking van de regionale overlegplatformen,
- het opleidingsaanbod,
- attestering en uitstroom,
- organisatie en financiering, ...

Het advies werd overgemaakt aan de bevoegde minister op 5 juli 2010. Een dag later verspreiden SERV en Vlor een persbericht met als titel "Snelle evaluatie en bijsturing nodig om van 'Leren en werken' succes te maken". In een brief van december 2010 geeft de minister aan een aantal bezorgdheden te delen en na te zullen gaan hoe ze geredieerd kunnen worden.

Documenten:

Advies over de evaluatie van het decreet betreffende het stelsel van Leren en Werken ^[145]

Onderwijsdecreet XX

Over het Onderwijsdecreet XX formuleerde de SERV op 3 maart 2010 in een briefadvies opmerkingen en bedenkingen bij het secundair onderwijs en het levenslang leren. De invoering van een vrijstellingenbeleid werd toegejuicht alsook het feit dat leerlingen DBSO die in de loop van het schooljaar een certificaat halen en daarmee onmiddellijk aan de slag gaan hun uitkering niet langer verliezen. OD XX voorziet een knelpuntpremie voor opleidingen in (D)BSO en TSO, een rechtsgrond voor de toekenning van investeringsmiddelen en een verlenging van OKAN (Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers) tot twee jaar maar voorziet voor deze maatregelen geen middelen.

Documenten:

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijsXX goedgekeurd DB bekrachtigd raad ^[146]

Wijziging RTC-decreet

De SERV maakte op 1 december 2010 een briefadvies over aan minister Smet m.b.t. het voorontwerp van decreet tot wijziging van het RTC decreet van 14 december 2007. Met de brief gaf de SERV te kennen op zich geen echte bezwaren te hebben tegen de voorgestelde wijzigingen aan de RTC werking maar te betreuren dat er maar een adviestermijn van tien dagen was voorzien. De RTC's zijn een belangrijke actor als het gaat over aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en de werking ervan moet dan ook door zowel onderwijs- als arbeidsmarktpartners grondig en tijdig opgevolgd en waar nodig bijgestuurd kunnen worden.

Documenten:

Advies wijziging van het RTC-decreet van 14 december 2007 ^[147]

Learning for jobs

De SERV werkte in 2010 mee aan een OESO-review naar de sterktes en zwaktes van "Vocational Education and Training (VET) in Flanders".

Het rapport "Learning for Jobs Belgium (Flanders)" werd gepubliceerd in oktober 2010 en bevat vijf aanbevelingen:

1. het versterken van de component generieke competenties in BSO en Leren en werken,
2. het snel detecteren van problemen rond geletterdheid en een ondersteuningsaanbod voorzien,
3. het uitstellen van studiekeuze tot minstens de leeftijd van 14,
4. het verder uitbouwen van werkplekleren en
5. het beroepsonderwijsaanbod meer afstemmen op de noden van de arbeidsmarkt.

Het Vlaamse rapport en het syntheserapport "Learning for jobs" over de verschillende landen die werden onderzocht, worden voorgesteld op een conferentie die plaats vindt begin 2011. Ook aan de voorbereiding van die conferentie verleende de SERV eind 2010 zijn medewerking.

Mensen doen schitteren

Nog in 2010 (14 oktober) ontving de SERV van minister Smet de vraag naar een reactie op zijn oriëntatienota "Mensen doen schitteren" over de hervorming van het secundair onderwijs. De besprekingen over die hervorming focusten op de verwachtingen die de SERV heeft bij de hervorming en de mate waarin de oriëntatienota aan die verwachtingen tegemoet komt. Het advies moet begin 2011 aan de minister worden overgemaakt.

Documenten:

Advies Mensen doen schitteren ^[148]

Vlaamse kwalificatiestructuur

In het dossier van de Vlaamse kwalificatiestructuur is men in 2010 nog steeds niet tot een werkbare oplossing gekomen. De discussie draait voornamelijk over welke instantie (de SERV, het AKOV, nog een andere) verantwoordelijk moet zijn voor het maken en inschalen van beroepskwalificaties. Na een periode van intern overleg tussen de SERV-partners, besliste het dagelijks bestuur dat een gesprek moest doorgaan met de werkpartners (adm. WSE, VDAB en Syntra Vlaanderen) over het SERV-advies. Met die werkpartners werd een gezamenlijk standpunt uitgewerkt.

Op 15 juni 2010 is een vergadering doorgegaan met het kabinet werk, de administratie werk, de VDAB en Syntra Vlaanderen. Hieruit werden door de SERV daarna enkele conclusies gedistilleerd wat is uitgemond in een voorstel tot een stapsgewijze aanpak van beroepscompetentieprofielen (zoals ze in Competent zitten) naar beroepskwalificatie via de tussenstap van 'beroepskwalificatiedossiers'. Dit nieuwe standpunt werd doorgepraat met de werkpartners en vervolgens naar de betrokken ministers van onderwijs en werk gestuurd.

Ondertussen hadden de onderwijskoepels en het GO! gevraagd om een gesprek met de SERV te hebben over dit dossier. In de loop van de zomermaanden werd gewerkt aan een gezamenlijke tekst SERV, werkpartners en onderwijskoepels en GO! In het najaar was er een akkoord tussen al deze partijen. Deze gemeenschappelijke tekst is vervolgens opgestuurd naar de ministers van onderwijs en werk en de minister-president

Innovatie

Conferentie 2 juli 2010: innovatie en ondernemingen – rol van de sociaaleconomische actoren

Naar aanleiding van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede jaarhelft van 2010 bereidde de Waalse minister van Economie en Nieuwe Technologieën, de heer Marcourt, samen met de sociaaleconomische raden van België (SERV, CESRW, CRB en ESRBHG) en het Europees Economisch en Sociaal Comité de informele Europese Raad Concurrentievermogen van medio juli 2010 voor over innovatie.

De sociaaleconomische raden agendeerde vier prioritaire thema's op het programma met een gemeenschappelijke boodschap van de raden:

- de Europese programma's voor O&O en innovatie als antwoord op de maatschappelijke uitdagingen;
- de valorisatie van O&O-resultaten;
- de verruiming naar niet-technologische innovatie;
- clustering.

De SERV heeft het programmaonderdeel over niet-technologische innovatie voor zijn rekening genomen.

De centrale boodschap luidt dat de sociale partners ervoor pleiten dat de Europese Commissie in haar vernieuwd communautair innovatiebeleid als onderdeel van de EU2020-strategie, een strategische visie ontwikkelt over de verankering van niet-technologische innovatie in het communautaire innovatiebeleid. Nieuwe of verruimde concepten vergen daarbij een effectieve beleidsmatige vertaling. Daarom pleiten ze voor een adequate verruiming van het steunbaar innovatietraject. Deze verruiming is tweedimensionaal:

- een disciplinaire verbreding van de steunbare activiteiten van kennisontwikkeling en kennisdiffusie. Dit betekent dat ook een zuiver 'niet-technologische kennisontwikkeling en/of kennisdiffusie' in bepaalde vast te stellen omstandigheden voor financiële steun in aanmerking zou komen.
- de verlenging van het steunbaar innovatietraject over het ganse continuüm van onderzoeksactiviteiten, wat betekent dat niet alleen de ontwikkelingsfase maar ook de O&O-natrajecten (bv. gebruikersacceptatie, marktonderzoek) ondersteund worden.

De Europese Commissie moet een structureel kader uitwerken die deze verbreding en verlenging mogelijk maakt. Volgende aspecten moeten daarbij aan bod komen:

- een hanteerbare definitie van steunbare niet-technologische innovaties;
- de concrete integratie van niet-technologische innovatie in het steunbaar innovatietraject;
- een efficiënte communicatie over de verruimingsoperaties naar de ondernemingen;
- de uitbouw aan strategische intelligentie en kennismanagementsystemen voor niet-technologische innovaties op Europees niveau.

Diversiteit

De SERV-partners zetelen ook in de commissie Diversiteit.

Zij geven er de voorkeur aan om met de vertegenwoordigers van de kansengroepen in de commissie Diversiteit gezamenlijk tot een advies te komen. In de praktijk betekent dit dat de SERV de advisering over diversiteitsthema's overlaat aan de commissie Diversiteit en de raad

kennis neemt van deze adviezen.

Voor de adviezen rond het thema diversiteit verwijzen we dan ook graag naar het hoofdstuk van de commissie Diversiteit.

Welzijn

De SERV heeft op 14 april 2010 de wijziging aan het decreet lokaal sociaal beleid gunstig geapprecieerd. Hierdoor wordt het kader gecreëerd voor de rechtenverkenner. De rechtenverkenner vormt één van de ondersteuningsinstrumenten binnen het lokaal sociaal beleid en bundelt als portaalsite de basisinformatie over sociale rechten toegekend door verschillende overheden, wat uiteraard de toegankelijkheid ten goede komt.

De SERV zich op 22 september 2010 aangesloten bij het advies van de SAR WGG in verband met de vertrouwenscentra kindermishandeling.

Verder heeft de SERV zijn instemming betuigd (13 oktober 2010) met de aanpassing van de organisatie van de zorgverzekering alsook met de aanpassing van de regeling van zorg- en bijstandsverlening

Documenten:

[Advies aan minister Jo Vandeuren over het decreet lokaal sociaal beleid](#) ^[149]

[Advies wijziging decreet tot oprichting IVA Kind & Gezin](#) ^[150]

[Advies wijziging decreet tot oprichting IVA Kind & Gezin](#) ^[151]

[Advies organisatie van de zorgverzekering](#) ^[152]

[Advies wijziging decreet betreffende de zorg- en bijstandsverlening](#) ^[153]

Armoede

Naar aanleiding van de adviesvraag over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 heeft de SERV, consequent zijn visie over de procedure van advisering van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en de jaarlijkse actualisatie ervan, nogmaals onderstreept dat het VESOC het forum dient te zijn waar sociale partners zich inhoudelijk uitspreken over de voorgestelde armoedeaanpak.

Documenten:

[Advies over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014](#) ^[154]

Milieu

In 2010 formuleerde de SERV twaalf milieuadviezen, waarvan één op eigen initiatief. Voor tien van de twaalf adviezen werkte de SERV samen met de Minaraad. Drie adviezen meer bepaald over het Milieubeleidsplan, het verzameldecreet en de waterkwaliteitsnormen werden samen met Minaraad en SALV geformuleerd.

De SERV organiseerde samen met de Minaraad en de SARWGG een open hoorzitting over de nota risicobeheer "omgaan met onzekere risico's". Begin 2011 formuleerden SERV en Minaraad hierover een gezamenlijk advies.

Milieubeleidsplan 2011-2015

In een gezamenlijk advies vragen SERV, Minaraad en SALV dat het milieubeleidsplan 2011-2015 maximaal zou aansluiten bij de filosofie, strategische keuzes en prioriteiten van het Pact 2020.

Dit is nog niet voldoende gelukt. Bovendien blijven enkele andere belangrijke knelpunten bestaan, waardoor vragen rijzen naar de praktische betekenis van het ontwerpplan en naar de politieke wil om het uit te voeren. De raden vragen een grondige globale hervorming van de strategische planning voor milieu en natuur, als onderdeel van een breder debat over strategische planning en beleidsontwikkeling in Vlaanderen.

Documenten:

[Advies over het ontwerp Vlaams Milieubeleidsplan 2011-2015 \(MINA-Plan 4\)](#) ^[155]

Materialendecreet

Met het oog op de omzetting van de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen (tegen eind 2010) hebben Minaraad en SERV op grond van de beschikbare voorontwerpteksten besloten om hun visie op de toepassing van de Europese kaderrichtlijn in een zo vroeg mogelijk stadium kenbaar te maken met een advies op eigen initiatief.

De raden ondersteunen het uitgangspunt dat het materialendecreet moet uitgaan van de hele levenscyclus van materialen. De afvalhiërarchie is duidelijk verankerd in het nieuwe decreet, maar er kan van afgeweken worden op basis van levenscyclusdenken. Een afwijkingsvraag dient onderbouwd te worden op basis van een analyse. De raden dringen aan op een voldoende maatschappelijk draagvlak over de uitgangspunten van de analyse voor de start de analyse. Verder zijn de raden voorstander van een harmonisatie van de gemeentelijke afvalbelastingen om afvaltoerisme tegen te gaan.

Documenten:

Advies materialendecreet Minaraad - SERV ^[156]

Waterbeleid

Milieukwaliteitsnormen oppervlaktewater

De SERV, de SALV en de Minaraad zijn globaal positief over de aanpak voor het invoeren van milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater en de invoering in VLAREM. In hun gezamenlijk advies formuleren de raden bemerkingen en aanbevelingen bij de nieuwe milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater. Ze gaan ook dieper in op de gevolgen van de nieuwe normen op de milieuvergunningen van bedrijven. De raden zijn voorstander om de afweging tussen ecologische draagkracht van de ontvangende waterloop en BBT in het besluit te verankeren en dit ook voor niet gevaarlijke stoffen. De voorgestelde termijn om de milieuvergunningen aan te passen aan het nieuwe indelingscriterium is volgens de raden te krap en dient minstens een jaar te bedragen in plaats van de voorgestelde 6 maanden.

Documenten:

Advies milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewateren, waterbodems en grondwater MiNa-raad SALV en SERV bekrachtigd raad ^[157]

Omzetting overstromingsrichtlijn

SERV en Minaraad vinden het positief dat bij de omzetting van de overstromingsrichtlijn de integratie op niveau van wetgeving via aanpassing van het decreet integraal waterbeleid ook wordt doorgetrokken op andere niveaus, onder meer op planniveau. Zo zullen er geen aparte overstromingsrisicobeheerplannen opgemaakt worden, maar zullen deze geïntegreerd worden in de tweede stroomgebiedbeheerplannen. De raden ondersteunen ook de beslissing om de fase van voorlopige risicobeoordeling over te slaan. Verder dringen de raden aan om tijdig te beginnen met de voorbereiding van de waterkwantiteitsdoelstellingen voor oppervlaktewater en vragen ze uitdrukkelijk om de doelgroepen hierbij in een vroege fase te betrekken.

Documenten:

Advies integraal waterbeleid met het oog op de omzetting van de europees overstromingsrichtlijn MiNa-raad - SERV ^[158]

Waterverkoopreglement

SERV en Minaraad hebben samen een advies geformuleerd over het voorontwerp van besluit dat de nadere regels vastlegt over het algemeen waterverkoopreglement.

Hierin worden onder meer de rechten en plichten van exploitanten en klanten vastgelegd. De raden vinden dat deze rechten en plichten niet evenwichtig zijn uitgewerkt. Hetzelfde geldt voor de aansprakelijkheidsregels. Ze formuleren in hun advies suggesties om hieraan tegemoet te komen.

Waar mogelijk is een betere afstemming met de regelgeving voor de levering van gas en elektriciteit wenselijk.

De raden vinden dat het voorontwerp geschreven is met de kleinverbruikers voor ogen. Vanuit die optiek formuleren ze voorstellen om beter rekening te houden met de grootverbruikers die naast bovengemeentelijke saneringsbijdragen nog restheffingen betalen aan de VMM. Ook voor de kleinverbruikers formuleren de raden suggesties zoals de vermelding van gegevens over gemiddeld waterverbruik op de factuur en de keuze voor de klant in plaats van de exploitant om de periodiciteit van de facturen te bepalen.

Documenten:

Advies over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende bepalingen over het algemeen waterverkoopreglement ^[159]

Brownfieldconvenanten

Wijzigingsdecreet Brownfieldconvenanten

De SERV meent dat het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet betreffende de Brownfieldconvenanten moet worden gezien als een beperkt reparatiedecreet in afwachting van de decretaal verplichte evaluatie en visienota over brownfieldontwikkeling. In zijn advies formuleert de SERV alvast enkele aandachtspunten. Ze hebben betrekking op de stimulering van brownfieldontwikkeling ten behoeve van economische activiteiten, de stimulering van brownfieldontwikkeling van zwaar vervuilde sites, de tijdsduur voor het doorlopen van een brownfieldtraject en mogelijke bijkomende instrumenten en stimuli ter ondersteuning van brownfieldontwikkeling.

Documenten:

Advies Wijziging decreet brownfieldconvenanten ^[160]

Evaluatie brownfieldconvenanten

De SERV vindt de uitgevoerde evaluatie van de brownfieldconvenanten vrij beperkt. Ze is bedoeld als opstap naar de visienota die eind 2010 wordt afgerond. Die visienota moet volgens de SERV een diepgaander analyse bevatten en ook een verdere onderbouwing naar een toekomstig brownfieldbeleid met concrete beleidsvoorstellen. In zijn advies formuleert de SERV alvast enkele aandachtspunten.

Ze hebben betrekking op de stimulering van brownfieldontwikkeling voor economische activiteiten, de stimulering van brownfieldontwikkeling van zwaar vervuilde sites, de tijdsduur voor het doorlopen van een brownfieldtraject en mogelijk bijkomende instrumenten en stimuli ter ondersteuning van brownfieldontwikkeling.

Documenten:

Advies evaluatie brownfieldconvenanten ^[161]

Verzameldecreet leefmilieu en natuur

Het ontwerp van verzameldecreet wil technische verbeteringen aanbrengen aan vijftien decreten en een wet voor leefmilieu en natuur. In een gezamenlijk advies stellen SERV, Minaraad en SALV dat het ontwerp van verzameldecreet verder gaat dan het formuleren van louter technische verbeteringen. Er worden ook substantiële, inhoudelijke wijzigingen aangebracht, die volgens de raden niet thuishoren in een verzameldecreet, maar een afzonderlijke procedure vereisen.

In hun advies formuleren de raden mogelijke correcties en aanvullingen bij de voorstellen, nieuwe technische verbeteringen of tekstuele opmerkingen. De meeste aandacht gaat naar het mestbeleid, het waterbeleid, het bosbeleid, het natuurbesluit, het milieuvergunningenbeleid en het DABM.

Luchtbeleid

Omzetting EU-richtlijnen luchtkwaliteit

In een gezamenlijke advies gaan SERV en Minaraad akkoord met het voorgelegde ontwerpbesluit inzake de omzetting van de EU-richtlijnen voor luchtkwaliteit. Wel formuleren de raden bijkomende aandachtspunten. Zo gaan zij in op onder andere de metingen van fijn stof en vragen zij, gelet op de uitdaging om de normen voor fijn stof te respecteren, om de uitvoering van de aangekondigde en lopende projecten (o.a. lage-emissiezones, rekeningrijden...) te versnellen.

Documenten:

Advies omzetting EU-richtlijnen luchtkwaliteit ^[162]

Milieubeleidsvereenkomst elektriciteitsproducenten

De SERV en de Minaraad ondersteunen het voornemen van de Vlaamse Regering om met de elektriciteitssector een milieubeleidsvereenkomst af te sluiten voor de vermindering van de SO₂- en NO_x-emissies in de periode 2010-2014. Zij zien in het ontwerp positieve elementen, maar formuleren ook bemerkingen, met name bij de gevolgde procedure, de relatie met het bredere NEC-beleid en de ontwerp milieubeleidsvereenkomst zelf. SERV en Minaraad vragen dan ook enkele aanpassingen.

Documenten:

Advies milieubeleidsvereenkomst SO₂ en NO_x 2010-2014 voor de elektriciteitsproducenten MiNa-raad - SERV bekrachtigd raad ^[163]

Vlarem-afwijkingsvraag kleiverwerkende sector

SERV en Minaraad ondersteunen in een gezamenlijk advies de sectorale afwijkingsvraag van de kleiverwerkende sector om in Vlarem de grenswaarde voor SO_x bij de productie van geëxpandeerde kleikorrels met een draaitrommeloven aan te passen.

Zij gaan akkoord met de nieuwe voorgestelde norm van 1000 mg/Nm³. De raden suggereren om de BBT-studie bij toekomstige afwijkingsaanvragen uit te breiden tot vergelijkbare bedrijven in het buitenland indien er slechts één bedrijf in die sector actief is in ons land.

Documenten:

Briefadvies over de sectorale afwijkingsaanvraag voor de productie van geëxpandeerde kleikorrels ^[164]

Normering zendmasten

SERV en Minaraad waarderen dat de Vlaamse Regering een norm vastlegt voor elektromagnetische golven van vast opgestelde zendantennes. Dat biedt immers een oplossing voor het juridisch vacuüm dat ontstond na een arrest van het Grondwettelijk Hof. Zij vragen om in aanvulling op de statische normering een lange termijn beleid uit te werken.

Dat lange termijn beleid moet dynamisch en actief technologische innovaties stimuleren die leiden tot lagere stralingsniveaus. Verder dringen SERV en Minaraad aan op een informatiecampagne, een deskundig aanspreekpunt en een toegankelijke website over alles wat met straling te maken heeft.

Documenten:

Advies normering zendmasten ^[165]

Duurzame ontwikkeling

Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling

De SERV onderschrijft de hoofdboodschap van het ontwerp voor een Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling 2010. Die stelt dat het nodig is via processen van (systeem)innovatie en maatschappelijke transitie het beleid te enten op structurele verandering. Dit vergt vooral vernieuwing in de aanpak en sturing van beleidsprocessen, door meer in partnerschappen, netwerken en andere samenwerkingsvormen te denken, te handelen en maatregelen te nemen. Toch zijn er nog essentiële verbeterpunten.

Zo heeft de SERV bedenkingen bij het reële politieke en ambtelijke gewicht van de strategie duurzame ontwikkeling en bij de onduidelijke relatie met andere plannen. De strategienota is ook soms te vaag en vrijblijvend, en legt onvoldoende prioriteiten. Verder zijn niet alle voor duurzame ontwikkeling belangrijke aspecten voor economie, werk en sociale ongelijkheid meegenomen.

 Advies Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling (950.49 Kb) ^[166]

Internationale relaties

Internationale Arbeidsorganisatie

2010 was een jaar van consolidering van het laatste IAO-project en de voorbereiding van een groot nieuw IAO-project in de havens van Zuid-Afrika.

Oekraïne

Het opvolgingsproject in Oekraïne eindigde in mei 2010 met een workshop in Chernivsti, gelegen aan de grens met Roemenië en Moldavië.

De stakeholders van dit project waren de Oekraïense sociale partners en het ministerie van Arbeid. Het project focuste op de versterking van het sociaal overleg in Oekraïne en was gekoppeld aan het IAO-programma Waardig Werk. De algemene doelstelling was capaciteitsondersteuning van de sociale partners en van de driedelige organen van het sociaal overleg.

Op suggestie van de SERV werd een subregionale component in dit project ingebracht. Twee van de sessies hadden plaats buiten Kiev en de regionale sociale partners en de lokale overheden (oblasts) werden betrokken bij de trainingen en de workshops.

Op de workshop in Chernivsti namen de sociale partners van de regionale sociaaleconomische raad deel, samen met de plaatselijke werkgelegenheidsdienst. De Vlaamse experts waren Jan Van Doren voor VOKA en Stijn Gryp voor ACV.

Zuid-Afrikaanse havens

Op 17 december 2010 keurde de Vlaamse Regering een nieuw IAO-project goed. De SERV werkt daarvoor samen met andere Vlaamse en Nederlandse partners. Het heeft plaats in de Zuid-Afrikaanse havens Durban en Richards Bay en gebeurt met Nederlandse en Vlaamse financiering.

De Vlaamse actoren zijn APEC en SERV. APEC staat in voor de technische, de maritieme en andere specifieke opleidingen. De SERV en de Vlaamse Havencommissie worden betrokken bij de doelstelling "bevorderen van een klimaat voor een beter sociaal overleg" in de havens en zijn de technische partner voor opleidingen in sociaal overleg.

Europese Unie: IMPART-programma

De commissie Diversiteit en de SERV nemen deel aan het Europese ESF-partnerschap IMPART 2010-2011. IMPART staat voor "Increasing participation of migrants and ethnic minorities in employment". De twaalf partners (regio's/landen) die deel uitmaken van dit netwerk zijn: de federale ministeries van Arbeid van Duitsland en van Spanje, Andalusië, Baden-Württemberg, Engeland, Schotland, Griekenland, Estland, Zweden, Aragon en Vlaanderen (ESF-agentschap).

De focus ligt op de bevordering van de participatie van allochtonen op de arbeidsmarkt. De werkwijze bestaat uit peer reviews en studiebezoeken aan projecten.

Eind juni 2010 organiseerden de SERV commissie Diversiteit en het Vlaamse ESF-agentschap een peer review en studiebezoek in Vlaanderen. Het uitgangspunt was het vroegere ESF-project Colourful Workshops van de drie vakbonden. De diversiteitsconsulenten, SERV-medewerkers, administratie, Jobkanaal en werkgeversorganisaties werkten mee aan interviews en panelgesprekken. Er was ook aandacht voor de diversiteitswerking in de bedrijven met twee gevalstudies: de Lijn in Mechelen en Friesland (Bornem en Aalter).

De peer reviewers kwamen uit: Zweden, Estland, Engeland en Schotland.

Op hun beurt namen vanuit Vlaanderen drie experts deel aan peer reviews in Estland, Schotland en de autonome regio Aragon van Spanje.

Internationale delegaties op bezoek

De SERV werkte samen met het Duitse GIB (Gesellschaft für innovative Beschäftigungsförderung) aan een conferentie in Wuppertal in maart 2010 en organiseerde een bezoek van twee Duitse deskundigen aan Vlaanderen rond het thema arbeidsmarkt.

Ook de Airport Regions Conference kwam op bezoek. De ARC groepeerde overheden van steden en regio's uit Europa met een internationale luchthaven op of in de nabijheid van hun grondgebied. De ARC hield twee van zijn vergaderingen op de SERV.

In juni was het de beurt aan de sociaaleconomische raad van het Servische Novi Sad. Novi Sad is één van de grootste steden van de Servische republiek na Belgrado. De delegatie bestond uit een afvaardiging van de vakbonden, de werkgeversorganisaties en de lokale autoriteiten.

In november ontving de SERV twee afgevaardigden van de Baskische SER. De contacten die er vroeger waren met deze raad, werden hierbij vernieuwd.

Sectorconvenants

Eind 2010 hebben 33 sectoren een convenant met de Vlaamse overheid afgesloten, goed voor 116 sectorconsulenten ofwel een ondersteuning van ongeveer 11,5 miljoen euro. Nieuwe sectoren zijn dienstencheques, taxi, glas, papier- en kartonverwerking en beton.

De samenwerkingsprotocollen bevatten engagementen op drie domeinen die decretaal zijn vastgelegd: een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, het bevorderen van competentiebeleid en leven lang leren van werknemers en werkzoekenden en de implementatie van een beleid van evenredige arbeidsdeelname en diversiteit in bedrijven en organisaties. De sectorconsulenten worden aangestuurd door de sectorale sociale partners, bestuurders van de sociale en sectorfondsen.

Addenda

In het kader van het impulsplan Herstel het vertrouwen sloten in 2009 meer dan vijftien sectoren een addendum bij de sectorconvenant af dat liep tot midden 2010. (Goed voor 10 miljoen euro extra middelen.). Uit de evaluatie van de addenda, gepresenteerd op VESOC eind 2010, blijkt dat zeker in tijden van crisis werken aan competentieversterking geen evidentie is en dat de kostprijs van opleidingen een belangrijke drempel vormt. Dankzij de extra middelen steeg de opleidingsdeelname, mits er voldoende aandacht ging naar communicatie en promotie. De addenda vormden een basis voor "experimenteren, leren en bijsturen".

Nieuw format in 2010-2011

De format van de convenants 2010 – 2011 wijzigde grondig. Het "menu", dat eerder werd gepercipieerd als een vast stramien, werd los gelaten. De drie decretale thema's dienden vertaald te worden in een sectorale visie op lange termijn en eigen prioriteiten en acties voor de komende twee jaar. Inhoudelijke beleidskaders zoals het Pact 2020 en deze m.b.t. evenredige arbeidsdeelname dienden ook hun weerslag te vinden in de convenants. Eind 2010 blijken de sectoren deze nieuwe manier van werken te appreciëren.

Stimuleren van een geïnformeerde studie- en beroepskeuze, opwaarderen van het beroeps- en technisch onderwijs, ondersteunen van werkplekleren (leren en werken, stages voor leerlingen), meewerken aan Competent, realiseren van instroom van werkzoekenden in de sector, uitbouwen van strategisch competentiebeleid in bedrijven, activiteiten bij herstructureringen (outplacement) en het initiëren van diversiteitsplannen vormden in 2010 de belangrijkste acties. Partnerschappen met VDAB, Syntra, de onderwijskoepels, Regionale Technologiecentra, zelforganisaties van de kansengroepen, RESOC's en andere blijven belangrijk en worden nog versterkt.

Thematische netwerken

Uitwisseling tussen de sectoren en de consulenten is er in de thematische netwerken van sectorconsulenten, die gecoördineerd worden door de SERV. Elk netwerk komt vier maal per jaar bijeen en staat in het teken van ervaringsuitwisseling, het doorgeven van (beleids)informatie, het opbouwen van expertise en het opzetten van sectoroverschrijdende samenwerking. Het voorbije jaar was er ook een ad hoc werkgroep rond stages. Een nieuw gezamenlijk initiatief van sectoren, namelijk een sensibiliseringscampagne m.b.t. diversiteit, werd in 2010 voorbereid en zal uitgewerkt en gelanceerd worden in 2011. Sectoren namen ook in 2010 deel aan de Studie- en Informatiedagen (SID in's) maar de participatie groeide niet.

33 sectorconvenants

1. ANPCB Bedienden (Cevora),
2. Audiovisuele sector (Mediarte – Sociaal Fonds Audiovisuele sector),
3. Autosector en aanverwanten (Educam),
4. Beheer van gebouwen (SF Beheer Gebouwen),
5. Beton (Sociaal Fonds Betonindustrie),
6. Bouw (FVB),
7. Binnenscheepvaart (Fonds Rijn- en Binnenvaart),
8. Diamant (Fonds Diamantnijverheid),
9. Dienstencheques (Vorm-DC),
10. Electriciens (Vormelek),
11. Glas (Verbond der Glasindustrie),
12. Grafische sector (Grafoc),
13. Groene sectoren (Eduplus),
14. Horeca (Horeca Vorming Vlaanderen),
15. Hout (OCH),
16. Internationale Handel (Logos),
17. Kappers, Fitness en Schoonheidszorgen (Federatie Belgische Kappers – Belgische Beroepsvereniging Fitness en Wellnessindustrie),
18. Kleding en Confectie (IVOC),

19. Lokale besturen, Metaal en Technologische Industrie Arbeiders (INOM Arbeiders – FTML - Tofam Oost- en West-Vlaanderen – FTMA – RTM Vlaams Brabant en Brussel),
20. Metaal en Technologische Industrie Bedienden (INOM Bedienden – VIBAM – OBMB – Vormetal - LIMOB),
21. Montage (Montage vzw),
22. Papier en Karton (FETRA),
23. Personenvervoer (SF Bus en Car),
24. Podiumkunsten (Sociaal Fonds Podiumkunsten),
25. Scheikundige Nijverheid (Fondsen Vorming SN - SIRA - Acta),
26. Social profit (VIVO),
27. Textiel (Cobot),
28. Taxi (Sociaal Fonds Taxi),
29. Textielverzorging (IVOC),
30. Transport en Logistiek (SFTL),
31. Uitzendsector (Vooruitzenden),
32. Verhuissector (SF Verhuizingen – Ambassador vzw),
33. Voeding (IPV)

Competentieteam

Competent

Start implementatie ● ●

2010 is het jaar geworden waarin Competent uit de projectfase is gekomen en in de implementatiefase. In samenwerking met de Synerjobpartners is bepaald welke ROME-clusters worden opgesplitst in individuele beroepscompetentieprofielen (= Competentfiches) en welke niet. De vertaling van de databases van de ROME is samen met de VDAB gecheckt en op punt gesteld.

In de zomer van 2010 is de eerste oproep gelanceerd voor experts en validatoren om de inhoud van de fiches in Competent te beoordelen en te valideren. Die oproep is via de SERV-partners gelopen.

In het najaar is het Competentieteam gestart met het organiseren van doetrainingen voor de aangeduide experts en validatoren.

Einde 2010 zijn de eerste Competentfiches uit de kwaliteitscirkel gekomen en ingebracht in de werkbanken van Competent, zodat het valideringsproces van een 30-tal fiches zou kunnen starten begin 2011.

Communicatie ● ●

Vanuit de sociale partners zijn er ambassadeurs voor Competent actief geworden. Ze hebben een speciale opleiding gekregen van het Competentieteam en een aantal communicatiemiddelen ter beschikking om hun achterban te sensibiliseren en mobiliseren.

Op 1 december 2010 is er in het kader van het Belgische EU-voorzitterschap een workshop doorgegaan van de PES (Public Employment Services) waarop de VDAB heeft gedemonstreerd hoe zij competentiegericht gaan matchen op basis van Competent. Hierdoor is de interesse voor Competent bij andere PES gegroeid.

Het Competentieteam heeft in 2010 tientallen communicatieacties gedaan, met name naar sectoren, om te sensibiliseren en het belang van de expertise vanuit de sociale partners voor het invullen van Competent in de verf te zetten.

Ook in 2010 heeft het dagelijks bestuur van de SERV zich akkoord verklaard met het organiseren door het Competentieteam van een Cedefop-studiebezoek in Vlaanderen over Competent, in samenwerking met de VDAB. EPOS is akkoord gegaan met het voorgestelde programma. Het bezoek zal doorgaan, als er voldoende inschrijvingen zijn, in de eerste helft van 2012.

Beroepscompetentieprofielen

Sinds Competent in de maak is, maakt de SERV geen beroepscompetentieprofielen meer, maar in 2010 hebben de beroepsverenigingen van de osteopaten nog een vraag gesteld via de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Concreet, vroeg de minister een advies te geven over een document dat door de beroepsverenigingen was opgesteld, vooral of het beroepscompetentieprofiel beantwoordde aan het format van de SERV en of het volledig was en begrijpelijk qua taalgebruik.

De SERV heeft geantwoord dat het profiel niet past in het format van Competent.

Ervaringsbewijzen

Extern onderzoek naar succes en falen ● ●

Einde 2009 had de toenmalige minister van werk, die bevoegd is voor het ervaringsbewijs, beslist dat hij een evaluatie wilde laten maken van de redenen waarom sommige ervaringsbewijzen het bijzonder goed doen en andere niet.

De SERV heeft voor het laten uitvoeren van het onderzoek een budget gekregen, waarmee in de tweede helft van 2010 de studie is uitbesteed aan Significant. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van telefonische enquêtes in twee rondes. In de eerste ronde is er een gestandaardiseerde kwantitatieve telefonische enquête afgenomen bij de betrokken respondenten. Deze groep bestond enerzijds uit personen die deelgenomen hadden aan de zogenaamde stuur- en ontwikkelingsgroepen van de ervaringsbewijzen en anderzijds uit personen die ingeschakeld zijn in de testcentra van de ervaringsbewijzen. In totaal zijn er 123 respondenten kwantitatief bevraagd en heeft dit 241 meningen over verschillende ervaringsbewijzen opgeleverd.

In de tweede ronde werd een selectie van de respondenten uit de eerste ronde via de telefoon kwalitatief verder ondervraagd. Deze selectie werd aangevuld met enkele experten van de sociale partners en van de administratie. In het totaal zijn er 48 respondenten kwalitatief bevraagd.

Einde 2010 was het onderzoek afgerond en zijn de resultaten overgemaakt aan de bevoegde minister.

Gezinsondersteuner ● ●

Het ervaringsbewijs 'gezinsondersteuner' kon ook in 2010 niet worden ingevoerd, omdat er nog altijd geen akkoord is gevonden met Kind en Gezin over de inhoud ervan.

ESF-project VLAMT

De SERV is via het Competentieteam betrokken bij een ESF-project waarvan het departement WSE de promotor is waarin ook de VDAB partner is. Het ESF-project wil nagaan – op basis van goede voorbeelden in het buitenland – of en hoe in Vlaanderen een meer systematische verzameling van informatie over trends op de arbeidsmarkt kan worden georganiseerd.

Voor het Competentieteam is dit een belangrijk project, meer bepaald omwille van de behoefte om deze informatie in te kunnen zetten in de actualisering van de inhoud van Competent.

Referencing EQF-VKS

De link tussen de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) en de 'European Qualification Framework (EQF)'

Het Agentschap voor kwaliteit in onderwijs en vorming (AKOV) kreeg in 2010 de opdracht om te onderzoeken in welke mate het decreet op de Vlaamse kwalificatiestructuur aansluit bij EQF. PriceWaterhouseCoopers voert de opdracht uit onder begeleiding van een stuurgroep waarin ook de SERV zetelt.

In de loop van 2011 wordt een feedback proces georganiseerd met o.a. de sociale partners. Tegen april 2011 wordt het definitieve rapport opgeleverd.

Stichting Innovatie & Arbeid

2010 was een druk werkjaar voor de Stichting Innovatie & Arbeid.

In het voorjaar werden de werkbaarheidsmetingen georganiseerd, de derde al bij 20.000 werknemers, en de tweede bij 6.000 zelfstandige ondernemers. In het najaar werden alle voorbereidingen getroffen voor de afname begin 2011 van vierde (en geactualiseerde) Innovatie-Organisatie-Arbeid screening bij een steekproef van 2.200 ondernemingen en organisaties in Vlaanderen. Eenmalig worden er daarnaast ook 600 Gazelle-bedrijven gescreend.

Er werd ook heel wat kwalitatief onderzoek verricht of opgestart in 2010.

Ambitueus is alleszins het project waarbij een Toolkit Werkbaar Werk wordt uitgewerkt op de website van de SERV/Stichting Innovatie & Arbeid, die ondernemingen, organisaties, sectoren, betrokkenen op weg moet zetten om te werken aan aspecten van meer werkbaar werk.

Hoe het nieuwe concept Sociale Innovatie concreet vorm krijgt in het bedrijfsleven werd onderzocht in een eerste reeks van drie gevalstudies. Dit project kent ook een internationale dimensie via een Transnationaal ESF-project.

Ook het concept van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen werd in veertien cases uitvoerig beschreven.

De Samenwerking tussen (kleinere) ondernemingen en Kenniscentra – een belangrijke schakel in een innovatieve economie – werd onderzocht met focus op hoe bestaande drempels kunnen overwonnen worden.

Gazelle-ondernemingen (snelgroeiende ondernemingen) werden in tien cases onder de loep genomen.

Valorisatie van onderzoeksprojecten naar sociale partners en beleid blijft essentieel in de werking van de Stichting Innovatie & Arbeid.

Werkbaarheidsmonitor werknemers 2010

Waarover gaat het project? ● ● ● ●

De Vlaamse Werkbaarheidsmonitor is een instrument om de kwaliteit van arbeid of de werkbaarheid in Vlaanderen te meten en op te volgen. De monitor werd door de Stichting Innovatie & Arbeid ontwikkeld naar aanleiding van het engagement van de sociale partners en de Vlaamse regering om stappen te zetten die leiden tot een betere arbeidskwaliteit, tot meer werkbaar werk.

Vier facetten van werkbaar werk worden door de monitor in beeld gebracht: psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en de werk-privé-balans. Om zicht te krijgen op oorzaken en achtergronden van werkbaarheidsknelpunten zoomt de monitor ook in op een reeks potentiële risicofactoren in de arbeidssituatie: werkdruk, emotionele belasting, belastende arbeidsomstandigheden, gebrek aan autonomie of taakvariatie en een deficit op het vlak van ondersteuning door de directe leiding.

Projectaanpak ● ● ● ●

De werkbaarheidsmonitor voor werknemers is gebaseerd op een schriftelijke bevraging van een representatief staal van 20.000 werknemers. In 2004 werd een nulmeting uitgevoerd. De tweede meting werd uitgevoerd in 2007 en de derde in 2010. De volgende meting is gepland voor 2013. Deze aanpak maakt het mogelijk om de evoluties op het vlak van werkbaar werk in de tijd te volgen.

Resultaten ● ● ● ●

De werkbaarheidsgraad, of het aandeel van de Vlaamse werknemers dat een kwaliteitsvolle job heeft op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans, is toegenomen van 52,3% in 2004 tot 54,3% in 2010.

Deze lichte stijging is toe te schrijven aan het feit dat meer werknemers in 2010 gemotiveerd zijn, een job hebben met voldoende leermogelijkheden en/of een job die in evenwicht is met het privé/sociaal leven. Op het vlak van psychische vermoeidheid is er geen statistisch significant verschil tussen 2004 en 2010.

Tabel 1: werkbaarheidsindicatoren Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2010

werkbaarheidsindicatoren	niet problematisch		problematisch	
	2004	2010	2004	2010
	%	%	%	%
psychische vermoeidheid	71,1	70,2	28,9	29,8
welbevinden in het werk	81,3	83,4*	18,7	16,6*
leermogelijkheden	77,4	81,8*	22,6	18,2*
werk-privébalans	88,2	89,4*	11,8	10,6*

* = significante (Pearson) chi2 ($p \leq 0,05$) en dus een statistisch betekenisvol verschil tussen 2004 en 2010.

Werkbaar werk krijgt vorm in een context waarin verschillende factoren een rol spelen. De werkbaarheidsenquête neemt er zes onder de loep: de werkdruk, de emotionele belasting, de afwisseling in het werk (taakvariatie), de autonomie in het werk, de ondersteuning door de directe leiding en de (fysieke) arbeidsomstandigheden.

Op het vlak van de werkdruk, emotionele belasting, taakvariatie en fysieke arbeidsomstandigheden is er geen statistisch significant verschil tussen 2004 en 2010. Op het vlak van autonomie en de ondersteuning door de directe leiding zijn er wel verschillen.

Voor autonomie is het aandeel van de werknemers dat tot de problematische categorie behoort significant gedaald van 20,8% in 2004 tot 19,5% in 2007. Voor ondersteuning door de leiding is het aandeel dat tot de problematische groep

behoort significant gedaald van 16,1% tot 14,8%.

Tabel 2: werkbaarheidsindicatoren Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2007

risico indicatoren	niet problematisch		problematisch	
	2004	2010	2004	2010
	%	%	%	%
werkdruk	69,0	69,1	31,0	30,9
emotionele belasting	79,5	79,6	20,5	20,4
taakvariatie	76,2	77,2	23,8	22,8
autonomie	79,2	80,5*	20,8	19,5*
ondersteuning leiding	83,9	85,2*	16,1	14,8*
arbeidsomstandigheden	87,9	87,0	12,1	13,0

* = significante (Pearson) χ^2 ($p \leq 0,05$) en dus een statistisch betekenisvol verschil tussen 2004 en 2010.

Contact ●●●●●

www.serv.be/werkbaarwerk ^[167]

Ria Bourdeaud'hui, rbourdeaudhui@serv.be ^[168], 02/20.90.168

Stephan Vanderhaeghe, svanderhaeghe@serv.be ^[169], 02/20.90.172

Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2010

Waarover gaat het project? ●●●●●

De Vlaamse Werkbaarheidsmonitor is een instrument om de kwaliteit van arbeid of de werkbaarheid in Vlaanderen te meten en op te volgen. De monitor werd door de Stichting Innovatie & Arbeid ontwikkeld naar aanleiding van het engagement van de sociale partners en de Vlaamse regering om stappen te zetten die leiden tot een betere arbeidskwaliteit, tot meer werkbaar werk.

Vier facetten van werkbaar werk worden door de monitor in beeld gebracht: psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en de werk-privé-balans. Om zicht te krijgen op oorzaken en achtergronden van werkbaarheidsknelpunten zoomt de monitor ook in op een reeks potentiële risicofactoren in de arbeidssituatie van de zelfstandige ondernemers: werkdruk, emotionele belasting, taakvariatie en belastende arbeidsomstandigheden.

Projectaanpak ●●●●●

De werkbaarheidsmonitor voor zelfstandige ondernemers is gebaseerd op een schriftelijke bevraging van een representatief staal van 6.000 zelfstandige ondernemers in Vlaanderen. De nulmeting werd in 2007 uitgevoerd, de tweede meting in 2010. De volgende meting is gepland voor 2013. Deze aanpak maakt het mogelijk om de evoluties op het vlak van werkbaar werk in de tijd te volgen.

Resultaten ●●●●●

De werkbaarheidsgraad, of het aandeel van de Vlaamse zelfstandige ondernemers dat een kwaliteitsvolle job heeft op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans, is tussen 2007 en 2010 ongeveer gelijk gebleven. In 2007 werd een werkbaarheidsgraad van 47,7% opgetekend, in 2010 is dat 47,8%.

Ook voor de afzonderlijke werkbaarheidsindicatoren zijn er geen significante verschillen tussen 2007 en 2010. Voor meer dan negen op tien zelfstandige ondernemers geldt dat de werksituatie niet problematisch is op het vlak van het welbevinden en de leermogelijkheden in het werk en voor iets meer dan zes op tien zelfstandige ondernemers geldt dat de werksituatie niet problematisch is op het vlak van de psychische vermoeidheid en de werk-privé-balans. Het is duidelijk dat de werkbaarheidsproblematiek van de zelfstandige ondernemers zich vooral situeert op het vlak van psychische vermoeidheid (38%) is problematisch en de werk-privé-balans (35%).

Tabel 1 Werkbaarheidsindicatoren zelfstandige ondernemers, Vlaanderen 2007-2010

werkbaarheidsindicatoren	niet problematisch		problematisch	
	2007	2010	2007	2010
	%	%	%	%
psychische vermoeidheid	63,3	62,0	36,7	38,0
welbevinden in het werk	91,8	91,8	8,2	8,2
leermogelijkheden	94,4	95,2	5,6	4,8
werk-privébalans	65,5	65,0	34,5	35,0

* = significante (Pearson) χ^2 ($p < 0,05$) en dus een statistisch betekenisvol verschil tussen 2004 en 2010.

Werkbaar werk krijgt vorm in een context waarin verschillende factoren een rol spelen. De werkbaarheidsenquête neemt er vier onder de loep: de werkdruk, de emotionele belasting, de afwisseling in het werk (taakvariatie) en de (fysieke) arbeidsomstandigheden.

Tabel 2 Risico-indicatoren zelfstandige ondernemers, Vlaanderen 2004-2010

werkbaarheidsrisico's	niet problematisch		problematisch	
	2007	2010	2007	2010
	%	%	%	%
werkdruk	53,4	57,8	46,6	42,2*
emotionele belasting	71,2	70,9	28,8	29,1
taakvariatie	92,1	91,6	7,9	8,4
arbeidsomstandigheden	82,8	84,1	17,2	15,9

* = significante (Pearson) χ^2 ($p < 0,05$) en dus een statistisch betekenisvol verschil tussen 2004 en 2010.

Het risico waar het grootste deel van de zelfstandige ondernemers mee geconfronteerd wordt is de werkdruk, voor 42,2% is die problematisch. Voor een aanzienlijke groep ondernemers is het werk ook emotioneel belastend (29,1%) en zijn de (fysieke) arbeidsomstandigheden zwaar (15,9%). De overgrote meerderheid (92,6%) heeft wel voldoende afwisselend werk (taakvariatie). Tussen 2007 en 2010 is het aandeel dat onder hoge werkdruk presteert met 4,4 procentpunt gedaald. Voor de andere indicatoren zijn er geen significante verschuivingen.

Contact

www.serv.be/werkbaarwerk ^[167]

Ria Bourdeaud'hui, rbourdeaudhui@serv.be ^[168], 02/20.90.168

Stephan Vanderhaeghe, svanderhaeghe@serv.be ^[169], 02/20.90.172

IOA 2011- enquête

De TOA-edities

Sinds 1998 peilt Stichting Innovatie & Arbeid om de drie jaar naar de toepassing van nieuwe vormen van managements- en organisatieconcepten in de Vlaamse economie. Dataverzameling gebeurt via telefonische interviews met personeelsverantwoordelijken of zaakvoerders. De scoop van het onderzoek is sterk gewijzigd. Sinds TOA 2004 wordt naast de profitsector (industrie, primaire sector, diensten, bouw) ook de overheid, het onderwijs en de social profit (OOSP) bevroegd. Sinds TOA 2007 worden alle organisaties en ondernemingen met minstens 1 werknemer in dezelfde steekproef en bevraging opgenomen. In de editie 2011 onderzoeken we ook de ondernemingen die in 2010 Trends-Gazelle waren als een aparte populatie. Zo krijgen we meer inzicht in de kenmerken van groeiondernemingen. Ook kunnen we 'gewone' ondernemingen en snelle groeiers vergelijken op hun organisatiekenmerken. We wensen 2200 ondernemingen en organisaties via de gewone IOA 2011-enquête te bevragen alsook 600 Trends-Gazellen. De eerste onderzoeksresultaten verwachten we in april 2011.

TOA-edities

Editie	1998 TOA 1	2001 TOA 2	2004 TOA-10	2004 TOA 3	2007 TOA 4	2011 IOA 2011	2011 Gazellen
--------	---------------	---------------	----------------	---------------	---------------	------------------	------------------

Grootte	>=10 wn	>=10 wn	<10 wn	>=10 wn	>= 1 wn	>=1 wn	
Sector	Industrie	Alle	Profit	Alle	Alle	Alle	Alle 1056 Trends-gazellen
Respons	78%	55%	64%	59%	68%	?	
Eenheden	934	1581	510	1646	2210	2200 (voorzien)	600 (voorzien)

Editie IOA 2011: wat is er nieuw? ● ● ● ● ●

In de vorige TOA-edities lag de nadruk sterk op de technische kant van de productie. In de editie van 2011 ligt de focus meer op innovatie. Naast proces-, product- en dienstinnovatie is er aandacht voor innovatie op het vlak van de (arbeids-) organisatie en de inzet van arbeid (of het personeelsbeleid). Het onderdeel techniek of technologie werd zo klein dat het eigenlijk geen plaats meer in de titel verdient: de TOA-enquête evolueerde naar de IOA-enquête (Innovatie - Organisatie – Arbeid).

Om dit bewerkstelligen werd de vragenlijst gedurende 2010 grondig herwerkt. In de editie 2011 stellen we vragen over de organisatiestructuur en de interne/externe werkorganisatie. We denken hierbij aan jobrotatie & taakrotatie, hiërarchische niveaus en percentage leidinggevendenden, teamwerk en samenwerkingsverbanden. Ten tweede peilen we naar managementtechnieken en organisatiepraktijken zoals integrale kwaliteitszorg, flexibiliteit, just in time en ERP-systemen. Ten derde bekijken we de belangrijkste domeinen van het personeelsbeleid: selectie en introductie, opleiding, werkoverleg, loopbaanontwikkeling, beoordeling en beloning. De laatste vragencluster zoomt in op eventuele belangrijke wijzigingen in de voorbije jaren: product- en procesinnovatie, innovatie op het vlak van marketing/communicatie, logistiek, technologie, organisatiestructuur/werkorganisatie of personeelsbeleid. Ook de kennisbronnen die leidden naar deze innovaties komen aan bod. Onveranderd bestaat de vragenlijst enkel uit gesloten vragen. De interviews duren nu gemiddeld iets minder dan 20 minuten.

Contact ● ● ● ● ●

Hendrik Delagrange, hdelagrange@serv.be ^[170], 02.20.90.167

Sandra Hellings, shellings@serv.be ^[171], 02.20.90.166

Toolkit Werkbaar Werk

Werkbaar werk is belangrijk, daar lijkt iedereen het over eens. Mensen kunnen maar (langer) aan de slag blijven als het werk ook haalbaar, aantrekkelijk, werkbaar is en blijft. Maar wat betekent dat dan werkbaar werk in de organisatie- of bedrijfsrealiteit? Hoe kan een job werkbaarder worden, hoe kan daar aan gewerkt worden? Hoe kan er een effectief beleid rond gevoerd worden? In het nieuwe project toolkit werkbaar werk wil de Stichting Innovatie & Arbeid organisaties inspireren en ondersteunen die met vragen zitten en acties willen ontwikkelen rond werkbaarheid.

Van onderzoek ... ● ● ● ● ●

Om de evolutie van de werkbaarheid in beeld te brengen ontwikkelde de Stichting Innovatie & Arbeid een werkbaarheidsmonitor voor werknemers en zelfstandige ondernemers. Zo krijgt men zicht op hoeveel Vlamingen een werkbaar job hebben, die voldoende leermogelijkheden biedt, goed te combineren is met het privéleven en geen aanleiding geeft tot werkstress of motivatieproblemen. Voor loontrekkenden gebeurden intussen al drie metingen (2004-2007-2010), voor zelfstandigen twee (2007-2010).

De Vlaamse sociale partners en de Vlaamse Regering vinden het erg belangrijk dat werken voor iedereen, zowel werknemers als zelfstandige ondernemers, aantrekkelijk is en blijft (cf. beleidsnota's 2010-2014 Werk en Economie en Pact 2020). Zij hebben daarom afgesproken ernstig werk te maken van een beleid dat zich richt op meer kwaliteitsvolle, meer werkbare jobs. Zo werden er ook streefcijfers afgesproken voor werkbaarheid.

... tot praktijk ● ● ● ● ●

Metten is weten maar onvoldoende om de situatie te verbeteren. Werkbaarheid is een complex begrip met daarachter een complexe problematiek. Acties ontwikkelen, initiatieven nemen om de werkbaarheid te verhogen, de werkbaarheidsgraad te verbeteren is allerm minst evident. Sociale partners en organisaties zijn vragende partij om hierin ondersteund te worden. Het opzet van dit project is aan bedrijven en organisaties handvatten aanreiken bij het werken aan werkbaar werk, in het besef dat er geen one best way is en de aanpak contextspecifiek moet zijn. Het belang van interne expertise en kennis binnen de eigen organisatie erkennen is een belangrijk element, net als heel wat procesmatige aspecten.

Hiertoe wil de Stichting Innovatie & Arbeid een elektronische toolkit ontwikkelen, die vanaf de zomer 2011 te vinden zal zijn op www.werkbaarwerk.be ^[172]. Binnen de toolkit komen drie modules: (1) leermogelijkheden-motivatatie, (2) werk-

privébalans en (3) werkstress. Telkens gaat er aandacht naar zowel achtergrondinformatie, cijfermateriaal uit de monitor, als naar tips, tools en praktijkvoorbeelden om organisaties te inspireren de stap te zetten en er werk van te maken. Hierbij kan het gaan om het herkennen van mogelijke problemen, het bepalen van prioriteiten en het aanreiken van oplossingspistes.

Contact ● ● ● ●

Hadewych Bamps, hbamps@serv.be ^[173], 02/20.90.171

Brigitte Lauwers blauwers@serv.be ^[174], 02/20.90.170

Inspirerende praktijkvoorbeelden van sociale innovatie

Een bundeling van praktijkvoorbeelden in Vlaanderen ● ● ● ● ●

Sociale innovatie kent in Vlaanderen veel kleuren en vormen. Dat blijkt uit een eerste bundeling van inspirerende praktijkvoorbeelden van sociale innovatie in Vlaanderen door de Stichting Innovatie & Arbeid. In elk van de beschreven praktijkvoorbeelden kent sociale innovatie een ander gezicht. Waar het in het ene bedrijf gaat om het stap voor stap verruimen van de sterke focus op technologische innovatie naar een meer innovatief personeelsbeleid, vertaalt sociale innovatie zich in het andere bedrijf in het doorvoeren van veranderingen in de arbeidsorganisatie door de invoering van zelfsturende teams.

Betere performantie én kwaliteit van de arbeid? ● ● ● ● ●

Sociale innovatie heeft tot doel zowel de prestatie van de organisatie te verhogen, als de kwaliteit van de arbeid van de medewerkers te verbeteren. Deze dubbele doelstelling wordt in de praktijkvoorbeelden niet steeds expliciet voorop gesteld. Toch erkennen deze bedrijven de waarde van het verbeteren van de kwaliteit van de arbeid, naast het verhogen van de bedrijfsprestatie. Ook maken de genomen initiatieven op het vlak van sociale innovatie deel uit van de algemene bedrijfsstrategie en –visie. De gesproken zaakvoerders, HR-verantwoordelijken, werknemers en werknemersvertegenwoordigers ervaren eveneens een aantal positieve effecten op beide vlakken, zoals minder verloop, een grotere flexibiliteit van de organisatie, een grotere betrokkenheid van de werknemers, meer zelfsturing ...

Een extern netwerk ter ondersteuning ● ● ● ● ●

In elk van de verzamelde praktijkvoorbeelden maakt men gebruik van een extern netwerk om de eigen initiatieven rond sociale innovatie te ondersteunen. Dit gebeurt via studiedagen, lerende netwerken, contacten met onderzoeksinstituten of kenniscentra ... Sociale innovatie is in de praktijkvoorbeelden geen losstaand gegeven dat een bedrijf volledig zelf tot stand brengt.

Nog meer praktijkvoorbeelden ... ● ● ● ● ●

In 2011 zet de Stichting Innovatie & Arbeid dit project verder. Op basis van bijkomende praktijkvoorbeelden zal dit project een ruimer en diepgaander beeld schetsen van sociale innovatie in de Vlaamse bedrijfspraktijk.

Documenten:

[Informatiedossier Sociale innovatie in de Vlaamse bedrijfspraktijk - deel 1](#) ^[175]

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Duurzaam zaken doen duurt het langst ● ● ● ● ●

De belangstelling voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is spectaculair toegenomen. De Stichting onderzocht in 2010 bij veertien ondernemingen de initiatieven rond "people, planet, profit" en de effecten voor de bedrijfsvoering.

Kernaandachtspunten sluiten aan bij kernactiviteiten ● ● ● ● ●

In vele bedrijven was er al eerder aandacht voor, maar een meer systematische, geïntegreerde benadering van economische, milieugerelateerde en sociale aspecten, is recent. In de praktijk staan niet alle bedrijven even ver met MVO, al is er meestal een zich ontwikkelend strategisch kader. De kernaandachtspunten sluiten aan bij de kernactiviteiten. Verder richt MVO zich op de belangen van de voor de organisatie direct belangrijke stakeholders. MVO impliceert een langetermijnproces en maatwerk. Er kan ook niet altijd op alle vlakken tegelijk of even veel waarde gecreëerd worden. Milieu is vaak de eerste aanzet, vervolgens een verantwoord marktbeleid. Personeelsbeleid wordt minder vanuit een MVO-invalshoek bekeken. Toch heeft men oog voor opleiding en competentieontwikkeling, werkorganisatie, specifieke groepen werknemers, de werk-privé-balans, participatie van werknemers, communicatie met de gemeenschap en steun

voor maatschappelijke projecten.

Managementssysteem en stakeholdersdialoog in ontwikkeling ●●●●●

In theorie houdt MVO de invoering van een MVO-managementssysteem in. De bedrijven zoeken aansluiting bij bestaande analyse-, monitoring- en rapporteringssystemen om de relevante kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren op te volgen. Hoe de inventarisatie en participatie van mogelijke stakeholders verloopt, is minder duidelijk. Waar er werknemersvertegenwoordigers zijn, zijn ze van de MVO-initiatieven op de hoogte via de gebruikelijke overlegkanalen en het jaar- en MVO-verslag. Zij voelen zich echter niet altijd betrokken bij de initiatieven. Ze vragen vooral een stimulerend personeelsbeleid, een voldoende personeelsbezetting, een aangepaste werkorganisatie en maatregelen tegen toegenomen werkdruk.

Transparantie en verantwoording zijn basis ●●●●●

Geleidelijk wordt het MVO-management formeler, maar ook complexer. De bedrijven zoeken steun en informatie voor hun aanpak in netwerking met andere bedrijven en kenniscentra. MVO brengt een grotere transparantie en sterkere verantwoording van het bedrijfsbeleid met zich mee. Eens die bal aan het rollen gaat, lijkt men, ook omwille van de geloofwaardigheid, de ingeslagen weg verder te bewandelen.

Contact ●●●●●

Leen Baisier, lbaisier@serv.be ^[176], 02/2090.169

De Vlaamse Regering ontwikkelt in het kader van de opvolging van het Pact 2020 een MVO-indicator om de maatschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid van organisaties te volgen. Binnen het StIA-project wordt een denkoefening gemaakt en bekeken wat het onderzoek hiertoe kan bijdragen.

Documenten:

[Informatiedossier MVO Duurzaam zaken doen duurt het langst](#) ^[177]

Drempels in de samenwerking tussen bedrijven en kenniscentra

Waarover gaat het project? ●●●●●

Welke drempels ervaren de bedrijven en de kenniscentra bij het zoeken naar samenwerking? Wat is er moeilijk? Wat is (bijna) misgegaan? Bestaan er hefboomen die de samenwerking ondersteunen? Succesfactoren?

Projectaanpak ●●●●●

1. In de eerste fase zijn er, naast een literatuurstudie, gesprekken gevoerd met sleutelfiguren uit vooral intermediaire organisaties.
2. In een tweede fase zijn focusgroepen georganiseerd met vertegenwoordigers uit de kenniscentra, opgedeeld naar (1) Universiteiten, (2) Hogescholen, (3) Strategische onderzoekcentra en (4) de sector- of technologiegebonden onderzoekcentra.
3. In de derde fase zijn gesprekken gevoerd met managers of technisch directeurs van 31 bedrijven. Er is een spreiding naar bedrijfsgrootte, sector en intensiteit in de samenwerking met kenniscentra. Er zijn ook bedrijven zonder contacten met kenniscentra.

Resultaten ●●●●●

Kern van het probleem is de wederzijdse match van behoeften en aanbod tussen bedrijven en kenniscentra op het vlak van kennis en onderzoek. Literatuur en gesprekken met deskundigen wijzen op meer frequente contacten tussen bepaalde kenniscentra en bepaalde bedrijven. Hogescholen en sommige sectoraal gerichte kenniscentra werken meer samen met kleinere ondernemingen. Grote bedrijven vinden gemakkelijker de weg naar universiteiten en strategische onderzoekcentra. Er zijn drempels die in meerdere samenwerkingssituaties voorkomen en er zijn drempels die eerder typisch zijn voor specifieke kenniscentra of bedrijven.

Wat mag u in de publicatie verwachten? ●●●●●

Er kunnen vier domeinen onderscheiden worden waarop zich een kloof of een tegenstelling van belangen kan voordoen, met name kennis, cultuur, financiën en eigendomsrechten.

Kenniskloof en transparantie

Is het kennisniveau te hoog in de kenniscentra, te specialistisch in de bedrijven? Is het perceptie dat het kennisniveau te hoog of de kennis te specialistisch is? Is er verborgen kennis, gebrek aan transparantie? Waar zit welke kennis?

Cultuurkloof en marktprincipes

Verschil in gericht of niet-gericht onderzoek? Andere marktprincipes? Korte termijnen in bedrijven versus langetermijn O&O-projecten? Timing? Hoe belangrijk is de rol van de ondernemer?

Financiële obstakels

Wat is de impact van subsidies? Is betalen een probleem bij dienstverlening of contractonderzoek?

Belangenconflicten bij eigendomsrechten en patenten

Welke belangenconflicten zijn er? Welke rol speelt de perceptie? Gebrek aan standaardisering van de samenwerkingsovereenkomsten?

Het informatiedossier behandelt deze vragen, geïllustreerd met voorbeelden en citaten uit de gesprekken en discussies.

Lopend onderzoek, publicatie in 2011

Contact ● ● ● ● ●

Gert Verdonck, gverdonck@serv.be ^[178], 02/20.90.165

Gazellen

Waarover gaat het project? ● ● ● ● ●

Sinds 1998 peilt Stichting Innovatie & Arbeid om de drie jaar naar de toepassing van nieuwe vormen van managements- en organisatieconcepten in de Vlaamse economie. Deze TOA-enquête (Technologie – Organisatie – Arbeid) hanteert een brede kijk op innovatie: naast proces-, product- en dienstinnovatie staat organisatie-innovatie centraal.

Om het perspectief van dit onderzoek te verruimen en een inhoudelijke aanpassing voor te bereiden wordt een studie uitgevoerd naar de gazellen. De te onderzoeken populatie wordt afgebakend aan de hand van de Trends-Gazellen, die jaarlijks door het magazine Trends worden aangeduid.

Projectaanpak ● ● ● ● ●

Literatuurstudie en gesprekken met deskundigen

In een eerste deel werd een literatuurstudie uitgevoerd, aangevuld met gesprekken met externe deskundigen.

Statistische analyse van de Trends-Gazellen 2003-2009

Daarna werd een statistische analyse uitgevoerd op het bestand van de Trends-Gazellen van de voorbije jaren.

Tien cases

Tien gazellen werden bezocht. Op basis van een uitvoerig gesprek met de zaakvoerder of de algemeen manager werden de volgende onderwerpen beschreven:

- Achtergrond van het bedrijf, van het product en een algemeen idee van de markt;
- De 'trigger' van de groei en de mate waarin product- en procesinnovatie daar een rol in spelen,
- De visie op groei en het belang ervan;
- Veranderingen in arbeids- en productieorganisatie en personeelsbeleid als gevolg van de groei.

Deze onderzoeksstappen zijn afgerond. Er is hierover een informatiedossier gepubliceerd: "Gazellen: groei en organisatie"

Gazellen als populatie in de IOA-enquête

Alle Trends-Gazellen van het jaar 2010 worden als een aparte populatie toegevoegd aan de volgende TOA-editie. Op die manier kan op een statistische basis het verschil onderzocht worden tussen snelgroeiende, succesvolle bedrijven en de overige bedrijven op basis van de onderwerpen die in de TOA-screening opgevraagd worden. De resultaten worden verwacht medio 2011.

Resultaten ● ● ● ● ●

Gazellen zijn ondernemingen die snel groeien volgens een aantal economische parameters. Ze worden beschouwd als de drijvende krachten in de economie. Op het eerste zicht echter lijken ze redelijk goed op alle andere ondernemingen: ze komen voor in alle sectoren met zelfs een lichte oververtegenwoordiging van de industrie, ze zijn niet speciaal jong (hun gemiddelde leeftijd ligt 5 tot 6 jaar hoger dan gemiddeld) en ze zijn niet echt klein of zeer groot: 80% van de gazellen heeft 10 tot 199 werknemers.

De gazellen zijn dus maar zelden hoogtechnologische start-ups. Maar innoveren doen ze allemaal, en dan zijn er veel die (hoog-)technologische nieuwigheden toepassen in hun product of dienst, zonder dat ze die daarom zelf hebben ontwikkeld.

Het succes van de gazellen zit in hun marktstrategie en de ondernemingsstrategie. De Trends Gazellen slagen er in om een nieuwe evolutie in de markt op te pikken, om een kans te zien en te grijpen. De marktinzichten of mogelijkheden worden door andere ondernemingen aangereikt, of ontstaan uit samenwerking. Er is daardoor vaak geen eenduidig innovatiemoment aan te geven: de vernieuwing komt vaak voort uit een combinatie van de beschikbaarheid van nieuwe techniek of technologie, de economische omstandigheid en de vraag. Daarnaast is er het ondernemerschap, dat leidt tot een bedrijfsstrategie die expliciet op groei gericht is. De sterke wil tot groeien gaat gepaard met een bereidheid van de ondernemer om op en bepaald punt de dagelijkse productie los te laten: het ondernemerschap wint het van het ambacht.

Een groeiende onderneming, die vaak en vrij organische, spontane structuur heeft, zal na verloop van tijd meer structuur, hiërarchie en standaardisering invoeren om de afstemming te verzekeren. Voor gazellen die al langer bestaan en een bureaucratische structuur hebben kan de doorstart waardoor ze gazelle zijn geworden vaak aanleiding geven tot een herschikking van de organisatiestructuur. Dat kan een structuur die meer geënt is op de sociale innovatie, maar vaak blijft de organisatiecultuur dezelfde. Wel wordt er opvallend vaak een beroep gedaan op competentie management om aan de nieuwe uitdagingen van het personeelsbeleid te kunnen beantwoorden.

Contact ● ● ● ● ●

Hendrik Delagrance, hdelagrance@serv.be ^[170], 02.20.90.167

Documenten:

[Informatiedossier Gazellen: groei en organisatie](#) ^[179]

Vorming en dienstverlening 2010

De eerste opdracht van de Stichting Innovatie & Arbeid bestaat erin onderzoek uit te voeren rond de innovaties die zich in het bedrijfsleven voordoen en die de inzet van arbeid beïnvloeden. Een belangrijke graadmeter voor het nut van het onderzoek is wat met de resultaten ervan tijdens of na het onderzoeksproject gedaan wordt. De verspreiding van publicaties, de aandacht in de pers of de publicaties van de sociale partners, de mate waarin de onderzoeksresultaten tijdens studiedagen of vormingsactiviteiten aan bod komen, zijn valorisatie-initiatieven die onderzoeksresultaten bij een ruim publiek bekend maken.

Vormingsaanbod

In 2010 werkten we mee aan 124 vormingsinitiatieven.

Werkstress of de werkbaarheids-monitor (WBM) blijft een veel gevraagd thema. Tijdens vormingssessies voor vakbondsafgevaardigden, werkgevers, HR-verantwoordelijken, arbeidsgeneesheren, preventieadviseurs lichten we de cijfers uit de WBM toe. We kunnen focussen op een sector of een beroepsgroep.

In vormingen rond competentiebeleid en –ontwikkeling werken we vaak met het simulatiespel 'Ruimte voor competenties'. Het spel geeft deelnemers inzicht in wat competenties zijn en hoe ze inzetbaar zijn in het ontwikkelen van medewerkers. Deelnemers kunnen na het spelen van het spel zelf kerncompetenties formuleren voor hun bedrijf, afdeling of een bepaalde functie.

TOA staat voor Technologie – Organisatie – Arbeid. De Stichting gaat na in welke mate deze elementen het bedrijfs- en personeelsbeleid beïnvloeden. Op basis van deze gegevens werden verschillende opleidingsscenario's uitgewerkt die op een bepaald aspect van dit ruime onderzoek focussen.

In de Hogeschool Antwerpen werkt de Stichting mee aan de cursus 'onderzoekstechnieken'. Verschillende medewerkers hebben hun onderzoekstechniek aan de studenten uitgelegd. Op basis van deze informatie hebben de studenten zelf een leeronderzoek gedaan rond het diversiteitsbeleid in Vlaanderen bij de sectorconsulten. Hiervoor hebben ze gewerkt met een elektronische vragenlijst en focusgroepen.

In 2010 is het thema 'uitbesteding en onderaanneming' weer ruim aan bod gekomen. Het Toeleveringsspel geeft deelnemers inzicht in een Just-in-time productiesysteem en alle mogelijke gevolgen.

Leren op de werkplek, de rol van leidinggevendenden in competentieontwikkeling, leerrijke jobs vormen samen een ruim aanbod aan scenario's rond werkplekleren.

Vormingsaanbod op de website

Een volledig overzicht van thema's waar rond wij vorming geven of instrumenten hebben ontwikkeld vind je op de [website](#) ^[180] van de SERV.

We hebben gekozen voor een thematische opbouw. Zo krijg je een goed overzicht van de expertise die Stichting Innovatie & Arbeid gedurende de voorbije jaren heeft opgebouwd. We hebben de thema's en het vormingsmateriaal in vier groepen ingedeeld:

1. innovatieve arbeidsorganisaties,
2. werkbaar werk,
3. personeelsbeleid en
4. flexibiliteit.

Na een korte inleiding over het thema kan je doorklikken naar beschikbaar vormingsmateriaal, mogelijke scenario's, onderzoeksmateriaal en aanbod van andere organisaties.

Ondersteuning vormingsinitiatieven

Organisaties (bedrijven, vakbonden, beroepsfederaties, onderwijsinstellingen enz.) kunnen een beroep doen op Stichting Innovatie & Arbeid ter ondersteuning van vormingssessies, cursussen, studiedagen, infovergaderingen, seminars enzovoort. Die ondersteuning kan verschillende vormen aannemen. Louter informatie verstrekken via het documentatiecentrum. Of onderzoekers laten meewerken aan een vormingsprogramma (zeer actueel onderzoeksmateriaal ter beschikking stellen, inhoudelijk 'bijwerken' van vormingswerkers en/of kaders). Of het geven van een lezing, een uiteenzetting over een onderzoek of de resultaten.

Zelf aan de slag

Om vormingswerkers, opleidingsverantwoordelijken, docenten, die op zoek zijn naar duidelijke informatie voor een opleiding/cursus, al een aardig eind op weg te helpen werkt de Stichting vormingspakketten uit. Deze pakketten zijn modulaar samengesteld zowel wat betreft de inhoud als de werkvormen. Dit betekent dat iedere organisator of samensteller van een cursus zelf een selectie kan maken uit het pakket dat het best aansluit bij de eigen doelstellingen en het doelpubliek van de cursus.

Wie een complex thema wil behandelen waarin allerlei factoren een rol spelen, waar het eerder gaat om evoluties en mechanismen dan om exacte informatie en wie vooral deelnemers hierin een inzicht wil geven kan gebruik maken van een simulatiespel.

Vormingspakketten

- [Werkstress, achtergronden en aanpak](#) ^[181]
- [Andere tijden, andere bedrijven?](#) ^[182]
- [De klok rond. Een vormingspakket over gezondheidsrisico's en sociaal leven in ploegenarbeid](#) ^[183]

Simulatiespelen

- [Het Toeleveringsspel](#) ^[184] Een simulatiespel over Just-in-time produceren en leveren en onderaanneming
- [Het Netwerkspel](#) ^[185] Een simulatiespel over uitbesteden en samenwerking tussen toeleveranciers
- [Het Teamspel](#) ^[186] Een simulatiespel over veranderingen in het werk van medewerkers en leidinggevendenden door de invoering van teamwerk.
- [Wie verdient het?](#) ^[187] Een simulatiespel over variabele beloning.
- [Ruimte voor competenties](#) ^[188] Een simulatiespel over competentiebeleid en competentieontwikkeling.

Doelgroep vormingsinitiatieven

In 2010 bereikten we ongeveer 6000 personen. De verhouding blijft constant, de helft zijn mensen uit de vakbond, 30% uit bedrijven, 4% studenten en 5% wordt gevormd door een paritair publiek. Anderen (11%) zijn sectorconsulenten, onderwijsverstrekkers, preventieadviseurs, arbeidsgeneesheren, e.d...

Begeleidingscommissie Pendelfonds

Sinds begin 2007 is in het kader van het Pendelplan, het Pendelfonds operationeel. Het Pendelfonds ondersteunt acties

die ondernemingen of instellingen en organisaties opzetten voor een duurzamer woon-werkverkeer. Binnen de SERV functioneert een begeleidingscommissie die de bevoegde minister moet adviseren over de ingediende projecten en over de opvolging van de goedgekeurde projecten. De sociale partners hebben in deze commissie een doorslaggevende stem.

Eind 2009 werd al de vijfde oproep gelanceerd met een nieuwe dotatie aan het Pendelfonds in 2010 van bijna 1,6 miljoen euro. Het advies van de begeleidingscommissie werd in het voorjaar van 2010 aan de Minister overgemaakt.

De lopende projecten moeten ook jaarlijks een opvolgingsrapport voorleggen aan de begeleidingscommissie die de minister hierover adviseert. In 2010 werden zo dertig adviezen opgemaakt.

De adviezen van de begeleidingscommissie zijn bestemd voor de bevoegde minister die beslist over het gebruik en de verspreiding ervan.

Minister Crevits – bevoegd voor het Pendelfonds – is in het najaar van 2010 van start gegaan met de evaluatie van de werking van het Pendelfonds. Twee rondetafelgesprekken waar alle betrokken actoren, en dus ook de leden van de begeleidingscommissie, aan deelnamen, hebben al plaats gevonden. De evaluatie is nog niet afgerond en wordt in 2011 verder gezet.

De minister heeft ook aangegeven dat zij de uitkomst van deze evaluatie afwacht vooraleer een nieuwe, zesde, oproep te lanceren. Zo komt het dat er in 2010 geen nieuwe oproep was.

Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling

Regelgeving ● ●

In 1991 werd – als gevolg van de regionalisering van de bevoegdheden voor arbeidsbemiddeling – een Vlaamse erkenningsregeling ingesteld voor het verrichten van uitzendactiviteiten in het Vlaamse Gewest. Op grond van deze decretale regeling moesten uitzendbureaus die in Vlaanderen willen actief zijn, voorafgaand erkend worden. Deze erkenning werd verleend door de Vlaamse minister bevoegd voor werk, op advies van een paritair samengestelde Erkeningscommissie die in de schoot van de SERV werd opgericht.

Vanaf 1993 werd deze erkenningsregeling uitgebreid tot ook andere vormen van private arbeidsbemiddeling zoals werving en selectie; executive search en outplacement. Voor deze laatste activiteiten was er een aparte Erkeningscommissie in de SERV.

Als gevolg van het Decreet van 13 april 1999 werden de bestaande erkenningsregelingen geïntegreerd en was er in de SERV nog één Adviescommissie die advies uitbracht over het toekennen en intrekken van erkenningen voor private arbeidsbemiddeling. Deze decretale regeling is van kracht gebleven tot einde 2010.

Nieuw decreet afgestemd op Europese Dienstenrichtlijn ● ●

Als gevolg van de Europese Dienstenrichtlijn moest de Vlaamse erkenningsregeling worden aangepast. Na voorbereiding in de Adviescommissie heeft de SERV in een advies van september 2009 concrete voorstellen geformuleerd voor een nieuwe Vlaamse regeling. In juni 2010 heeft de SERV advies uitgebracht over een ontwerp van decreet en een ontwerp van besluit over de private arbeidsbemiddeling.

Het Vlaams Parlement heeft in december 2010 het Decreet over de private arbeidsbemiddeling goedgekeurd. Als gevolg van deze nieuwe regeling – die op 1 januari 2011 van kracht geworden is – is er enkel nog een verplichting tot het vragen van een voorafgaande erkenning voor het verrichten van uitzendactiviteiten in Vlaanderen.

Er is – zoals in de vorige regeling – nog altijd een aparte erkenning vereist voor het verrichten van uitzendactiviteiten in de bouw en voor het verrichten van uitzendactiviteiten in de artistieke sector.

De toekenning en intrekking van de erkenning gebeurt door de Vlaamse minister bevoegd voor werk op advies van de Adviescommissie voor Uitzendactiviteiten.

Voor de overige vormen van private arbeidsbemiddeling zoals werving & selectie en outplacement, is in Vlaanderen niet langer een erkenning vereist en wordt zelfs geen registratie gevraagd, zoals nochtans door de SERV in zijn adviezen werd gevraagd.

Activiteiten in 2010

- Tijdens de tien bijeenkomsten in 2010 werden door de adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling 135 adviezen uitgebracht.
- Er werden 125 nieuwe erkenningsaanvragen geadviseerd.
- Door 16 firma's werd een erkenning voor (algemene) uitzendactiviteiten gevraagd.
- Er waren in 2010 twee nieuwe aanvragen voor uitzendactiviteiten in de bouw en twee voor uitzendactiviteiten in de

artistieke sector.

- Er zijn in Vlaanderen momenteel 170 uitzendbureaus erkend.
- In 2010 heeft de Adviescommissie de intrekking voorgesteld van de erkenning van twee uitzendbureaus en van één wervings- en selectiebureau. Twee van de drie adviezen werden gevolgd door het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie, dat namens de bevoegde minister een beslissing neemt.
- Door de Adviescommissie werd ook een negatief advies uitgebracht over vier erkenningsaanvragen omdat niet voldaan was aan de erkenningsvoorwaarden. Deze adviezen werden gevolgd door het Vlaams Subsidieagentschap.
- De Adviescommissie heeft in 2010 37 hoorzittingen gehouden met de vertegenwoordigers van bureaus, waarvan 18 bij het indienen van een nieuwe erkenningsaanvraag.
- De meeste hoorzittingen vonden plaats met vertegenwoordigers van uitzendbureaus, die systematisch worden uitgenodigd bij nieuwe erkenningsaanvragen.
- De overige hoorzittingen betroffen vrijwel allemaal uitzendbureaus maar dan omdat de Vlaamse Inspectie Werk inbreuken op de sociale wetgeving had vastgesteld.

Sectorcommissies

Elke sectorcommissie bestaat uit twintig vertegenwoordigers van de representatieve Vlaamse sociale partners uit de betrokken sector. Tien leden vertegenwoordigen de Vlaamse werkgeversorganisaties. Tien leden vertegenwoordigen de Vlaamse werknemersorganisaties. Het voorzitterschap en het dagelijks bestuur volgen dezelfde methode als bij de SERV. Jaarlijks wordt de vertegenwoordiger van een andere organisatie respectievelijk voorzitter of ondervoorzitter van de sectorcommissie en van het dagelijks bestuur. De voorzitter en ondervoorzitter mogen nooit tegelijk uit de werkgevers- of werknemershoek komen.

Hout en Bouw

De sectorcommissie Hout en Bouw werd opgericht op 26 maart 1997. Deze commissie formuleert aanbevelingen en adviezen van de bouw- en houtsector.

De werkgroep Bouw van de sectorcommissie Hout en Bouw heeft in 2010 vergaderd op:

- 22 januari
- 8 februari
- 4 maart
- 1 april
- 6 mei
- 4 juni
- 28 juni
- 2 september
- 7 oktober
- 8 november
- 2 december

Binnen de werkgroep bouw werd in 2010 de sectorconvenant tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners van de bouwsector grondig voorbereid. Daarnaast werd de evolutie van de bouwarbeidsmarkt en de relevante beleidsmaatregelen hieromtrent, systematisch en gedetailleerd opgevolgd.

De werkgroep heeft van naderbij kennis gekregen van de Competentmethode die voortaan wordt gehanteerd voor de aanmaak van beroepscompetentieprofielen.

De werkgroep heeft de bijeenkomst van het Vlaams Bouw Overlegcomité (VBOC) van 11 februari 2010 voorbereid.

Metaal- en Technologische Industrie

De sectorcommissie Metaalverwerking is opgericht op 29 april 1991.

In de loop van 2000-2001 heeft de sectorcommissie een dossier voorbereid om de titulatuur en bevoegdheidsomschrijving te wijzigen. Dit initiatief werd geïnspireerd vanuit de vaststelling dat de geldende titel en bevoegdheidsomschrijving niet langer de lading dekten van de sector, zowel organisatorisch als ratione materiae.

Dit initiatief mondde uit in een besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2001 (B. S. 1 februari 2002) waarbij de artikelen 1 en 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 1990 tot uitvoering van artikel 7bis van het decreet van 27 juni 1985 op de SERV, worden gewijzigd.

Sindsdien gaat de sectorcommissie door het leven onder de benaming sectorcommissie Metaal- en Technologische Industrie. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met volgende domeinen: metalen en materialen, de eerste metaalverwerking, de ijzer- en staalproductie, de metaalproducten, de metaalbouw inclusief montageactiviteiten, de machinebouw, de productie van defensie- en veiligheidsmateriaal, van elektrotechniek en

elektronica, van informatie- en communicatietechnologie, de vervaardiging van automobiel-, lucht- en ruimtevaartuigen evenals van ander transportmateriaal, de kunststofverwerking inclusief de nieuwe materialen.

De sectorcommissie Metaal- en Technologische Industrie is in 2010 niet samengekomen.

Textiel en Confectie

De sectorcommissie Textiel en Confectie werd opgericht op 29 april 1991. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met textiel en confectie in Vlaanderen: de bewerking of verwerking van textielstoffen in de diverse stadia van het omvormings- of veredelingsproces, de productie van textielvezels voor scheikundige procedés, het roten en zwingelen van vlas, de confectie en maatwerk van alle artikelen in textielstoffen en de fabricage, de confectie of de omvorming van bestanddelen of van kledingtoebehoren inclusief het verven of reinigen ervan.

De sectorcommissie Textiel en Confectie is in 2010 niet samengekomen.

Toerisme

De sectorcommissie Toerisme werd opgericht op 31 oktober 2001. Deze commissie heeft als opdracht het sociaal overleg binnen de sector Toerisme op gang brengen. De bedrijfstakken binnen dit sociaal overleg zijn erg verscheiden: de logiesverstrekkende bedrijven, de restaurants en cafés, de vermaak- en recreatiebedrijven, de kantoren die organiseren, verkopen en/of bemiddelen (reisbureaus, touroperators, ...) en het personenvervoer.

De sectorcommissie Toerisme is in 2010 niet samengekomen.

Goederenvervoer

De sectorcommissie Goederenvervoer werd opgericht op 29 april 1991. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met het goederenvervoer in Vlaanderen: het goederenvervoer over de weg, per spoor, via de binnenscheepvaart, de luchtvaart en het maritiem vervoer.

De sectorcommissie Goederenvervoer is in 2010 niet samengekomen.

Welzijns- en Gezondheidszorg

De sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg werd opgericht op 21 april 1994. Binnen deze commissie gebeurt het sociaal overleg over alles wat verband houdt met de welzijns- en gezondheidszorg in Vlaanderen: onderdelen van het gezondheidsbeleid, de bijstand aan personen, het onthaal en de integratie van inwijkelingen, het bejaardenbeleid en de jeugdbescherming.

De sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg is in 2010 niet samengekomen.

Commissie Diversiteit

De commissie Diversiteit, bestaande uit de SERV-partners en vertegenwoordigers van de kansengroep alloctonen en de kansengroep personen met arbeidshandicap, heeft als opdracht om het beleid te adviseren betreffende de evenredige arbeidsdeelname van kansengroepen en diversiteit. De commissie Diversiteit bestaat uit een werkgroep, een dagelijks bestuur en een raad met 30 leden. De werking van de commissie Diversiteit vindt onder meer haar basis in de twee Gemeenschappelijke Platformteksten betreffende evenredige arbeidsdeelname en diversiteit, namelijk die voor alloctonen (3 december 2002) en die voor personen met een arbeidshandicap (2 december 2003). Met de wijzigingen aan het SERV-decreet van 2004 in januari 2009 werd de commissie Diversiteit verankerd als een autonoom orgaan bij de SERV.

Adviezen uitgebracht in 2010

Alle adviezen van de commissie Diversiteit, ook die van de voorgaande jaren, staan op de website onder [de rubriek adviezen en publicaties](#) ^[189]

Samenwerkingsakkoord professionele integratie van personen met handicap

Op vraag van minister van Sociale Economie Freya Van den Bossche bracht de SERV, samen met de commissie Diversiteit, op 17 juli 2010 een advies uit over het voorontwerp van decreet over de instemming met het samenwerkingsakkoord van 5 juni tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest betreffende de professionele

integratie van personen met een handicap.

De SERV en de commissie Diversiteit stemmen in met een voorontwerp van decreet dat er voor zorgt dat personen met een arbeidshandicap kunnen worden toegelaten tot de erkende en gesubsidieerde instanties in een andere deelstaat (gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdiensten en beschutte werkplaatsen).

Documenten:

Advies samenwerkingsakkoord handicap ^[190]

Civiel effect inburgering

Op vraag van Vlaams minister van Inburgering Geert Bourgeois bracht de commissie Diversiteit op 20 januari 2010 een advies uit over de maatschappelijke meerwaarde van inburgering en inburgeringsattesten- en certificaten.

De sociale partners en kansengroepen waarderen het ten zeerste dat de minister inzet op meer kansen op doorstroom naar werk van inburgeraars en willen mee de indiensttreding van nieuwkomers bevorderen. De commissie Diversiteit vreest echter dat een nieuw inburgeringscertificaat niet het meest effectieve en efficiënte middel is om dit doel te bereiken. Ze zien veeleer mogelijkheden in de ontwikkeling van een goede toeleiding naar de arbeidsmarkt, in de ontwikkeling van een kwaliteitsvol en transparant aanbod voor Nederlands als tweede taal en in de ondersteuning van het taalbeleid in organisaties en bedrijven.

Documenten:

Advies over het civiel effect inburgering ter kennisname raad ^[191]

Ondernemerschap bij personen van allochtone afkomst en personen met arbeidshandicap

De commissie Diversiteit ijvert voor de evenredige arbeidsdeelname van personen van allochtone afkomst en personen met een arbeidshandicap en voor gelijke kansen en gelijke behandeling voor deze kansengroepen op de arbeidsmarkt. Vaak gaat hierbij de aandacht uit naar jobs in loondienst. De doelstellingen voor evenredige arbeidsdeelname gelden echter evenzeer voor zelfstandige arbeid. In de Vlaamse beleidscontext mag de aandacht voor ondernemerschap bij personen van allochtone afkomst en bij personen met een arbeidshandicap niet ontbreken.

De commissie Diversiteit stelde daarom op eigen initiatief een advies op rond zes thema's inzake ondernemerschap en kansengroepen:

1. ondernemerstalent ontdekken en ontwikkelen,
2. marktkansen vinden en benutten,
3. onnodige praktische drempels wegwerken,
4. financieringsmogelijkheden vinden,
5. ondersteuning tijdens de loopbaan en
6. opvolging en evaluatie van het beleid.

Documenten:

Advies ondernemerschap bij personen van allochtone afkomst en personen met een arbeidshandicap ^[192]

VESOC-krachtlijnennota evenredige arbeidsdeelname 2010

Op vraag van de minister van Werk Philippe Muyters formuleerde de commissie Diversiteit op 12 juli 2010 een advies over de krachtlijnennota evenredige arbeidsdeelname 2010.

De commissie Diversiteit ondersteunt in haar advies de keuze om in crisistijden in te zetten op de continuering van het beleid voor evenredige arbeidsdeelname (EAD). De aandacht voor kansengroepen mag niet verslappen. Wel is er nog heel wat werk aan de winkel. De commissie vraagt zeker verder overleg over de mogelijke evolutie van diversiteitsplannen naar 'diversiteits- competentie- en sociale innovatieplannen' en over de aanpassingen aan de subsidies voorzien voor de diversiteitsplannen.

Documenten:

Advies Vesoc-nota EAD beleid 2010 ^[193]

Gelijke kansen en diversiteitsplan 2011

Op vraag van minister van Bestuurszaken Geert Bourgeois brachten de SERV en de commissie Diversiteit op 10 december 2010 een advies uit over het Gelijke kansen en diversiteitsplan 2011 van de Vlaamse overheid.

De SERV en de commissie Diversiteit stellen in hun advies dat het zeer belangrijk is dat de Vlaamse overheid, ook in tijden van besparingen, met volle kracht verder inzet op het bevorderen van gelijke kansen en diversiteit binnen haar eigen personeelsbestand. Volgens de SERV en de commissie Diversiteit kan de Vlaamse overheid met doelgerichte acties een flinke vooruitgang boeken. Concreet pleiten de SERV en de commissie Diversiteit voor een actie 10 op 10 waarbij de 10 grootste entiteiten van de Vlaamse overheid gericht streven naar 4,5% personen met een arbeidshandicap en 4,0% personen van allochtone afkomst. Ook de zorgvoorzieningen van de Vlaamse overheid kunnen de instroom van kansengroepen in zorgberoepen bevorderen.

Voor de doelgroep allochtonen moet de overheid niet alleen sterk inzetten op instroom maar ook op doorstroom naar duurzame jobs en hogere tewerkstellingsniveaus. Verder is er nood aan een doordacht en ruim verspreid taalbeleid gaande van het wegwerken van taaldrempels in vacatures en selecties, tot acties rond taalondersteuning en toegankelijk taalgebruik op de werkvloer.

Voor de groep personen met een arbeidshandicap is het problematisch dat de Vlaamse overheid nauwelijks vooruitgang boekt. Structurele maatregelen moeten alle kansen krijgen. Zo moet voor de loonkostsubsidie of rendementsondersteuning een voldoende ruim groeipad worden voorzien. Bovendien is afstemming nodig met de Vlaamse ondersteuningspremie in de privésector, de lokale besturen en het onderwijs. Het project toegankelijke websites voor de Vlaamse overheid moet verder gezet worden. Voor personen met een arbeidshandicap die kandideren voor een statutaire betrekking maar voor wie voltijds werken niet haalbaar of wenselijk is, is een oplossing nodig. Tot slot waarderen de SERV en de commissie Diversiteit dat de Vlaamse overheid inzet op het erkennen van elders of eerder verworven competenties waarbij ook portfolio's worden ingezet.

Documenten:

Advies Gelijke kansen en diversiteit - plan 2011 Vlaamse overheid ^[194]

Samenkomsten commissie Diversiteit in 2010

Commissie

Op 4 juni 2010 vond de installatievergadering van de commissie Diversiteit plaats.

De commissie kwam er samen in zijn nieuwe samenstelling, die voortvloeit uit de wijzigingen aan het SERV-decreet van 2004 in januari 2009.

- Het reglement van orde werd goedgekeurd,
- de vertegenwoordigers van de kansengroepen in het dagelijks bestuur werden aangeduid,
- het advies 'ondernemerschap bij personen van allochtone afkomst en personen met een arbeidshandicap' werd voorgesteld en
- Vlaams minister van Werk Philippe Muyters hield een toespraak over evenredige arbeidsdeelname.

Dagelijks bestuur

Op 27 januari vond een overleg plaats tussen het dagelijks bestuur van de SERV, de kansengroepen vertegenwoordigd in de commissie Diversiteit (Minderhedenforum en Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid) en het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen. Onderwerp van het overleg was de positie van kansengroepen bij de uitvoering van het Werkgelegenheidsplan (WIP).

Het dagelijks bestuur van de commissie Diversiteit kwam in 2010 niet bijeen.

Werkgroep

In 2010 kwam de werkgroep van de commissie Diversiteit elf maal bijeen.

Andere activiteiten en overlegthema's

Inactiviteitsvallen

In het kader van het Werkgelegenheidsplan (WIP) stelden de SERV en de commissie Diversiteit op 2/6/10 een nota op over het verstrekken van informatie over inactiviteitsvallen. In deze nota bepleiten de sociale partners en kansengroepen de ontwikkeling van een draaiboek voor intermediairen over de financiële gevolgen van het opnemen van een baan en de uitwerking van een rekenmodel over deze gevolgen.

Impart

De SERV en de commissie Diversiteit participeerden in 2010 aan het netwerk Impart dat streeft naar een betere deelname

van personen van allochtone afkomst op de arbeidsmarkt. Het is een transnationaal lerend netwerk binnen het Europees Sociaal Fonds. In juni ontvingen de SERV en de commissie Diversiteit buitenlandse deelnemers aan het netwerk voor een peer review over het Vlaamse beleid en de aanpak in de praktijk. Het uitgangspunt hierbij was het vroegere ESF-project Colourful Workshops van de drie vakbonden.

Arbeidszorg ● ● ● ● ●

Op 12 oktober 2010 nam Caroline Copers als ondervoorzitter van de commissie Diversiteit deel aan een panelgesprek op het 'Stakeholdersforum' Arbeidszorg in Leuven. In het kader van deze deelname stelde de commissie Diversiteit een korte tekst met gemeenschappelijke standpunten over arbeidszorg op (tekst van 6 oktober 2010).

Doelstellingen Handicap en Werk ● ● ● ● ●

Op 27 oktober 2010 vond overleg plaats met Rudi Kennes en Björn Vanheste (vanuit Cel Gelijke Kansen Vlaanderen) over het doelstellingenkader Handicap van de Vlaamse overheid, met focus op de arbeidsmarktgerelateerde aspecten.

Sociale innovatie en diversiteit ● ● ● ● ●

Op 17 november 2010 kwam prof. Geert Van Hootegem naar de werkgroep van commissie Diversiteit voor een uitwisseling over de link tussen sociale innovatie en diversiteitsmanagement.

Regelgeving

Op 4 juni 2010 keurde de Vlaamse Regering de aanduiding van het Minderhedenforum en het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid als vertegenwoordigers van de kansengroepen in de commissie Diversiteit definitief goed. Op 5 juni 2009 hechtte de Vlaamse Regering al haar principiële goedkeuring aan het besluit dat de samenstelling van de commissie Diversiteit regelt.

Op 3 december 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het reglement van Orde van de commissie Diversiteit.

Praktische informatie

Hoofdstuk 1 Wetgeving

SERV-decreet

Het nieuwe SERV-decreet dateert van 7 mei 2004 ^[195] zoals gewijzigd op 19 december 2008. Het is in werking getreden op 1 januari 2009 ingevolge het besluit van de Vlaamse regering van 23 januari 2009 ^[196].

Competentieteam

- 18 januari 2002
Decreet betreffende de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen in het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs
(Belgisch Staatsblad 08.02.2002)
- 7 mei 2004
Decreet inzake de Sociaal-Economische raad van Vlaanderen
(Belgisch Staatsblad 25.08.2004)
- 30 april 2004
Decreet betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid
(Belgisch Staatsblad 26.11.2004)
- 23 september 2005
Besluit van de Vlaamse regering tot uitvoering van het decreet van 30 april 2004 betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid
(Belgisch Staatsblad 30.11.2005)

Stichting Innovatie & Arbeid

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving voor de Stichting Innovatie & Arbeid. Een officiële coördinatie van het **SERV-decreet van 7 mei 2004** zoals gewijzigd door het decreet van 19 december 2008 is hieronder opgenomen voor zover het betrekking heeft op de Stichting Innovatie & Arbeid.

Afdeling 2. - Bijzondere opdrachten van de Raad ●●

Onderafdeling 1. - Stichting Innovatie & Arbeid

Art. 15. § 1. In de schoot van de Raad is er een stichting, genaamd "Stichting Innovatie & Arbeid".

§ 2. De in de eerste paragraaf bedoelde stichting heeft tot taak om zich te ontwikkelen tot een kenniscentrum op het gebied van organisatorische en technologische veranderingen in relatie tot arbeid in Vlaanderen.

De in het eerste lid bedoelde taak omvat in elk geval :

- a) het bijeenbrengen van informatie en documentatie;
- b) het uitvoeren of initiëren van maatschappelijk onderzoek;
- c) het verspreiden van de behaalde onderzoeksresultaten;
- d) het mede onderbouwen van het overleg binnen en de standpuntbepaling van de Raad;
- e) het valoriseren van de onderzoeksresultaten naar de geledingen van de Raad, bedoeld in artikel 5, § 1;
- f) op verzoek van de Raad, het formuleren van aanbevelingen aan de Raad, de Vlaamse regering en/of het Vlaams Parlement.

Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling

In 1991 werd – als gevolg van de regionalisering van de bevoegdheden voor arbeidsbemiddeling – een Vlaamse erkenningsregeling ingesteld voor het verrichten van uitzendactiviteiten in het Vlaamse Gewest. Op grond van deze decretale regeling moesten uitzendbureaus die in Vlaanderen willen actief zijn, voorafgaand erkend worden. Deze erkenning werd verleend door de Vlaamse minister bevoegd voor werk, op advies van een paritair samengestelde Erkeningscommissie die in de schoot van de SERV werd opgericht.

Vanaf 1993 werd deze erkenningsregeling uitgebreid tot ook andere vormen van private arbeidsbemiddeling zoals werving en selectie; executive search en outplacement. Voor deze laatste activiteiten was er een aparte Erkeningscommissie in de SERV.

Als gevolg van het Decreet van 13 april 1999 werden de bestaande erkenningsregelingen geïntegreerd en was er in de SERV nog één Adviescommissie die advies uitbracht over het toekennen en intrekken van erkenningen voor private arbeidsbemiddeling. Deze decretale regeling is van kracht gebleven tot einde 2010.

Sectorcommissies

De sectorale commissies zijn bij de SERV ondergebracht via het **decreet inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen van 7 mei 2004** (gewijzigd door het decreet van 19 december 2008). Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009.

Hieronder vindt u de artikels die relevant zijn voor de sectorcommissies.

Afdeling 3 Bijzondere overleginstanties, opgericht bij de Raad Onderafdeling 1 Sectorale commissies

ART.16.

§ 1. Op aanbeveling, op verzoek of als gevolg van een standpunt van de Raad kan de Vlaamse regering voor iedere bedrijfstak of samenhangend geheel van bedrijfstakken die, respectievelijk dat zij omschrijft, bij de Raad sectorale commissies oprichten.

§ 2.

Iedere sectorale commissie is samengesteld uit een gelijk aantal stemgerechtigde leden die de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties van de betrokken bedrijfstak, of het betrokken samenhangend geheel van bedrijfstakken, die, respectievelijk dat de Vlaamse regering omschrijft, vertegenwoordigen. Zij worden door de Vlaamse regering benoemd op dubbele lijsten, voorgedragen door de Raad.

Leden van een sectorale commissie en hun plaatsvervangers worden door de Vlaamse regering ontslagen op verzoek van de Raad. Leden van een sectorale commissie en hun plaatsvervangers kunnen ook te allen tijde vrijwillig ontslag nemen.

Iedere sectorale commissie kiest onder zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter.

De Vlaamse regering bepaalt voor iedere sectorale commissie het aantal leden zonder dat dit aantal twintig leden mag overschrijden.

Het mandaat van de leden duurt vier jaar. Het kan worden hernieuwd. De leden blijven in functie totdat hun opvolgers zijn aangesteld. Het lid dat voortijdig ophoudt zijn mandaat uit te oefenen, wordt vervangen door zijn plaatsvervanger totdat in de vervanging van het effectieve lid is voorzien met naleving van hetgeen is bepaald in het eerste lid van deze paragraaf.

§ 3. Overeenkomstig de in paragraaf 2, eerste lid, bepaalde procedure wordt voor ieder lid een plaatsvervangend lid

benoemd.

§ 4. Iedere sectorale commissie stelt zijn reglement van orde op. Dit reglement van orde is onderworpen aan de goedkeuring van de Raad en van de Vlaamse regering.

§ 5. De sectorale commissies hebben een algemene bevoegdheid tot het formuleren van aanbevelingen en standpunten inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 en/of de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet die een sociaaleconomische dimensie hebben en tot de materies van de bedrijfstak, of het samenhangend geheel van bedrijfstakken, die, respectievelijk dat de Vlaamse regering omschrijft, behoren.

De sectorale commissies kunnen op eigen initiatief, of op verzoek, aanbevelingen richten tot, respectievelijk standpunten meedelen aan, het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering, het lid van de Vlaamse regering dat ter zake bevoegd is en de Raad.

§ 6. De sectorale commissies kunnen voor het onderzoek van bijzondere vraagstukken een beroep doen op deskundigen.
§7. Bij de Raad is er een coördinerend bestuur voor de sectorale commissies, dat samengesteld is uit de voorzitter en de leden van het dagelijks bestuur van de Raad en de voorzitters en ondervoorzitters van de sectorale commissies.

Het coördinerend bestuur is belast met :

1° het ordenen en op elkaar afstemmen van werkmethode tussen de sectorale commissies onderling en met de Raad;
2° het uitwisselen van inlichtingen tussen de sectorale commissies onderling en met de Raad;

3° het bespreken van kwesties van gemeenschappelijk belang.

Commissie Diversiteit

De commissie kreeg een duidelijke wettelijke grondslag met het artikel 19 van het **decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen**.

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving inzake de commissie Diversiteit. De werking van de commissie Diversiteit staat in Onderafdeling 4 commissie Diversiteit, ART. 19. en bijhorend uitvoeringsbesluit van 4 juni 2010 Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 19 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.

7 mei 2004 - Decreet inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Onderafdeling 4 commissie Diversiteit

ART. 19.

§ 1. Bij de Raad fungeert een commissie, genaamd "commissie Diversiteit", die ijvert voor de evenredige vertegenwoordiging in het sociaal-economische leven van die groepen van de bevolking die thans niet op een evenredige wijze vertegenwoordigd zijn in het sociaal-economische leven.

De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de Raad, de nadere omschrijving van de in het eerste lid bedoelde groepen.

§ 2. De commissie Diversiteit is samengesteld uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van de volgende drie groepen:

1° de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw;
2° de representatieve organisaties van de werknemers;

3° de representatieve organisaties van de groepen, vermeld in §1, tweede lid.

Voor elk van de leden van de commissie Diversiteit wordt door de organisatie die hen heeft voorgedragen, tevens een plaatsvervanger voorgedragen.

De leden en plaatsvervangende leden van de representatieve organisaties van de werkgevers, de middenstand en de landbouw, en van de representatieve organisaties van de werknemers worden aangewezen door de Raad. De Vlaamse Regering wijst de representatieve organisaties aan van de groepen, vermeld in §1, tweede lid.

De commissie Diversiteit verkiest onder zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter.

Voorzitter en ondervoorzitter kunnen nooit tot dezelfde groep van leden die de werkgevers-, middenstands- en landbouworganisaties, respectievelijk de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, behoren.

Het mandaat van de leden duurt vier jaar. Het kan worden hernieuwd. De leden blijven in functie tot hun opvolgers zijn

aangesteld. Het lid dat voortijdig ophoudt zijn mandaat uit te oefenen wordt vervangen door zijn plaatsvervanger totdat in de definitieve vervanging van het effectieve lid is voorzien.

§ 3. De commissie Diversiteit betreft de in § 1 bedoelde groepen bij de werking overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld in het reglement van orde.

§ 4. De commissie Diversiteit stelt een reglement van orde op. Dat reglement van orde is onderworpen aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering.

§ 5. Onverminderd artikel 13 kan de Raad de commissie Diversiteit verzoeken om informatie in te zamelen, studies te verrichten en aanbevelingen te formuleren inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 en/of de artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet, die een sociaal-economische dimensie hebben en die inzonderheid het thema van de diversiteit of de evenredige participatie van minderheidsgroepen of minder bedeelde groepen betreffen.

De commissie Diversiteit kan op eigen initiatief studies en aanbevelingen uitbrengen. De wijze waarop de commissie tot haar studies en aanbevelingen komt, wordt bepaald in het reglement van orde.

4 juni 2010 - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 19 van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De Vlaamse Regering,

Gelet op het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, artikel 19, gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008;

Gelet op het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, gegeven op 24 april 2009;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 3 juni 2009;

Gelet op advies 46.901/1 van de Raad van State, gegeven op 16 juni 2009 met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1. Onder de groepen van de bevolking die thans niet op een evenredige wijze vertegenwoordigd zijn in het sociaal-economisch leven, vermeld in artikel 19, § 1, eerste lid, van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, wordt verstaan de kansengroepen, vermeld in artikel 2, § 2, tweede lid, 1° en 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 januari 2004 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt wat betreft de beroepskeuzevoorlichting, beroepsopleiding, loopbaanbegeleiding en arbeidsbemiddeling.

Art. 2. De volgende organisaties worden aangewezen als representatieve organisaties van de kansengroepen, vermeld in artikel 1 :

1° de VZW Forum van Etnisch-Culturele Minderheden, met zetel in Vooruitgangstraat 323/4, 1030 Brussel;

2° het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid, p/a VZW GRIP, Koningsstraat 136, 1000 Brussel.

Art. 3. De minister-president van de Vlaamse Regering, bevoegd voor het algemeen regeringsbeleid, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 4 juni 2010.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

K. PEETERS

Hoofdstuk 2 Samenstellingen

SERV

De SERV bestaat uit 20 vertegenwoordigers van de representatieve Vlaamse sociale partners. 10 leden vertegenwoordigen de Vlaamse werkgeversorganisaties. 10 vertegenwoordigen de Vlaamse werknemersorganisaties. Voor de werkgevers gaat het om: BB - Boerenbond; UNIZO - Unie van Zelfstandige Ondernemers; Verso - Vereniging voor Social Profit Ondernemingen; Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen. Voor de werknemers gaat het om: ABVV - Algemeen Belgisch Vakverbond; ACLVB - Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België; ACV - Algemeen Christelijk Vakverbond van België. Het dagelijks bestuur van de SERV bestaat uit telkens een vertegenwoordiger van de vier grootste Vlaamse sociale partners: ABVV, ACV, UNIZO en Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen. Het mandaat van Voorzitter en Ondervoorzitter van de SERV - en van het dagelijks bestuur - wordt volgens een beurtrol elk jaar bekleed door een andere afgevaardigde van respectievelijk een werkgevers- en werknemersorganisatie in het dagelijks bestuur van de SERV. De voorzitter en de ondervoorzitter kunnen nooit tegelijkertijd uit de werkgevers- of de werknemersgroep komen.

Dagelijks bestuur ● ● ●

Voorzitter

Leyman Peter, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Ondervoorzitter

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Leden

Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden ● ● ●**Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
 Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 Debaene Jean-Marie, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Roskams Jeroen, adviseur studiedienst ACV
 Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
 Cnop Walter, algemeen secretaris ACV-Metaal
 Dielen Ilse, verbondssecretaris ACV-Antwerpen
 Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris Vlaamse Regionale ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers**Boerenbond - BB**

De Becker Sonja, algemeen secretaris Boerenbond
 Gotzen Rudi, juridisch adviseur Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
 Laureys Cindy, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

De Pril Wilson, directeur-generaal AGORIA Vlaanderen
 Dillen Marc, secretaris-generaal Vlaamse Confederatie Bouw
 Bosch Claire, secretaris-generaal FEVIA Vlaanderen
 Leyman Peter, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Teughels Sonja, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Plaatsvervangende leden ● ● ●**Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

Verbeek Pieter, adviseur Vlaams ABVV
 De Batselier George, ondervoorzitter ABVV-Metaal
 Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Decavel Luc, verbondssecretaris ACV
 Jonckheere Fernand, verbondssecretaris ACV Oostende-Westhoek
 Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
 Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV
 Oeyen Elke, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV
 Verwimp Katrien, algemeen sectorverantwoordelijke wegvervoer ACV Transcom

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, adjunct-gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers**Boerenbond - BB**

Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond
 Vanoirbeek Luc, adviseur tuinbouw Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
 Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

El Meziane Hakima, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Mariën Katleen, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Muyldermans Herwig, directeur FEDERGON
 De Brabanter Jan, secretaris-generaal van Febelgra Vlaanderen
 Van den Bosch Marc, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV
 Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV

Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité**Voorzitter ● ●**

Peeters Kris, minister-president van de Vlaamse Regering

Leden ● ●**Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 Debaene Jean-Marie, hoofd studiedienst Vlaams ABVV
 Polenus Carlos, vice-voorzitter BBTk

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV
 Persoone Marijke, adjunct-algemeen secretaris LBC-NVK
 Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, gewestsecretaris Vlaamse Regionale ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, algemeen secretaris Boerenbond
Vanthemsche Piet, voorzitter Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen

De Pril Wilson, directeur-generaal AGORIA Vlaanderen
Leyman Peter, gedelegeerd bestuurder Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen
De Bruyckere Luc, voorzitter Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Vermeulen Eric, directeur studiedienst Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Leden van de Vlaamse Regering - vaste delegatie

Peeters Kris, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid
Lieten Ingrid, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding
Muyters Philippe, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

De overige ministers van de Vlaamse regering zullen aan de vergaderingen deelnemen wanneer er punten op de dagorde staan die tot hun bevoegdheden behoren.

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

waarnemend: Stroobants Eric, secretaris-generaal Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
Vanderpoorten Dirk, secretaris-generaal Departement voor Werk en Sociale Economie
Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV
Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV

Stichting Innovatie & Arbeid

De Stichting Innovatie & Arbeid wordt aangestuurd door de SERV.

De SERV bestaat uit 20 vertegenwoordigers van de representatieve Vlaamse sociale partners. 10 leden vertegenwoordigen de Vlaamse werkgeversorganisaties. 10 vertegenwoordigen de Vlaamse werknemersorganisaties. Voor de werkgevers gaat het om: BB - Boerenbond; UNIZO - Unie van Zelfstandige Ondernemers; Verso - Vlaamse confederatie van social-profit ondernemingen; Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen. Voor de werknemers gaat het om: ABVV - Algemeen Belgisch Vakverbond; ACLVB - Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België; ACV - Algemeen Christelijk Vakverbond van België. Bij de werkgevers is ook het Verso - Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur van de SERV bestaat uit telkens een vertegenwoordiger van de vier grootste Vlaamse sociale partners: ABVV, ACV, UNIZO en Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen. Het mandaat van Voorzitter en Ondervoorzitter van de SERV - en van het dagelijks bestuur - wordt volgens een beurtrol elk jaar bekleed door een andere afgevaardigde van respectievelijk een werkgevers- en werknemersorganisatie in het dagelijks bestuur van de SERV. De voorzitter en de ondervoorzitter kunnen nooit tegelijkertijd uit de werkgevers- of de werknemersgroep komen.

Dagelijks bestuur ● ● ●

Voorzitter

Leyman Peter, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Ondervoorzitter

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV

Leden

Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden ● ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Debaene Jean-Marie, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Roskams Jeroen, adviseur studiedienst ACV
Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
Cnop Walter, algemeen secretaris ACV-Metaal
Dielen Ilse, verbondssecretaris ACV-Antwerpen
Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris Vlaamse Regionale ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, algemeen secretaris
Gotzen Rudi, juridisch adviseur Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

De Pril Wilson, directeur-generaal AGORIA Vlaanderen
Dillen Marc, secretaris-generaal Vlaamse Confederatie Bouw
Bosch Claire, secretaris-generaal FEVIA Vlaanderen
Leyman Peter, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Teughels Sonja, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Plaatsvervangende leden ● ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Bostyn Peter, adviseur Vlaams ABVV
De Batselier George, ondervoorzitter ABVV-Metaal
Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Decavel Luc, verbondssecretaris ACV

Jonckheere Fernand, verbondssecretaris ACV Oostende-Westhoek
 Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
 Van der Hallen Peter, adviseur studiedienst ACV
 Vercammen Sandra, medewerker Vlaamse bewegingsploeg ACV
 Verwimp Katrien, algemeen sectorverantwoordelijke wegvervoer ACV Transcom

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, adjunct-gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Penninckx Iris, adviseur studiedienst Boerenbond
 Vanoirbeek Luc, adviseur tuinbouw Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
 Laureys Cindy, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Bosch Claire, directeur Milieuzaken - Voedingsindustrie Vlaanderen
 El Meziane Hakima, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Mariën Katleen, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Muyldermans Herwig, directeur FEDERGON
 De Brabanter Jan, secretaris-generaal van Febelgra Vlaanderen
 Van den Bosch Marc, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV
 Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV

Begeleidingscommissie Pendelfonds

Voorzitter ● ● ●

Klynen Eddy, coördinator Vlaamse Stichting Verkeerskunde

Plaatsvervanger van de voorzitter

Mollen Federik, projectmedewerker Vlaamse Stichting Verkeerskunde

Leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

Van der Velden Marleen, stafmedewerker Landelijke Gilden (BB)
 Broodcorens Stefaan, adviseur mobiliteit UNIZO
 Van Camp Bart, adviseur Kenniscentrum Voka- Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties

Neyens Bart, adviseur Vlaams ABVV
 Roskams Jeroen, adviseur studiedienst ACV
 Engelen Hugo, gewestsecretaris ACLVB Vlaamse Regionale

Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering

2 leden nog aan te duiden

Vertegenwoordiger van de afdeling Beleid, Mobiliteit en Verkeersveiligheid van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken

Goossens Wilfried

Plaatsvervangende leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

Meulemans Bert, adviseur Gezins- en Welzijnsbeleid Boerenbond
Van Compernelle Mia, adviseur Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit UNIZO
Teughels Sonja, adviseur kenniscentrum Voka- Vlaams Netwerk van Ondernemingen.

Vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties

Campaert Geert, studiedienst Vlaams ABVV
Ceustermans Sara, studiedienst ACW
Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst ACLVB

Plaatsvervangende vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering

2 leden nog aan te duiden

Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling

De Adviescommissie bestaat uit 32 vertegenwoordigers van de representatieve Vlaamse sociale partners. 16 leden vertegenwoordigen de Vlaamse werkgeversorganisaties; 16 leden vertegenwoordigen de Vlaamse werknemersorganisaties. In de commissie zetelen twee deskundigen met raadgevende stem. In de commissie zetelen verder ook nog twee vertegenwoordigers van de Administratie Werkgelegenheid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Het Voorzitterschap wordt bekleed door een onafhankelijke Voorzitter of, indien die afwezig is, door de Administrateur-generaal van de SERV.

Voorzitter ● ● ● ● ● ●

Vanachter Othmar Prof. em., fac. rechtsgeleerdheid KULeuven

Leden ● ● ● ● ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Desmet Pia, federaal secretaris BBTK
Diepvents Philippe, adviseur arbeidsmarktbeleid en sociale economie ABVV
Wirken Pascale, adviseur Algemene Centrale ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Diesbecq Nathalie, juridisch adviseur studiedienst ACV-Nationaal secretariaat
Leroy Marc, secretaris ACV-Voeding en Diensten
Le Compte Servaas, bijzonder medewerker ACV-Transcom
Gryp Stijn, adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Truyens Gert, adjunct-gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Cuyt Bjorn, adviseur UNIZO-studiedienst
Sap Jan, directeur-generaal UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Brodsky Robert, bestuurder secretaris-generaal BEXSA
 Cattelain Ann, adviseur juridische dienst FEDERGON
 El Meziane Hakima, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Muyldermans Herwig, directeur FEDERGON
 Teughels Sonja, adviseur kenniscentrum Voka – Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Duvillier Gianni, adviseur kenniscentrum VOKA – Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Plaatsvervangende leden ● ● ● ● ● ● ● ●**Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

De Batselier Georges, ondervoorzitter ABVV-Metaal
 Jaenen Gaby, secretaris Algemene Centrale ABVV Limburg
 Muylaert Laurette, nationaal secretaris ACOD-Cultuur

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Vandergucht Sandra, stafmedewerker studie- en vormingsdienst ACV-CSC Metea
 Lambert Erika, nationaal verantwoordelijke uitzendarbeid LBC-NVK
 Leurs André, diensthoofd studiedienst ACV Bouw, Industrie & Energie
 Van de Bergh Piet, juridisch adviseur studiedienst ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Heirwegh Veerle, diensthoofd werklozen-werkzoekendenwerking ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers**Boerenbond - BB**

Schoukens Bart, consultant Agro/bedrijfshulp
 Vanoirbeek Luc, sociaal adviseur Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Cabooter Koen, adviseur UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

De Haeck Geertje, attaché Vlaamse Confederatie Bouw
 Magerman Koenraad, directeur juridisch studiecentrum SD-Workx
 Platteau Ilse, juridisch adviseur FEDERGON
 Renson Sandrine, medewerker FEDERGON
 Verschueren Paul, directeur economische dienst FEDERGON

Vertegenwoordigers van het departement Werk en Sociale Economie ● ● ● ● ● ● ● ●

Barbé Jos, celhoofd Vlaams Subsidieagentschap Werk en Sociale Economie
 Dendooven An, Vlaams Subsidieagentschap Werk en Sociale Economie

Deskundigen ● ● ● ● ● ● ● ●

Plets Isabelle, deskundige Lydian Lawyers
 De Witte Karel, prof. Arbeids- en organisatiepsychologie KULeuven

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem ● ● ● ● ● ● ● ●

Van Vlem Dirk, opdrachthouder SERV
 Maes Anja, administratief medewerker adviescommissie private arbeidsbemiddeling
 Beerens Annick, administratief medewerker adviescommissie private arbeidsbemiddeling

Sectorcommissie Hout en Bouw

Leden ● ● ●**Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

Cannaert Annick, medewerkster Algemene Centrale ABVV
 De Deyn Erwin, nationaal secretaris BBTk
 Desmet Rik, federaal secretaris Algemene Centrale ABVV
 Jaenen Gaby, secretaris Algemene Centrale ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV-Bouw en Industrie
 Heireman Frieda, medewerker studiedienst ACV-Bouw en Industrie
 Meersman Sofie, vakbondssecretaris ACV-Bouw en Industrie
 Van Reeth Rik, secretaris LBC-NVK
 Vanthourenhout Stefaan, nationaal verantwoordelijke ACV-Bouw en Industrie

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Desmedt Sven, bestendig secretaris zone Vlaams-Brabant ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers**Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**

De Rook Chris, economisch adviseur Febelhout Vlaanderen
 Masschelein Hilde, secretaris-generaal Bouwunie
 Wouters Christel, nv Wocon

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Bekker Ria, directeur Fedustria
 Biesmans Jean, afgevaardigd bestuurder VHB nv
 Dillen Marc, secretaris-generaal Vlaamse Confederatie Bouw
 Herthogs Frike, Vlaamse Confederatie Bouw
 Kerckhofs Goele, attaché Vlaamse Confederatie Bouw
 Meuleman Jan, Decorteam NV
 Van Steertegem Guy, adjunct-directeur-generaal Fedustria Vlaanderen

Plaatsvervangende leden ● ● ●**Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

Borgers Dominique, opleidingsconsulente BBTk
 Soetaert Jan, adviseur Algemene Centrale ABVV
 Van der Helst Katrien, Algemene Centrale ABVV
 Verheye Erwin, propagandist Algemene Centrale ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Borloo Deef, medewerker studiedienst ACV-Bouw en Industrie
 Crevits Enid, vormingsdienst ACV-Bouw en Industrie
 Daneels Piet, secretaris ACV-Bouw en Industrie
 Vandereeck Marc, secretaris ACV-Bouw en Industrie regio Brussel-Halle-Vilvoorde
 Verhelst Ann, secretaris ACV-Bouw en Industrie

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Schamp Kristien, sectorconsulent ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers**Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**

Larik Anja, economisch adviseur UNIZO
 Ramaekers Geert, adviseur Bouwunie
 Van Hoeck Marc, Thyssen liften

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

De Goignies Gerrit, adviseur Vlaamse Confederatie Bouw
 De Haeck Greetje, Vlaamse Confederatie Bouw
 De Kimpe Frederiek, Vlaamse Confederatie Bouw
 Groeninck Sylvie, economisch adviseur Fedustria
 Marien Katleen, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Teughels, Sonja, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Van Goethem Wim, sociaal adviseur Fedustria

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem ● ● ●

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
 Dethée Michel, opdrachthouder SERV

Sectorcommissie Metaal- en Technologische Industrie

Leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

De Batselier Georges, nationaal secretaris CMB
 De Witte Cindy, adviseur ABVV-metaal
 Jonckheere Karel, algemeen secretaris CMB-Antwerpen
 Polenus Carlos, vice-voorzitter BBTk

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

De Bie Inge, stafmedewerker studiedienst ACV-CSC METEA
 De Decker Eddy, Provinciaal secretaris ACV-CSC METEA
 De Wilde Marc, voorzitter ACV-CSC METEA
 Plessers Annemie, secretaris LBC-NVK
 Van Woensel Tinne, stafmedewerker vormingsdienst ACV-CSC METEA

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Roelandt Johan, nationaal verantwoordelijke metaal ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Locquet Willy, bestuurder Locquet NV
 Vanpeteghem Hilde, bestuurder Vanpeteghem A & G Bvba
 Verdonck Kristien, secretaris VLAMEF - VEGRAb

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

De Pril Wilson, directeur-generaal Agoria Vlaanderen
 Joris Anne-Marie, personeelsdirecteur-bestuurder Etap Yachting
 Schools Jozef, assistent algemene directie Van Hool NV
 Snaet Willy, algemeen secretaris - lid directiecomité Bekaert nv
 Van den Boer Jos, manager personeelsrelaties Ford Genk
 Van den Houte Jan, personeelsdirecteur Robert Bosch Productie
 Daelemans Anneliese, adviseur kenniscentrum Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen.

Plaatsvervangende leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Debrouwere John, provinciaal secretaris PMB West-Vlaanderen
 Jorissen Herwig, voorzitter CMB
 Merckx Kristien, secretaris BBTk-Antwerpen
 Moerman Albert, provinciaal secretaris PMB Oost-Vlaanderen

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Diesbecq Nathalie, stafmedewerker ACV-CSC METEA
 Nelissen Guido, stafmedewerker ACV-CSC METEA
 Sebreghs Wim, Provinciaal secretaris Oost-Vlaanderen
 Van den Heede Eric, nationaal secretaris LBC-NVK
 Vranken Jean, gewestelijk secretaris ACV-chemie

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Lefevre Martine, sectorieel verantw. financiële sector Vlaamse regionale ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Larik Anja, economisch adviseur UNIZO
 Leenders Luc, algemeen directeur Leenders NV
 Van Hecke Frank, Bvba SVVH

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Helskens André, personeelsdirecteur Samsonite Europe NV
 Hufkens Goedelee, adviseur AGORIA Antwerpen-Limburg
 Simoens Bernard, directeur AGORIA Oost- en West-Vlaanderen
 Van De Vel An, manager scientific relations Umicore NV
 Vanhaverbeke Stephan, adviseur AGORIA Brabant
 Verheyen Cecile, personeelsmanager Volvo Europa Truck NV

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem ● ● ●

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
 Knaepen Wim, attaché SERV

Sectorcommissie Textiel en Confectie

Leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Colpaert John, politiek secretaris ABVV-textiel, kleding, diamant
 Lanckswert Nicole, medewerker nationaal secretaris ABVV-textiel, kleding, diamant
 Verbanck Rita, gewestelijk secretaris ABVV-textiel, kleding & diamant
 Wittevrongel Donald, voorzitter ABVV-textiel, kleding, diamant

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callaert Jan, nationaal secretaris ACV-CSC METEA
 De Geyter Maurice, hoofd studiedienst ACV-CSC METEA
 De Tremerie Rein, nationaal secretaris ACV-CSC METEA
 Schaut Dirk, secretaris LBC-NVK
 Uyttenhove Dirk, voorzitter ACV-CSC METEA

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Cassier Etienne, nationaal verantwoordelijke textiel ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Ardies Luc, nationaal secretaris Verbond
 Declerck Jan, afgevaardigd bestuurder Decotex NV
 Samyn Roos, algemeen directeur SAMYN Bvba

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Blomme Marc, adviseur Febeltex Textielfederatie
 Groeninck Sylvie, economisch adviseur Febeltex
 Marien Katleen, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Magnus Erik, directeur-generaal Creamoda
 Quix Jean-Francois, directeur-generaal Febeltex
 Santens Jean-Baptiste, gedelegeerd bestuurder Santens NV
 Staels Ann, afgevaardigd beheerder Staels R. & G. Confectie NV

Plaatsvervangende leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Misplon Filip, medewerker nationale studiedienst ABVV-textiel, kleding & diamant
 Decroubele Yrida, ABVV-textiel, kleding & diamant Turnhout en Mechelen
 Meyfroot Dominique, secretaris ABVV-textiel, kleding & diamant
 Willems Hilde, ABVV-textiel, kleding & diamant

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

De Norre Vera, vormingsdienst ACV-CSC METEA
 Gheysens Christian, secretaris ACV-CSC METEA
 Vannieuwenhuysse Raf, provinciaal verantwoordelijke ACV-CSC METEA
 Weyns Luc, secretaris ACV-CSC METEA

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Baeckelandt Dirk, bestendig secretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

De Backker Luc, gedelegeerd bestuurder Kleding De Backker NV
 Delanghe Isolde, adviseur ondernemersverenigingen UNIZO
 Wellens Evar, NULL

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Bekaert Michel, président and chief executive officer BEKAERT TEXTILES NV
 Jonnaert Karin, sociaal adviseur Febeltex
 Van den Bosch Marc, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Siau Bernard, gedelegeerd-bestuurder Alsico
 Staels Marc, algemeen-directeur Staels-Borco NV
 Vandewalle Griet, sociaal adviseur Febeltex Noord & Oost
 Van Gramberen Annemie, economisch adviseur Creamoda

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem ● ● ●

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV

Sectorcommissie Toerisme

Leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, algemeen secretaris ABVV -Algemene Centrale
 Houbrechts Edith, medewerker voedingscentrale ABVV
 Quackelbeen Freddy, gewestelijk secretaris Voeding -Horeca-Tuinbouw ABVV
 Van Hoorick Paul, directeur Linx+

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Beeckmans Thomas, secretaris LBC -NVK
 Dendooven Jan, gewestelijk secretaris ACV-Openbare diensten
 Stalpaert Pia, nationaal secretaris ACV-Voeding & Diensten
 Vandendriessche Michel, algemeen secretaris vzw Vakantiegenoegens
 Witters Dorien, medewerker ACV-Transcom

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst Vlaamse Regionale ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Vleeschouwers Bart, innovatieconsulent Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

De Bauw Luc, secretaris-generaal HO.RE.CA Vlaanderen
 Metsu Dirk, algemeen secretaris CKVB
 Nowak Nathalie, ondervoorzitter VLARA

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

De Boeck Veerle, algemeen secretaris ABTO
 Denaux Veerle, bestuurder FCM travel solutions
 Glorieux Luc, bestuurder-directeur FBAA (Ere-Voorzitter FTI)
 Jassogne Jan, afgevaardigd bestuurder CIB
 Van De Velde Geert, bedrijfsjurist Thomas Cook Belgium
 Van Eysendeyk Rudy, Algemeen Directeur Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen

Plaatsvervangende leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

De Roeck Véronique, medewerker wegvervoer en logistiek ABVV-BTB-Antwerpen
 De Weghe Jan, federaal secretaris ABVV-BBTK
 Moreels Frank, federaal secretaris ABVV
 Van Heetvelde Werner, federaal secretaris

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

De Groot Jasmine, secretaris luchtvervoer ACV Openbare diensten
 Giets Yves, medewerker studiedienst ACV -Voeding & Diensten
 Van Bever Christiaan, gewestelijk secretaris ACV -Voeding & Diensten
 Vandervorst Jean-Paul, algemeen sectorverantwoordelijke ACV -Transcom Cultuur
 Verhaegen Magali, nationaal verantwoordelijke LBC -NVK

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Decoo Erik, nationaal verantwoordelijke ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Moers Chantal, hoteluitbater
 Monsieur Philippe, voorzitter Nautiv

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Daelemans Anneliese, adviseur kenniscentrum Voka- Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Langeraeet Peter, regiocoördinator Toerisme Antwerpse Kempen
 Teughels Sonja, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Reijmers Peter, algemeen directeur Center Parcs België
 Van Roy Dirk, financieel directeur Plopsaland
 Van Sevenant Bart, directeur Kamer van Koophandel West-Vlaanderen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen- VERSO

Tandt Linda, voorzitter vzw Gezinsvakanties-Familiatours
 Vercammen Frederik, coördinator vorming en ontwikkeling Centrum voor Jeugdtoerisme

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem ● ● ●

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
 Poelvoorde Etienne, opdrachthouder SERV

Sectorcommissie Goederenvervoer**Leden ● ● ●****Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

Moreels Frank, federaal secretaris BTB
 Pattyn Lieve, secretaris wegvervoer
 De Deyn Erwin, nationaal secretaris BBTk
 Neyens Bart, adviseur studiedienst ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Naveau Vic, nationaal verantwoordelijke LBC-NVK
 Roskams Jeroen, adviseur studiedienst ACV
 Verwimp Katrien, politiek secretaris ACV Transcom
 Vliebergh Ria, secretaris ACV Transcom
 Wouters Raf, algemene sectorverantwoordelijke Belangengroep Vervoer over de weg ACV-Transcom

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Quisthoudt Erik, bestendig secretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers**Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**

Vandorpe Gilles, economisch adviseur studiedienst UNIZO
 Van Lancker Christiaan, afgevaardigde UNIZO, Bond van Eigenschappers vzw
 Verkinderen Lode, secretaris-generaal SAV

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Marien Katleen, adviseur kenniscentrum Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 De Maegt Isabelle, hoofd externe relaties FEBETRA
 Liebaert Jean-Pierre, directeur-zaakvoerder Confederatie Bouw
 Otten Eric, trade director Ahlers Bridge NV
 Restiau Robert, directeur Vlaamse Havenvereniging
 Smeulders Annie, directeur-expediteur APK Logistics bvba
 Vienne Erna, manager Belgium P&O North Sea Ferries LTD

Plaatsvervangende leden ● ● ●**Vertegenwoordigers van de werknemers**

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Gestels Marjan, gewestelijk voorzitter BBTK
 Deroeck Veronique, medewerkster federaal secretariaat BTB
 Victor Ivan, voorzitter BTB
 Verheyden Wendy, stafmedewerker ACOD

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Chaffart Myriam, algemeen sectorverantwoordelijke - water ACV-Transcom
 De Bie Inge, stafmedewerker studiedienst ACV-metaal
 De Smedt Christine, secretaris ACV-Transcom
 François Jan, algemeen sectorverantwoordelijke mobiliteit ACV-Transcom
 Van Laethem Marc, voorzitter ACV-Transcom

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, adviseur studiedienst Vlaamse Regionale ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers**Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO**

Fonteyn Freija, hoofd juridische dienst SAV
 Maes Rudy, voorzitter SAV
 Van Wauwe Erna, gedelegeerd bestuurder transportbedrijf Roosens NV

Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Claessens Evrard, hoogleraar Universiteit Antwerpen, faculteit TEW
 De Wilde Ranell, afgevaardigd-bestuurder CMBT-Investments CMB Transport
 Degraef Philippe, verantwoordelijke externe relaties FEBETRA
 Paelinck Honoré, afgevaardigd-bestuurder Port- en Transport Consulting NV
 Schram-De Cort Rita, personeelsverantwoordelijke Brabo cvba
 Van De Veire Bart, risk & quality manager Antwerp Combined Terminals NV
 Van De Vel An, manager scientific relations Umicore NV

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem ● ● ●

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
 Milo Nico, attaché SERV

Sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg**Leden ● ● ●****Vertegenwoordigers van de werknemers****Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV**

Langenus André, nationaal secretaris ABVV
 Luyten Mil, federaal secretaris ACOD - Lokale en Regionale Besturen
 Merckx Kristien, secretaris ABVV-BBTK Antwerpen
 Van Heetvelde Werner, federaal secretaris ABVV-Algemene Centrale

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Pieters Benigne, secretaris ACV Openbare Diensten
 Dahmani Fatima, vakbondssecretaris LBC-NVK
 Gryp Stijn, adviseur studiedienst ACV
 Leroy Marc, secretaris ACV-voeding en diensten
 Selleslach Marc, nationaal secretaris LBC-NVK

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hove Chantal, bestendig secretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Aerts Bruno, directeur Verso
 Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp
 Cuyt Frank, directeur VVV
 Jaminé Luc, coördinator Verbond sociale ondernemingen
 Mahieu Saskia, stafmedewerker ouderenzorg VVI
 Meulemans Bert, adviseur gezins- en welzijnsbeleid Boerenbond
 Rabau Paul, voorzitter Nationale Raad Kinesithérapie
 Stabel Kurt, beheerder Federatie Onafhankelijke Seniorenzorg
 Theunis Klaartje, stafmedewerker VVI
 Van Esch Wim, directeur Pluralistisch Overleg Jeugdzorg

Plaatsvervangende leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Govers Dimitri, consultant social profit BBTK
 Puype Dominiek, adjunct-gewestelijk secretaris ABVV- Algemene Centrale
 Schillemans Leen, adviseur studiedienst Vlaams ABVV
 Stuer Luk, secretaris BBTK-Mechelen

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

De Bruyne Michel, adviseur studiedienst ACW
 Dirix Frans, nationaal secretaris ACV- Voeding & Diensten
 Tommissen Jean-Paul, secretaris lokale besturen ACV Openbare Diensten
 Van De Wal Jacinta, secretaris LBC-NVK
 Van Mierlo Werner, secretaris LBC-NVK

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hees Gert, regionaal verantwoordelijke social profit

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Lievens Jos, directeur FDGG
 Moens Isabel, stafmedewerker VVI
 Pals Griet, stafmedewerkster Vlaams Welzijnsverbond
 Penne Katrien, adviseur studiedienst UNIZO
 Reynaert Jan, stafmedewerker VLAB
 Serneels Diane, stafmedewerker VVJG
 Sterckx Jos, coördinator - plur. platform gehandicaptenzorg
 Swinnen Monique, directeur KVLV
 Van der Stock Lieven, directeur SPIT vzw
 Van Roye Luc, directeur Nederlandstalige Kamer VOV- Ver. Openb. Verzorgingsinstellingen

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem ● ● ●

Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV
 Dethée Michel, opdrachthouder SERV
 Mathot Axel, attaché SERV

Commissie Diversiteit

De commissie Diversiteit is paritair samengesteld. Naast de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties uit de SERV zijn er toegevoegde leden, namelijk de vertegenwoordigers van de representatieve organisaties van de kansengroepen. In de commissie Diversiteit is één werkgroep actief die zich zowel over de doelgroep personen van allochtone afkomst buigt als over de doelgroep personen met een arbeidshandicap.

Dagelijks bestuur ● ● ●

Voorzitter

Leyman Peter, gedelegeerd bestuurder Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Leden

Chakkar Mohammed, afgevaardigd voor het Minderhedenforum
 Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 Pieters Didier, afgevaardigd voor het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid
 Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden ● ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Clauwaert Alain, voorzitter algemene centrale ABVV
 Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
 Debaene Jean-Marie, directeur studiedienst Vlaams ABVV

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Callens Piet, verbondssecretaris ACV Waas en Dender
 Cnop Walter, algemeen secretaris ACV-metaal
 Daerden Justin, nationaal verantwoordelijke ACV Bouw en Industrie
 Dielen Ilse, verbondssecretaris Antwerpen
 Roskams Jeroen, adviseur studiedienst
 Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Engelen Hugo, Vlaams gewestsecretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

De Becker Sonja, algemeen secretaris Boerenbond
 Gotzen Rudi, adviseur studiedienst Boerenbond

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Laureys Cindy, adviseur studiedienst UNIZO
 Van Eetvelt Karel, gedelegeerd bestuurder UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Bosch Claire, secretaris-generaal FEVIA Vlaanderen
 De Pril Wilson, directeur-generaal Agoria Vlaanderen
 Dillen Marc, secretaris-generaal Vlaamse Confederatie Bouw
 Leyman Peter, gedelegeerd bestuurder Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen
 Teughels Sonja, adviseur kenniscentrum Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit Ondernemingen - Verso

Aerts Bruno, directeur Verso

Vertegenwoordigers van de representatieve kansengroepen

Chakkar Mohamed, coördinator Federatie Marokkaanse Verenigingen
 Benmammam Siham, beleidsmedewerker Forum van Etnisch-Culturele Minderheden
 Charkaoui Naïma, coördinator Forum van Etnisch-Culturele Minderheden
 Debbaut Peter, stafmedewerker Vlaamse Federatie Gehandicapten
 Messiaen Maarten, beleidsmedewerker Forum van Etnisch-Culturele Minderheden
 Lemmens Liesbeth, Vlaams Patiëntenplatform vzw
 Marzo Fernando, voorzitter werkgroep tewerkstelling Forum van Etnisch-Culturele Minderheden
 Pieters Didier, medewerker Werkbank vzw Jong-Katholieke Vereniging Gehandicapten
 Van Impe Anja, Fevlado-Passage vzw
 Wouters Jos, stafmedewerker Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid

Plaatsvervangende leden ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

De Batselier Georges, nationaal secretaris CMB
Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD
Verbeek Pieter, adviseur studiedienst

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

van der Hallen Peter, adviseur studiedienst
Oeyen Elke, ACV-Beweginsploeg
Persoone Marijke, adjunct algemeen secretaris LBC-NVK
Decavel Luc, verbondssecretaris ACV Zuid-West-Vlaanderen
Jonckheere Fernand, verbondssecretaris ACV Oostende-Westhoek
Verwimp Katrien, algemeen sectorverantwoordelijke wegvervoer ACV Transcom

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Van Hertbruggen Ellen, studiedienst Vlaamse regionale ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Boerenbond - BB

Penninckx Iris, adviseur milieubeleid
Vanoirbeek Luc, adviseur tuinbouw

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Bortier Johan, directeur studiedienst UNIZO
Vanden Abeele Piet, adviseur studiedienst UNIZO

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Daelemans Anneliese, adviseur kenniscentrum Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Muyldermans Herwig, directeur FEDERGON
De Brabanter Jan, secretaris-generaal van Febelgra Vlaanderen
Mariën Katleen, adviseur kenniscentrum Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Van den Bosch Marc, adviseur kenniscentrum Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Vereniging voor Social Profit ondernemingen - Verso

Bode Agnes, algemeen directeur Familiehulp

Vertegenwoordigers van de representatieve kansengroepen

Goudsmits Ivy, Federatie Marokkaanse Democratische organisaties
Santoyo Esther, beleidsmedewerker Forum van Etnisch-Culturele Minderheden
Can Ridvan, Federatie van zelforganisaties in Vlaanderen
Draelants Lode, stafmedewerker Internationaal comité vzw
Gillisen Karin, AIF vzw
Pypops Ulrike, Belgische Vereniging Strijd tegen mucoviscidose vzw
Rutjes Bernadette, Nationale Vereniging voor hulp aan verstandelijk gehandicapten
Tytgat Katrien, Vlaams gebruikersoverleg voor personen met een handicap
Frederickx Jan, Katholieke vereniging gehandicapten
Craeymeersch Mieke, Similis vzw

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

Kerremans Pieter, administrateur-generaal SERV
Deman Esther, adjunct-administrateur-generaal SERV

Hoofdstuk 3 SERV-secretariaat

Medewerkers SERV

Secretariaat-generaal ●●●●●●●●●●

Pieter Kerremans administrateur-generaal
 Esther Deman adjunct-administrateur-generaal
 Ingrid Taelemans directiesecretariaat
 Kathleen Vermeire directiesecretariaat

Studiedienst ●●●●●●●●●●

arbeidsmarktbeleid en sociaal beleid

Francis Devisch
 Mieke Valcke
 Katrijn Vanderweyden
 Dirk Van Vlem

economie en economisch omgevingsbeleid

Michel Dethée
 Erwin Eysackers
 Ingrid Schurmans
 Wim Knaepen

begroting en financiering

Etienne Poelvoorde
 Axel Mathot
 Joris Bastiaensen

regulering en marktordening

Peter Van Humbeeck
 Annemie Bollen
 Annick Lamote

internationale werking

Ria Van Peer
 Ingrid Taelemans

Personeels- en financiële dienst ●●●●●●●●●●

Anne Reyniers
 Bart Mouton
 Isabelle Mattelaer
 Martine Janssens

Informaticadienst ●●●●●●●●●●

Guibert Joris
 Tom Verzele

Communicatiedienst ●●●●●●●●●●

Leen Muys
 Christine Jacobs
 Martine Muylle
 Erik Pieraert

Informatiecel ●●●●●●●●●●

Claudine Huyghe
 Marc Van den Bergh

Administratie ● ● ● ● ● ● ● ●

Dorina Pynaert
 Rita Van Belle
 Huguette Van der Wildt
 Suzanne Van der Cammen
 Lieve Van den Heuvel

Logistiek ● ● ● ● ● ● ● ●

Patrick Baeyens
 Rita Coeckelberghs
 Chantal De Cockere
 Barbara Faelens
 Pascal Lefèvre

Medewerkers Competentieteam**Administrateur-generaal** ● ● ● ● ● ● ● ●

Pieter Kerremans

Adjunct-administrateur-generaal ● ● ● ● ● ● ● ●

Esther Deman

Afdelingshoofd ● ● ● ● ● ● ● ●

Leen Vanaerschot

Medewerkers ● ● ● ● ● ● ● ●

Veerle De Keersmaecker
 Anne Roose
 Saskia Vande Velde
 Wim Lefebvre
 Leen Verachtert
 Katleen Havet
 Sharon Duverger
 David Willems
 Ann Olbrechts

Medewerkers Stichting Innovatie & Arbeid**Administrateur-generaal** ● ● ● ● ● ● ● ●

Pieter Kerremans

Adjunct-administrateur-generaal ● ● ● ● ● ● ● ●

Esther Deman

Directeur ● ● ● ● ● ● ● ●

Paul Berckmans

Stafleden ● ● ● ● ● ● ● ●

Jos Coenen
 Patrick Verbruggen
 Katrien Penne

Frank Janssens

Onderzoekers ●●●●●●●●

Leen Baisier
Hade Bamps
Ria Bourdeaud'hui
Stephan Vanderhaeghe
Patrick Roelandt
Liselotte Hedeboom
Sandra Hellings
Gert Verdonck
Hendrik Delagrange

Vormingsdeskundige ●●●●●●●●

Brigitte Lauwers

Medewerkers Pendelfonds

Secretaris ●●

Etienne Poelvoorde
Alain Vandenplas

Administratief medewerker ●●

Dorina Pynaert

Medewerkers Adviescommissie Private Arbeidsbemiddeling

Secretaris ●●

Dirk Van Vlem

Administratieve medewerkers ●●

Anja Maes
Annick Beerens

Medewerkers Sectorcommissies

Sectorcommissie Metaal- en Technologische Industrie ●●●●●●●●

Wim Knaepen

Sectorcommissie Textiel en Confectie ●●●●●●●●

Nico Milo

Sectorcommissie Goederenvervoer ●●●●●●●●

Nico Milo

Sectorcommissie Welzijns- en Gezondheidszorg ●●●●●●●●

Michel Dethée
Axel Mathot

Sectorcommissie Hout en Bouw ●●●●●●●●

Michel Dethée

[illegible]

Ria Van Peer

Medewerkers commissie Diversiteit

Administrateur-generaal ● ● ●

Pieter Kerremans

Adjunct-administrateur-generaal ●●●

Esther Deman

Studiedienst●●●

Francis Devisch
Katrijn Vanderweyden

Hoofdstuk 4 Externe communicatie

Website

Op 5 juli lanceerde de SERV in aanwezigheid van minister-president Kris Peeters zijn nieuw logo en volledig nieuwe website. De raden en commissies binnen de SERV hebben voortaan een eigen deelsite. De Mobiliteitsraad, SAR WGG, Vlaamse Havencommissie en Vlaamse Luchthavencommissie kregen een eigen site en domeinnaam. De site kreeg een volledige nieuwe look and feel en tal van nieuwe gebruiksvriendelijke mogelijkheden.

Je kunt net als vroeger zoeken in de adviezen en publicaties maar met veel meer mogelijkheden. Surf je liever op thema dan krijg je naast algemene informatie ook actuele nieuwsberichten en relevante publicaties te zien. Je kunt je makkelijk abonneren op de nieuwsbrief en RSS, pagina's printen en mailen, enz.

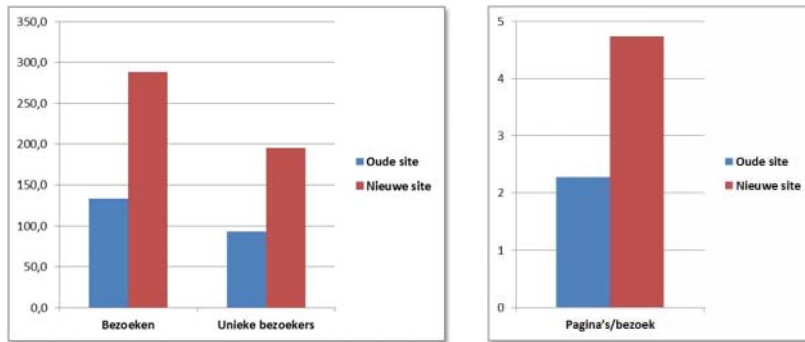
Ga vlug kijken op

- www.serv.be ^[197],
- www.mobiliteitsraad.be ^[198],
- www.sarwgg.be ^[199],
- www.vlaamsehavencommissie.be ^[200],
- www.vlaamseluchthavencommissie.be ^[201]

Invoering nieuwe site succes

- het aantal sitebezoeken per dag is meer dan verdubbeld (287/dag vs 134/dag)
- ook de 200 unieke bezoekers per dag, betekenen meer dan een verdubbeling (195/dag vs 93/dag)
- het aantal pagina's dat elke bezoeker bekijkt is ook verdubbeld (2,3/dag vs 4,7/dag), net als de gemiddelde tijd dat een bezoeker op de site blijft.

Al zijn de metingen niet 100% vergelijkbaar, de evolutietrend klopt in elk geval wel.

SERVbericht

In september 2010 kreeg het SERVbericht een nieuwe look aansluitend bij de nieuwe huisstijl. Dat eerste nummer was een pilootnummer en stond helemaal in het teken van 25 jaar SERV.

Het SERVbericht kreeg een luchtigere aanpak met sprekende foto's. Het papier is 100% gerecycleerd, chloorvrij en FSC gelabeld papier.

Alle SERVberichten in de nieuwe layout vind je op onze website.

Je kan een gratis abonnement aanvragen via mail aan info@serv.be ^[202]

Documenten:

[SERV-bericht juni 2010](#) ^[203]

[SERV-bericht september 2010](#) ^[204]

[SERV-bericht december 2010](#) ^[205]

Elektronische nieuwsbrieven

Kort na elke raad verschijnt een elektronische nieuwsbrief. Zo ben je snel op de hoogte van onze adviezen. De informatie in de nieuwsbrief is bewust beknopt. Voor meer informatie en het volledige advies (in pdf) kan je doorklikken naar de website. Abonneren op de nieuwsbrief kan via de website www.serv.be ^[206].

Met de nieuwe website nam de SERV ook een nieuw systeem in gebruik om de nieuwsbrieven te versturen. Hierdoor kunnen foute mailadressen en in- en uitschrijvingen vlotter geregistreerd worden. We kunnen ook makkelijker zien welke onderwerpen jullie aanklikken en dus interessant vinden.

De nieuwsbrief wordt gewaardeerd want de abonneelijst groeit constant aan en we halen betere open en doorklikcijfers dan andere overheden.

De Focus op Innovatie & Arbeid is de nieuwsbrief van de Stichting Innovatie & Arbeid. Zowel de onderzoeken rond Werkbaar Werk als de andere onderzoeken van de Stichting komen hierin aan bod. Abonneren op de nieuwsbrief kan via de website www.serv.be/stichting ^[207].

Ook de Vlaamse Havencommissie heeft een elektronische nieuwsbrief. In deze nieuwsbrief komen de kwartaalcijfers van de haventrafiek en de adviezen. Abonneren op de nieuwsbrief kan via de website www.vlaamsehavencommissie.be ^[208]

Informatiedossiers en brochures (Stichting)

De Stichting Innovatie & Arbeid publiceert steeds de resultaten van haar onderzoeken op de website, in brochures en informatiedossiers. De informatiedossiers zijn uitgebreidere rapporten en richten zich op studiediensten, deskundigen, onderzoekers, beleidsmakers en bedrijven.

Alle documenten kan je gratis downloaden op onze website www.serv.be/stichting ^[207].

Persmededelingen en -conferenties

In 2010 publiceerden de SERV, Stichting Innovatie & Arbeid, de commissie Diversiteit en de Vlaamse Havencommissie veertien persberichten. De SERV organiseerde ook twee persconferenties en drie persinterviews.

Deze acties waren rechtstreeks en onrechtstreeks aanleiding voor 43 artikels in de dagbladpers. Even vaak komen persberichten terecht op vak- en nieuwswebsites. De toppers qua media-aandacht waren: de begrotingsrapporten, fiscaliteit, de werkbaarheidsmonitor en regulering. Verder kregen ook de dossiers van de commissie Diversiteit veel aandacht. Alle persberichten vind je terug op de website www.serv.be ^[208] onder de rubriek [pers](#) ^[209].

1. [Vlaamse overheid moet tandje bijsteken voor meer divers personeelsbeleid](#) ^[210]-21/12/2010
2. [Ruim helft van Vlaamse werknemers heeft werkbaar werk - vooral leermogelijkheden nemen verder toe](#) ^[211]-17/09/2010
3. [Nieuwe regels voor schuldafbouw kunnen onderbreking gaslevering in winter niet vermijden](#) ^[212]-15/09/2010
4. [SERV geeft Muyters voorzet voor duurzaam begrotingsbeleid](#) ^[213]-07/07/2010
5. [Snelle evaluatie en bijsturing nodig om van leren en werken succes te maken](#) ^[214]-06/07/2010
6. [SERV lanceert nieuw instrument om actuele sociaal-economische situatie in Vlaanderen in kaart te brengen](#) ^[215]-05/07/2010
7. [Gezinnen en ondernemingen betalen samen 2,2 miljard euro minder lasten dankzij Vlaams fiscaal beleid](#) ^[216]-30/06/2010
8. [Meer ondernemerschap bij kansengroepen goed voor economie](#) ^[217]-10/06/2010
9. [Vlaamse overheid moet meer werk maken van kwaliteit regelgeving](#) ^[218]-11/03/2010
10. [Advies over kaaimuur voorhaven Zeebrugge unaniem goedgekeurd](#) ^[219]-15/02/2010
11. [Temporele flexibiliteit biedt win-winkansen voor werknemers én werkgevers](#) ^[220]-09/02/2010
12. [Werkbaar werk een peiling bij 20.000 Vlamingen](#) ^[221]-01/02/2010
13. [Vlaamse overheid moet kansengroepen meer kansen geven op overheidsjob](#) ^[222]-29/01/2010
14. [SERV adviseert: Vlaams begrotingstekort bewaken en economische meevallers naar werkgelegenheids- en investeringsplan](#) ^[223]-20/01/2010

De Vrije Markt

De Vrije Markt wordt sinds 7 september 2007 iedere zaterdag uitgezonden van 12u45 tot 13u op TV Eén. In vijftien minuten worden drie thema's uit de sociaaleconomische weekactualiteit belicht in een gesprek/discussie waarbij een VRT-journalist (een)werkgever(s) of werknemer(s) of (een) Vlaamse sociale partner(s) interviewt over de sociaaleconomische actualiteit. Tussen het gesprek kunnen beeldfragmenten zitten die de actualiteit illustreren. Tv-journalist Guy Janssens is eindredacteur.

De radioprogramma's door de erkende sociaaleconomische verenigingen, zijn vanaf september vervangen door een wekelijkse uitzending van minimaal vier minuten op radio 1 op vrijdagavond tussen 18u30 en 19u. De sociaaleconomische cel van de VRT-nieuwsdienst verzorgt de radio- en Tv-uitzending. Het radioprogramma kondigt De Vrije Markt van de volgende dag aan en gaat in op de thema's die aan bod komen.

Het sociaaleconomisch programma wordt aangekondigd via een trailer, uitgezonden op vrijdagavond op TV Eén tussen 18u58 en 23u15.

Uitzendingen in 2010

9 januari 2010	VDAB verwacht in 2010 60.000 extra werklozen. Is er nog wel een industriële toekomst in België?
16 januari 2010	Een stand van zaken van onze pensioenen. Honderden jobs sneuvelden deze week.
23 januari 2010	Is er nog een kans om Opel te redden?
30 januari 2010	Zijn standpunten van vakbonden en werkgevers te verzoenen.
6 februari 2010	Crisis.. en toch duizenden jobs te begeven.

13 februari 2010	Vlaanderen en Wallonië: même combat?
13 maart 2010	Een gelijk statuut voor arbeiders en bedienden: een onontwarbare knoop
20 maart 2010	Leve ons pensioen! Maar wanneer..?
27 maart 2010	Crisis in de bouwsector
3 april 2010	Crisis in de horecasector
1 mei 2010	Rode hoogdag
8 mei 2010	Televisie in Vlaanderen, waar moet dat heen?
15 mei 2010	Na Rerum Novarum
22 mei 2010	Biologische landbouw
29 mei 2010	Hoe belangrijk is de overheid voor een Vlaams hightechbedrijf?
5 juni 2010	Ziekteverzekering
12 juni 2010	België en Griekenland: vergelijking financiële problemen
19 juni 2010	Wat na de federale verkiezingen?
26 juni 2010	Regionalisering
4 september 2010	Wie wil de Belgische staat nog behouden?
11 september 2010	Leve de crisis
18 september 2010	Pensioenen Het Duits model
25 september 2010	War for talent
2 oktober 2010	25 jaar SERV, vakbondsbetogingen tegen besparingen
9 oktober 2010	China Opel
16 oktober 2010	Cultuur en economie
23 oktober 2010	Belgen worden almaar rijker Sociale onderhandelingen moeilijk
30 oktober 2010	Sport en Economie
13 november 2010	Non-profit heeft problemen met regelgeving en vergrijzing
20 november 2010	Statuut arbeiders en bedienden
27 november 2010	Europees landbouwbeleid
4 december 2010	Wat betekent aanslepende regeringsvorming voor ons economisch imago in het buitenland? Pesten op het werk
11 december 2010	Vertrouwen in de banken Economisch herstel
18 december 2010	Arbeidsmarkt

Sociaaleconomisch jargon

De sociaaleconomische jargon- en letterwoordenlijst vind je op de website terug onder de rubriek A-Z.

Deze lijsten worden regelmatig geactualiseerd. Nieuwe jargonwoorden zoals activerend arbeidsmarktbeleid, allocatie van emissierechten, energiesnoei, inclusief onderwijs, jobkorting, pact 2020 en sociale innovatie worden in een toegankelijke taal omschreven.

Letterwoorden zoals DAB en WIP worden met hun omschrijving opgenomen.

De website maakt het ook mogelijk jargon te verklaren door er met de muis over te gaan. Omdat deze functie de website erg vertraagt, gebruiken we die mogelijkheid enkel bij teksten met veel specifiek jargon.

Informatiecel

In de loop van 2010 is de informatiecel verder de weg ingeslagen van de combinatie van een "slim" documentatiecentrum en de monitoring van bronnen op basis van de door de medewerkers opgegeven thema's.

Monitoring

Het concreet uitwerken van een monitoringprocedure laat toe de medewerkers van de studiediensten op een systematische en bevattelijke manier in te lichten over ontwikkelingen die zich binnen hun domein aandienen. Deze functie is ondersteunend voor de werking van de studiediensten.

Via de individuele informatiefiche kan elke medewerker zijn informatiebehoefte digitaal en onmiddellijk duidelijk maken.

Werking slim documentatiecentrum

2010: uitbouw slim documentatiecentrum ●●●

Het slim documentatiecentrum heeft de ambitie om de werking van de SERV optimaal te ondersteunen.

De stroomlijning van de digitale toegankelijkheid van de informatiebronnen is een bijzonder aandachtspunt. De ontsluiting van de eigen SERV(-entiteiten)-publicaties blijft een prioriteit.

In 2010 werd(en) onder meer:

- de aansluiting van de collectie op de behoefte van de SERV(-entiteiten) verzorgd.
- de eigen SERV-publicaties verder elektronisch toegankelijk gemaakt via de Libis (bibliotheeknetwerk)-website;
- een gedeelte van de collectie gewied (periode 1990-1995). De wiedoperatie sloeg op 24,9 % van de totale collectie. Er werden 982 boeken of 8,5 % van de collectie gewied. De unica (boeken die enkel in het SERV-documentatiecentrum aanwezig zijn) werden aan de LIBIS-netwerkbibliotheken, aan de Vlaamse universiteits (associatie)bibliotheken en aan de sociale partners aangeboden.

Collectie ●●●

Het bezit eind 2010:

- ongeveer 10596 monografieën, overheidspublicaties en rapporten waarvan de recentste meestal in digitale vorm;
- een 200-tal lopende tijdschriftabonnementen waarvan een toenemend aantal in elektronische vorm;
- jaarverslagen van regionale, federale en supranationale instellingen, van beroepsfederaties en bedrijven;
- een serie Cd-rom's zoals de Bel-first, de Balanscentrale van de Nationale Bank;
- een ruime reeks video's met onder meer alle uitzendingen van Vlaanderen NV, Het Vermogen, De Late Shift en de Vrije Markt (vroegere SERV-VRT programma's);
- een uitgebreide reeks statistische data: onder meer gedetailleerde arbeidsmarktgegevens, demografische en financiële data.

Faciliteiten ●●●

Het slim documentatiecentrum ondersteunt in de eerste plaats de interne werking maar ook externen, vooral de SERV-werkgroepleden van de sociale partners, de medewerkers van (Vlaamse) overheidsdiensten en studenten kunnen er terecht. De faciliteiten op een rijtje:

- raadpleging ter plaatse van de collectie, het internet en de eigen SERV-catalogus;
- een beperkte mogelijkheid tot fotokopiëren (tegen betaling);
- het bekijken van de video's.

Wie wij zelf niet rechtstreeks kunnen helpen verwijzen we door. Het SERV-documentatiecentrum is toegankelijk voor personen met een functiebeperking.

Openbaarheid van Bestuur

De SERV volgt de bepalingen over de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering. Aangezien in principe alle beslissingen van de SERV gepubliceerd worden, zijn ze openbaar. Iedereen kan ze opvragen (eventueel na betaling). De openbaarheid geldt niet zolang over een aangelegenheid geen eindbeslissing is genomen. Onvoltooide documenten of interne mededelingen zijn niet automatisch openbaar.

In 2010 ontving de SERV geen vragen tot inzage van documenten.

Klachtenbehandeling

De SERV ontving in de loop van 2010 geen klachten.

Hoofdstuk 5 Publicaties 2010

SERV

- [Advies Gelijke kansen en diversiteit - plan 2011](#) ^[106] - 15/12/2010
- [Advies Rekendecreet](#) ^[107] - 15/12/2010
- [Advies wijziging van het Eurovignetverdrag](#) ^[108] - 15/12/2010
- [Aanpassing van de groenestroom- en warmtekracht-certificatensystemen](#) ^[109] - 15/12/2010
- [Advies Werkervaring](#) ^[110] - 15/12/2010
- [Voorontwerp van decreet tot wijziging van het RTC-decreet van 14 december 2007](#) ^[111] - 15/12/2010
- [Advies over het actieplan omgevingslawaaï voor de agglomeraties Antwerpen en Gent](#) ^[112] - 15/12/2010
- [Advies Groenboek Nieuw Industrieel Beleid voor Vlaanderen](#) ^[113] - 15/12/2010
- [Ontwerpbesluit houdende vaststelling van specifieke maatregelen voor de co-existentie van genetisch gemodificeerde suikerbieten met conventionele conventionele suikerbieten en biologische suikerbieten](#) ^[102] - 10/11/2010
- [Ontwerpbesluit houdende vaststelling van specifieke maatregelen voor de co-existentie van genetisch gemodificeerde aardappelgewassen met conventionele aardappelgewassen en biologische aardappelgewassen](#) ^[103] - 10/11/2010
- [Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2011 \(Programmadecreet\)](#) ^[104] - 10/11/2010
- [Advies over het voorontwerp wijzigingsbesluit sociale openbardienstverplichtingen in de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt, wat betreft de invoering van een minimale levering van aardgas tijdens de winterperiode](#) ^[105] - 10/11/2010
- [Advies wijziging decreet zorg- en bijstandsverlening](#) ^[224] -13/10/2010
- [Advies organisatie zorgverzekering](#) ^[225] -13/10/2010
- [Advies omzetting EU-richtlijnen luchtkwaliteit](#) ^[98] -13/10/2010
- [Advies besluit energieconsulenten](#) ^[99] -13/10/2010
- [Advies over de wijziging van ecologiepremies](#) ^[90] -13/10/2010
- [Advies over de wijziging van strategische investerings- en opleidingssteun](#) ^[91] -13/10/2010
- [Advies over de startnota winkelen in Vlaanderen](#) ^[92] -13/10/2010
- [Advies over de verruiming van de instrumenten voor preventief bedrijfsbeleid](#) ^[93] -13/10/2010
- [Advies wijziging decreet tot oprichting IVA Kind & Gezin](#) ^[95] (vertrouwenscentra kindermishandeling) -13/10/2010
- [Advies evaluatie brownfieldconvenanten](#) ^[96] -13/10/2010
- [Advies over de lokale diensteneconomie](#) ^[98] -13/10/2010
- [Advies Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling](#) ^[99] -13/10/2010
- [Advies over het ontwerp Vlaams Milieubeleidsplan 2011-2015 \(MINA-Plan 4\)](#) ^[100] -13/10/2010
- [Advies Groenboek interne Staatshervorming](#) ^[101] -13/10/2010
- [Advies Wijziging decreet brownfieldconvenanten](#) ^[84] -15/09/2010
- [Advies samenwerkingsakkoord professionele integratie van personen met een handicap](#) ^[77] -15/09/2010
- [Advies Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014](#) ^[78] -15/09/2010
- [Advies Samenwerkingsakkoord verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- & binnenvaart](#) ^[79] -15/09/2010
- [Advies Vlaams hervormingsprogramma Europa 2020-strategie](#) ^[80] -15/09/2010
- [Actualisatie en gedeeltelijke herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen](#) ^[81] -15/09/2010
- [Advies Schuldaufbouw via budgetmeters elektriciteit en aardgas](#) ^[82] -15/09/2010
- [Advies codificatie energiebesluiten](#) ^[83] -15/09/2010
- [Wijziging standaard mecanicien \(m/v\)](#) ^[86] -15/09/2010
- [Advies Flankerend beleid voor een duurzame, toekomstgerichte industrie](#) ^[85] -15/09/2010
- [Hersamenstelling raad](#)
- [Briefadvies over de sectorale afwijkingaanvraag voor de productie van geëxpandeerde kleikorrels](#) ^[61] -05/07/2010
- [Advies normering zendmasten](#) ^[62] -05/07/2010
- [Advies over de waarborgregeling voor het Fonds ter reductie van de globale energiekost](#) ^[63] -05/07/2010
- [Standaarden](#) -05/07/2010
- [administratief commercieel medewerker binnendienst \(m/v\)](#) ^[69]

- operator verpakking in de farmaceutische industrie (m/v) [70]
 - (de) monteur koetswerkherstel (m/v) [71]
 - plaatbewerker koetswerkherstel (m/v) [72]
 - voorbewerker koetswerkherstel (m/v) [73]
 - spuiter koetswerkherstel (m/v) [74]
- Advies meerjarenprogramma slagkrachtige overheid [64]-05/07/2010
 - Advies aanpassing warmtekrachtquota [65]-05/07/2010
 - Advies over de evaluatie van het decreet leren en werken [66]-05/07/2010
 - Advies begrotingsbeleid Vlaamse Gemeenschap [68]-05/07/2010
 - Advies aan minister-president Kris Peeters over het decreet toekenning rentetoelage voor ondernemingen t.g.v. hinder door openbare werken [44]-09/06/2010
 - Advies aan minister-president Kris Peeters over het samenwerkingsakkoord ruimtelijke informatie-infrastructuur [45]-09/06/2010
 - Advies aan minister Joke Schauvliege over het actieplan lood voor de zone Beerse in het kader van richtlijnen luchtkwaliteit 1996/62/EG en 1999/30/EG [46]-09/06/2010
 - Advies over krijtlijnen voor de hervorming van het stelsel van de opleidingscheques [47]-09/06/2010
 - Advies versnelling investeringsprojecten [48]-09/06/2010
 - Advies over het ontwerp van decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling en ontwerp van besluit tot uitvoering van dit decreet [49]-09/06/2010
 - Advies over het ontwerp van verzameldecreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur [50]-09/06/2010
 - Advies aan minister Joke Schauvliege over het milieuhandavingsprogramma [51]-09/06/2010
 - Advies over het programmadecreet 2010 [52]-09/06/2010
 - Adviesvraag decreet win-winlening & activering risicokapitaal [53]-09/06/2010
 - Advies lokaal sociaal beleid [54]-09/06/2010
 - Advies over het ontwerp van decreet Avenant 2008 aan samenwerkingsakkoord meerwaardeneconomie [55]-09/06/2010
 - Advies waterverkoopreglement [57]-09/06/2010
 - Advies ondernemerschap bij personen van allochtone afkomst en personen met een arbeidshandicap [58]-09/06/2010
 - Jaarverslag 2009 SERV Stichting Commissie Diversiteit MORA VHC VLC [59]-09/06/2010
 - Rapport 20 jaar Vlaams fiscaal beleid [60]-09/06/2010
 - Advies over het civiel effect inburgering [20]-10/03/2010
 - Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XX [21]-10/03/2010
 - Advies milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewateren, waterbodems en grondwater [22]-10/03/2010
 - Advies integraal waterbeleid met het oog op de omzetting van de Europese overstromingsrichtlijn [23]-10/03/2010
 - Advies milieubeleidsvereenkomst SO2 en NOx 2010-2014 voor de elektriciteitsproducenten Minaraad - SERV [24]-10/03/2010
 - Advies materialendecreet [25]-10/03/2010
 - Advies betere regelgeving voor een effectieve en efficiënte overheid en meer welvaart en welzijn [26]-10/03/2010
 - Externe reacties op het ontwerpadvies Betere regelgeving voor een effectieve en efficiënte overheid en meer welvaart en welzijn en het ontwerpadvies Wetgevingsprocedures structuren en instrumenten in Vlaanderen: een evaluatie van 10 jaar wetgevingsbeleid [27]-10/03/2010
 - Standaarden voor ervaringsbewijs -10/03/2010 van
 - dierenverzorger (m/v) [28],
 - internetontwikkelaar (m/v) [29],
 - landmeterhulp (m/v) [30],
 - poetshulp (m/v) [31] in gezinnen,
 - kinderverzorgster in meerlingengezinnen (m/v) [32],
 - polyvalent assistent (m/v) [33],
 - datarapporteur (m/v) [34],
 - ICT-ondersteuner (m/v) [35],
 - programmeur (m/v) [36],
 - functioneel applicatiebeheerder (m/v) [37],
 - onderhoudstechnicus elektromechanische installaties (m/v) [38],
 - productiemedewerker kunststofverwerking (m/v) [39],
 - machineregelaar kunststofverwerking (m/v) [40],
 - GIS-medewerker (m/v) [41],
 - GIS-deskundige (m/v) [42] en
 - GIS-specialist (m/v) [43]
- Financieel rapport SERV werkingsjaar 2009 -10/03/2010
 - Advies over het 'gelijke kansen en diversiteitplan 2010' [4]-20/01/2010
 - Advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2007 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen [6]-20/01/2010
 - Advies aan minister Pascal Smet over de aanvullende bepalingen begeleiding derde aanpassing van de begroting 2009 en het ontwerp van decreet begeleiding begroting 2010 [6]-20/01/2010
 - Advies aan minister Joke Schauvliege inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï, actieplan voor wegen, spoorwegen en luchthaven Brussels Airport [7]-20/01/2010
 - Advies over algemene maatregelen voor de co-existentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele gewassen en biologische gewassen [8]-20/01/2010
 - Advies over het ontwerpbesluit betreffende de onroerenderfgoedtoets wijziging van het besluit dossiersamenstelling aanvraag stedenbouwkundige vergunning [9]-20/01/2010

- Advies betreffende de nieuwe anti-crisismaatregelen van de federale regering en minister van Werk ^[10]-20/01/2010
- Advies over de uitvoering van het decreet op de Vlaamse kwalificatiestructuur en de voorgestelde amendementen op dat decreet ^[11]-20/01/2010
- Advies aan minister Pascal Smet over het voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het reglement tot wijziging van het reglement van de Nederlands-Vlaams Accreditatieorganisatie van 19 februari 2005 ^[12]-20/01/2010
- Advies reparatiebesluit energiepremies SERV-Minaraad ^[13]-20/01/2010
- Advies aan minister-president Kris Peeters betreffende de diensten op de interne markt ^[14]-20/01/2010
- Advies over de beleidsnota 2009-2014 ^[15]-20/01/2010
- Standaard voor ervaringsbewijs -20/01/2010
 - opleider/begeleider in bedrijven en organisaties (m/v) ^[16],
 - receptionist/telefonist (m/v) ^[17] en
 - magazijnbediende (m/v) ^[18]
- Rapport over de begrotingsaanpassing 2009 en de begroting 2010 ^[19]-20/01/2010
- Advies Wijziging decreet brownfieldconvenanten ^[84]-15/09/2010
- Hersamenstelling raad-05/07/2010
- Briefadvies over de sectorale afwijkingaanvraag voor de productie van geëxpandeerde kleikorrels ^[61] -05/07/2010
- Advies normering zendmasten ^[62] -05/07/2010
- Advies over de waarborgregeling voor het Fonds ter reductie van de globale energiekost ^[63]-05/07/2010
- Standaarden-05/07/2010
 - administratief commercieel medewerker binnendienst (m/v) ^[69]
 - operator verpakking in de farmaceutische industrie (m/v) ^[70]
 - (de) monteur koetswerkherstel (m/v) ^[71]
 - plaatbewerker koetswerkherstel (m/v) ^[72]
 - voorbewerker koetswerkherstel (m/v) ^[73]
 - spuiter koetswerkherstel (m/v) ^[74]
- Advies meerjarenprogramma slagkrachtige overheid ^[64]-05/07/2010
- Advies aanpassing warmtekrachtquota ^[65] -05/07/2010
- Advies over de evaluatie van het decreet leren en werken ^[66] -05/07/2010
- Advies begrotingsbeleid Vlaamse Gemeenschap ^[68]-05/07/2010
- Advies aan minister-president Kris Peeters over het decreet toekenning rentetoeelage voor ondernemingen t.g.v. hinder door openbare werken ^[44] -09/06/2010
- Advies aan minister-president Kris Peeters over het samenwerkingsakkoord ruimtelijke informatie-infrastructuur ^[45]-09/06/2010
- Advies aan minister Joke Schauvliege over het actieplan lood voor de zone Beerse in het kader van richtlijnen luchtkwaliteit 1996/62/EG en 1999/30/EG ^[46]-09/06/2010
- Advies over kritlijnen voor de hervorming van het stelsel van de opleidingscheques ^[47]-09/06/2010
- Advies versnelling investeringsprojecten ^[48]-09/06/2010
- Advies over het ontwerp van decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling en ontwerp van besluit tot uitvoering van dit decreet ^[49]-09/06/2010
- Advies over het ontwerp van verzameldecreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur ^[50]-09/06/2010
- Advies aan minister Joke Schauvliege over het milieuhandhavingsprogramma ^[51]-09/06/2010
- Advies over het programmadecreet 2010 ^[52]-09/06/2010
- Adviesvraag decreet win-winlening & activering risicokapitaal ^[53]-09/06/2010
- Advies lokaal sociaal beleid ^[54]-09/06/2010
- Advies over het ontwerp van decreet Avenant 2008 aan samenwerkingsakkoord meerwaardeneconomie ^[55]-09/06/2010
- Advies waterverkoopreglement ^[57]-09/06/2010
- Advies ondernemerschap bij personen van allochtone afkomst en personen met een arbeidshandicap ^[58]-09/06/2010
- Jaarverslag 2009 SERV Stichting Commissie Diversiteit MORA VHC VLC ^[59]-09/06/2010
- Rapport 20 jaar Vlaams fiscaal beleid ^[60]-09/06/2010
- Advies over het civiel effect inburgering ^[20] -10/03/2010
- Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XX ^[21]-10/03/2010
- Advies milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewateren, waterbodems en grondwater ^[22]-10/03/2010
- Advies integraal waterbeleid met het oog op de omzetting van de Europese overstromingsrichtlijn ^[23]-10/03/2010
- Advies milieubeleidsvereenkomst SO2 en NOx 2010-2014 voor de elektriciteitsproducenten Minaraad - SERV ^[24]-10/03/2010
- Advies materialendecreet ^[25]-10/03/2010
- Advies betere regelgeving voor een effectieve en efficiënte overheid en meer welvaart en welzijn ^[26]-10/03/2010
- Externe reacties op het ontwerpadvies Betere regelgeving voor een effectieve en efficiënte overheid en meer welvaart en welzijn en het ontwerpadvies Wetgevingsprocedures structuren en instrumenten in Vlaanderen: een evaluatie van 10 jaar wetgevingsbeleid ^[27]-10/03/2010
- Standaarden voor ervaringsbewijs -10/03/2010 van
 - dierenverzorger (m/v) ^[28],
 - internetontwikkelaar (m/v) ^[29],
 - landmeterhulp (m/v) ^[30],
 - poetshulp (m/v) ^[31] in gezinnen,
 - kinderverzorgster in meerlingengezinnen (m/v) ^[32],
 - polyvalent assistent (m/v) ^[33],

- datarapporteurder (m/v) ^[34],
 - ICT-ondersteuner (m/v) ^[35],
 - programmeur (m/v) ^[36],
 - functioneel applicatiebeheerder (m/v) ^[37],
 - onderhoudstechnicus elektromechanische installaties (m/v) ^[38],
 - productiemedewerker kunststofverwerking (m/v) ^[39],
 - machineregelaar kunststofverwerking (m/v) ^[40],
 - GIS-medewerker (m/v) ^[41],
 - GIS-deskundige (m/v) ^[42] en
 - GIS-specialist (m/v) ^[43]
- Financieel rapport SERV werkingsjaar 2009 -10/03/2010
 - Advies over het 'gelijke kansen en diversiteitplan 2010' ^[4] -20/01/2010
 - Advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2007 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005 tot vaststelling van de eisen op het vlak van de energieprestaties en het binnenklimaat van gebouwen ^[6]-20/01/2010
 - Advies aan minister Pascal Smet over de aanvullende bepalingen begeleiding derde aanpassing van de begroting 2009 en het ontwerp van decreet begeleiding begroting 2010 ^[6]-20/01/2010
 - Advies aan minister Joke Schauvliege inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï, actieplan voor wegen, spoorwegen en luchthaven Brussels Airport ^[7]-20/01/2010
 - Advies over algemene maatregelen voor de co-existentie van genetisch gemodificeerde gewassen met conventionele gewassen en biologische gewassen ^[8]-20/01/2010
 - Advies over het ontwerpbesluit betreffende de onroerenderfgoedtoets wijziging van het besluit dossiersamenstelling aanvraag stedenbouwkundige vergunning ^[9]-20/01/2010
 - Advies betreffende de nieuwe anti-crisismaatregelen van de federale regering en minister van Werk ^[10]-20/01/2010
 - Advies over de uitvoering van het decreet op de Vlaamse kwalificatiestructuur en de voorgestelde amendementen op dat decreet ^[11]-20/01/2010
 - Advies aan minister Pascal Smet over het voorontwerp van decreet tot bekrachtiging van het reglement tot wijziging van het reglement van de Nederlands-Vlaams Accreditatieorganisatie van 19 februari 2005 ^[12]-20/01/2010
 - Advies reparatiebesluit energiepremies SERV-Minaraad ^[13]-20/01/2010
 - Advies aan minister-president Kris Peeters betreffende de diensten op de interne markt ^[14]-20/01/2010
 - Advies over de beleidsnota 2009-2014 ^[15]-20/01/2010
 - Standaard voor ervaringsbewijs -20/01/2010
- opleider/begeleider in bedrijven en organisaties (m/v) ^[16],
 - receptionist/telefonist (m/v) ^[17] en
 - magazijnbediende (m/v) ^[18]
- Rapport over de begrotingsaanpassing 2009 en de begroting 2010 ^[19]-20/01/2010

Competentieteam

- Beroepscompetentieprofiel tolk Vlaamse Gebarentaal (m/v) ^[226] - 10/11/2010
- Beroepscompetentieprofiel onderhoudsmecaniciën m/v ^[227]- 26/03/2010
- Beroepscompetentieprofiel diëtist ^[228]- 26/03/2010
- Beroepscompetentieprofiel receptionist ^[229]- 31/01/2010
- Beroepscompetentieprofiel barman ^[230]- 31/01/2010

Stichting

- Informatiedossier Gazellen: groei en organisatie ^[231] - 16/11/2010
- Methodologische nota. Vlaamse Werkbaarheidsmonitor ^[232] - 17/09/2010
- Vlaamse Werkbaarheidsmonitor loontrekkenden 2010 ^[87]- 14/09/2010
- Informatiedossier Sociale innovatie in de Vlaamse bedrijfspraktijk - deel 1 ^[233]- 31/08/2010
- Informatiedossier TOA 2007 ICT ^[234]- 26/02/2010
- Informatiedossier bedrijfsorganisatie werk-privébalans. Temporale flexibiliteit voorbeelden van win-winsituaties ^[235]- 31/01/2010
- Werkbaar werk: Metaalarbeiders ^[236]- 29/01/2010

- Werkbaar werk: Onderwijzend personeel ^[237] - 29/01/2010
- Werkbaar werk: Zorgmedewerker ^[238] - 29/01/2010
- Technische nota: Gender en leermogelijkheden in het werk ^[239] - 20/01/2010

Commissie Diversiteit

- Advies Gelijke kansen en diversiteit - plan 2011 ^[106] - 17/12/2010
- Advies samenwerkingsakkoord professionele integratie van personen met een handicap ^[77] - 12/07/2010
- Advies Vesoc-krachtlijnennota evenredige arbeidsdeelname 2010 ^[240] - 12/07/2010
- Advies ondernemerschap bij personen van allochtone afkomst en personen met een arbeidshandicap ^[58] - 09/06/2010
- Advies over het civiel effect inburgering ^[20] - 20/01/2010
- Advies van de commissie Diversiteit met betrekking tot civiel effect inburgering ^[241] - 20/01/2010

Vlaamse Luchthavencommissie

Wetgeving

De commissie kreeg een duidelijke wettelijke grondslag met het artikel 18 van het **decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen**.

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving inzake de Vlaamse Luchthavencommissie. De werking van de Vlaamse Luchthavencommissie staat in Onderafdeling 3 Vlaamse Luchthavencommissie, ART. 18.

ONDERAFDELING 3 VLAAMSE LUCHTHAVENCOMMISSIE

ART. 18.

§1. Bij de Raad is een commissie opgericht die de Vlaamse Regering adviseert bij de voorbereiding van het luchthavenbeleid, hierna te noemen de Vlaamse Luchthavencommissie.

§ 2. De Vlaamse Luchthavencommissie hanteert een geïntegreerde benadering van het luchtvaart- en luchthavenbeleid, waarbij sociaaleconomische, ruimtelijke, mobiliteits- en milieu-effecten tegelijkertijd worden afgewogen.

§ 3. De Vlaamse Luchthavencommissie kan op eigen initiatief of op vraag van de Vlaamse Regering studies en aanbevelingen richten aan de Vlaamse Regering.

§ 4. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels met betrekking de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Vlaamse Luchthavencommissie.

Medewerkers Vlaamse Luchthavencommissie

Voorzitter ● ●

Luc Van der Veken

Secretariaat & studiedienst ● ●

Pieter Deschamps

Samenstelling Vlaamse Luchthavencommissie

Dagelijks bestuur ● ● ● ● ● ● ● ●

Binnen haar informatie- en studieopdracht kan de Vlaamse Havencommissie ook opdrachten geven aan externen, bijvoorbeeld studiebureaus, om één of meerdere aspecten van een havenrelevant probleem te onderzoeken.

Het secretariaat volgt de Europese dossiers op en heeft daarover driemaal, in 2004, 2005 en 2009, een boekje gepubliceerd met als titel "Wegwijzer in Europese haven- en vervoerdossiers". Voor een hele reeks Europese dossiers wordt hierin bondig maar duidelijk uitgelegd waar het over gaat en wat de actuele stand van zaken is van het dossier. De laatste editie werd gemaakt in samenwerking met de collega's van de Nationale Havenraad Nederland. De geactualiseerde teksten vind je terug op deze website (zie Europese Unie).

Op deze website (www.vlaamsehavencommissie.be ^[200]) vind je ook verschillende informatieve onderdelen, zie Statistiek, Europese Unie, Havendecreet, Haven- en Scheepvaartjargon, Steekkaarten Vlaamse havens. Je kan je ook gratis inschrijven op de VHC-nieuwsbrief, waarin nieuwe adviezen en aanbevelingen worden gemeld en waarmee vier keer per jaar de kwartaalcijfers voor de maritieme trafiek van de Vlaamse havens worden aangekondigd.

Werking Vlaamse Havencommissie in 2010

Commissievergaderingen in 2010

15 februari 2010

Tijdens de plenaire vergadering van de Havencommissie van 15 februari 2010 was het hoofdpunt op de agenda de bespreking van het advies over de bouw van een voorwand aan de kaai van de CHZ-Terminal in de voorhaven van Zeebrugge. Het project voorziet in de mogelijkheid om de diepte aan de kaaimuur over een lengte van 600 meter van 14,5 meter naar 17,5 meter en over een lengte van 400 meter van 16,0 meter naar 17,5 meter te verhogen. Dit advies werd in een werkgroep voorbereid en op deze vergadering van de Vlaamse Havencommissie besproken en unaniem goedgekeurd. Bovendien werd er in de vergadering een overzicht gegeven van de werkzaamheden van de diverse werkgroepen en werden nog enkele varia- en informatiepunten behandeld.

Documenten:

Advies van de Vlaamse havencommissie over de bouw van een nieuwe voorwand aan de Oostkaai van het Westelijk Schiereiland in de Voorhaven van Zeebrugge ^[242]

30 juni 2010

Tijdens de vergadering van de Vlaamse Havencommissie van 30 juni 2010 werden drie belangrijke agendapunten besproken.

1. In het eerste agendapunt werd een toelichting gegeven over het project voor de bouw van een tweede LNG-steiger in Zeebrugge, waarover de Vlaamse Havencommissie eind juni 2010 een adviesvraag ontvangen had. Een bijkomende steiger moet het mogelijk maken om meer methaanschepen te ontvangen en om kleinere LNG-schepen te kunnen lossen en laden, omdat dit aan de bestaande steiger maar moeilijk kan.
2. Als tweede punt op de agenda van de vergadering van 30 juni werd de ontwerpaanbeveling over de Standaardmethodiek MKBA besproken. De Standaardmethodiek werd sinds 2007 twee keer gehanteerd als leidraad in Maatschappelijke kosten-batenanalyses die voor advies aan de Vlaamse Havencommissie werden voorgelegd (de tweede sluis in de Waaslandhaven in Antwerpen en de bouw van een voorwand aan de oostkaai van de CHZ-terminal in Zeebrugge). Op basis van die dossiers oordeelde de Havencommissie dat een evaluatie van de Standaardmethodiek aangewezen was.
Tijdens de vergadering van 30 juni 2010 werd de aanbeveling over de Standaardmethodiek MKBA goedgekeurd.
3. In het derde agendapunt van de vergadering van 30 juni werd een bespreking gewijd aan het dossier "financiering van havens en havenprojecten in Vlaanderen". Deze bespreking leidde niet tot een advies of aanbeveling.

Documenten:

Aanbeveling Standaardmethodiek maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) ^[243]

28 oktober 2010

Tijdens de vergadering van de Vlaamse Havencommissie van 28 oktober 2010 werden twee belangrijke agendapunten besproken.

- Als eerste punt op de agenda stond de toelichting door dhr. Alain D'Hooghe (communicatieadviseur Stafdienst Departement MOW, verantwoordelijk voor de overkoepelende communicatiecampagne rond de Vlaamse Havendag) over de stand van zaken betreffende de organisatie van de tweede Vlaamse Havendag in juni 2011. Tijdens de tweede Vlaamse Havendag, die plaatsvindt op zaterdag 25 juni 2011, zal het grote publiek in de vier Vlaamse havens (Antwerpen, Gent, Zeebrugge en Oostende) terecht kunnen voor allerlei activiteiten en informatie. Het Departement MOW zal een communicatiebureau inschakelen om een communicatiecampagne uit te werken.
- In het tweede belangrijke agendapunt werd het ontwerpadvies over een tweede LNG-steiger in de voorhaven van

Zeebrugge besproken. Dit project omvat de bouw van een bijkomende steiger in de voorhaven van Zeebrugge, waardoor het mogelijk zal zijn om meer methaanscheperen te ontvangen, maar ook om kleinere LNG-scheperen te kunnen lossen en laden (wat aan de bestaande steiger maar moeilijk kan). Het advies over dit dossier werd op deze vergadering unaniem goedgekeurd.

Documenten:

Advies over een tweede LNG-steiger in de voorhaven van Zeebrugge ^[244]

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de Vlaamse Havencommissie is verantwoordelijk voor de algemene werking en formuleert de opdrachten aan de werkgroepen en het secretariaat. Op basis van de voorstellen van het secretariaat en de werkgroepen bereidt het dagelijks bestuur de ontwerpaanbevelingen en/of ontwerpadviezen voor de Vlaamse Havencommissie voor.

In 2010 vergaderde het dagelijks bestuur vier maal, namelijk op

- 1 februari
- 22 april
- 17 juni
- 14 oktober

Werkgroepen

De dossiers, die in de loop van 2010 in het dagelijks bestuur en in de plenaire Havencommissie werden behandeld, werden voorbereid door de verschillende werkgroepen.

De werkgroepen zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van het grootste deel van de adviezen en aanbevelingen. Ze zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de werknemers, werkgevers en havenbesturen, evenals vertegenwoordigers van de transportmodi wegvervoer, spoorwegen en binnenvaart. Het secretariaat kan ook deskundigen van de administratie MOW (Mobiliteit en Openbare Werken), afdeling Haven- en Waterbeleid uitnodigen, indien dat nodig is.

In 2010 vergaderden de werkgroepen van de Vlaamse Havencommissie 11 maal: de werkgroep "Europees Havenbeleid" vijf maal, de werkgroep "Financiering haveninfrastructuur" twee maal en de werkgroepen "LNG steiger Zeebrugge" en "CHZ Kaai Zeebrugge" telkens 1 keer. Bovendien werd er in de werkgroep "Maatschappelijk Draagvlak" een maal overleg gepleegd ter voorbereiding van de Vlaamse Havendag 2011 en werd er, in de werkgroep "Haven en Natuur", een toelichting gegeven over het begrip "tijdelijke natuur". Hierna volgt een overzicht van de werkzaamheden in 2010 van de diverse werkgroepen.

Europees Havenbeleid

In de werkgroep Europees havenbeleid worden de initiatieven van de Europese Commissie rond de ontwikkeling van een Europees havenbeleid en het maritiem beleid nauwgezet opgevolgd. In 2010 kwam de werkgroep vijf maal bijeen. De havengerelateerde Europese dossiers worden er systematisch opgevolgd. De werkgroep onderzoekt hoe het verzamelen van informatie sneller en efficiënter kan gebeuren om beter betrokken te zijn bij de Europese initiatieven die op de havens een impact hebben. Alle relevante dossiers worden onder de leden verspreid. Regelmatig gaat de werkgroep na welke Europese initiatieven er bijzondere aandacht vergen en hoe de Havencommissie haar standpunt kan bepalen in die dossiers. In 2010 betrof het vooral dossiers waarop tijdens het Belgisch voorzitterschap de nadruk lag.

Maatschappelijk draagvlak

Tijdens een vergadering van de werkgroep maatschappelijk draagvlak werd overleg gepleegd over de voorbereiding en de praktische organisatie van de tweede Vlaamse Havendag op zaterdag 25 juni 2011. In de vergadering werd in eerste instantie uitgegaan van een eerder gemaakte evaluatie van de eerste Vlaamse Havendag (2008). Het thema was toen "Geen idee waar de dingen vandaan komen?" Ook werd nagedacht over het thema van de tweede havendag. Er werd overeengekomen om in de editie 2011 het accent te leggen op het menselijk aspect van de havens (leven en werken in de havens). Rond de tweede Vlaamse Havendag wordt tevens een uitgebreide communicatiecampagne georganiseerd door de Vlaamse overheid.

CHZ-kaai Zeebrugge

Op 8 oktober 2009 heeft de Vlaamse Havencommissie een adviesvraag ontvangen met betrekking tot het project "Aanpassing CHZ-kaai voorhaven Zeebrugge". De werkgroep CHZ Kaai Zeebrugge bereidde het advies voor en vergaderde daarvoor twee keer (één keer in 2010). Het project houdt de verdieping in van een gedeelte van de bestaande oostelijke kaai van het westelijk schiereiland in de voorhaven van Zeebrugge. Over een lengte van 600m wordt het bodempeil op -17,50m gebracht. Daardoor zullen tegelijk twee zeer grote schepen met een grotere diepgang kunnen

aanmeren aan de Oostkaai. In de huidige toestand is er een kaaimuur van 1.000m lengte, waarvan 400m met een diepgang van -16m en 600m met een diepgang van -14,5m. Het advies werd op 15 februari 2010 goedgekeurd door de Vlaamse Havencommissie.

Haven en natuur

In 2006-2007 heeft de Vlaamse Havencommissie samen met de Minaraad in een werkgroep gewerkt rond havens en natuurbeleid. Het is toen niet tot een aanbeveling gekomen. Het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen en de MBZ Zeebrugge hebben vervolgens een studie laten uitvoeren om dit aspect van de discussie verder uit te klaren. De studie, "Tijdelijke Natuur. Overtreft de dynamiek van de natuur die van het natuurbehoudsrecht?", werd uitgevoerd door LDR Advocaten, in samenwerking met de Universiteit Gent. Over deze studie werd in 2010 een uitgebreide toelichting gegeven in de werkgroep "Haven en Natuur".

Tweede LNG-steiger Zeebrugge

De secretaris-generaal van het departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse Gemeenschap heeft namens de Vlaamse Regering aan de Vlaamse Havencommissie een adviesvraag gesteld over het dossier "De bouw van een tweede steiger in het LNG-dok in de oostelijke voorhaven van Zeebrugge". De werkgroep "LNG-steiger Zeebrugge" heeft een ontwerpadvies opgesteld. De werkgroep heeft één keer vergaderd en door middel van een schriftelijke procedure werd het ontwerpadvies afgerond. Op 14 oktober werd dit dossier door het dagelijks bestuur behandeld en op 28 oktober 2010 heeft de plenaire Vlaamse Havencommissie de ontwerpaanbeveling unaniem goedgekeurd.

Documenten:

Advies over een tweede LNG-steiger in de voorhaven van Zeebrugge ^[244]

Financiering haveninfrastructuur

De werkgroep financiering Haveninfrastructuur heeft in 2010 twee maal vergaderd. De opdracht van de werkgroep bestond uit twee delen.

1. Ten eerste werd in de werkgroep een bespreking gewijd aan de Standaardmethodiek, wat heeft geleid tot een aanbeveling (goedgekeurd door de Vlaamse Havencommissie op 30 juni 2010).
2. De tweede opdracht betrof de bespreking van het financieringssysteem. Deze werkzaamheden hebben in 2010 niet tot een aanbeveling geleid.

Documenten:

Aanbeveling Standaardmethodiek maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) ^[243]

Wetgeving Vlaamse Havencommissie

Oprichting en werking VHC ● ● ●

15 november 1989

^[245]Besluit van de Vlaamse Regering tot oprichting en samenstelling van een Vlaamse Havencommissie (Belgisch Staatsblad: 17.02.1990)

12 januari 2001

^[246]Besluit van de Vlaamse regering betreffende de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Vlaamse Havencommissie (Belgisch Staatsblad : 15.03.2001)

Havendecreet (1999) ● ● ●

2 maart 1999

^[247]Havendecreet: decreet houdende het beleid en het beheer van de zeehavens (Belgisch Staatsblad : 08.04.1999)

SERV-decreet ● ● ●

Sinds 1 januari 2009 is het nieuwe SERV-decreet van kracht ingevolge het besluit van 23 januari 2009 ^[196]. Dit decreet bevat onder meer de regelgeving inzake de Vlaamse Havencommissie. Een officieuze gecoördineerde tekst van het SERV-decreet van 7 mei 2004 ^[195] zoals gewijzigd door het decreet van 19 december 2008 ^[248] is hieronder opgenomen voor zover het betrekking heeft op de Vlaamse Havencommissie.

ONDERAFDELING 2 VLAAMSE HAVENCOMMISSIE

ART. 17.

§ 1. Bij de Raad is een commissie opgericht die de Vlaamse Regering adviseert bij de voorbereiding van het havenbeleid, hierna te noemen de Vlaamse Havencommissie.

§ 2. De Vlaamse Havencommissie is onderworpen aan het bepaalde in artikel 24 en artikel 30, § 3, van het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens.

Medewerkers Vlaamse Havencommissie

Voorzitter ● ● ● ●

Francis Rome

Secretaris ● ● ● ●

Jean-Pierre Merckx

Studiedienst ● ● ● ●

Dirk Neyts

Samenstelling Vlaamse Havencommissie

De Vlaamse Havencommissie bestaat uit vier groepen leden: acht vertegenwoordigers van de Vlaamse werkgeversorganisaties, acht vertegenwoordigers van de Vlaamse werknemersorganisaties, één vertegenwoordiger van respectievelijk de binnenscheepvaart, het wegtransport en het spoorvervoer, elf vertegenwoordigers van de Vlaamse havens (Antwerpen heeft vijf vertegenwoordigers; Zeebrugge, Oostende en Gent hebben telkens twee vertegenwoordigers). In het dagelijks bestuur zetelen een vertegenwoordiger van elke haven en van de vier grote Vlaamse sociale partners. De voorzitter is een onafhankelijke deskundige.

Voorzitter ● ● ● ● ●

Prof. dr. Francis Rome

Dagelijks bestuur ● ● ● ● ●

Leden

Coens Joachim, voorzitter MBZ
Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
De Meyer Rudi, directeur Vlaamse Havenvereniging
Gerard Paul, gedelegeerd bestuurder - haven van Oostende AG
Peeters Christophe, schepen van de haven van de stad Gent
Van De Voorde Eddy, hoogleraar UFSIA-RUCA - faculteit TEW
Van Peel Marc, schepen van de haven van de stad Antwerpen
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV

Leden ● ● ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Copers Caroline, algemeen secretaris Vlaams ABVV
Loridan Marc, secretaris vakgroep Haven
Reniers Chris, algemeen secretaris ACOD

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Claes Michel, algemeen sectorverantwoordelijke - water ACV Transcom
Van Den Eynde Jan, interprofessioneel regionale vakbondsverantwoordelijke ACV
Vermorgen Ann, nationaal secretaris ACV
Verschingel Lode, secretaris LBC-NVK

Algemene Centrale van Liberale Vakverbonden van België - ACLVB

Quisthoudt Erik, bestendig secretaris ACLVB

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Unie van Zelfstandige Ondernemers - UNIZO

Larik Anja, economisch adviseur Bouwunie
Van De Voorde Eddy, hoogleraar UFSIA-RUCA - faculteit TEW

Voka - Vlaams Netwerk van Ondernemingen

Degryse Patrick, directeur Business Development Group De Cloedt
De Meyer Rudi, directeur Vlaamse Havenvereniging
Mariën Katleen, adviseur kenniscentrum Voka
Roels Roger, afgevaardigd bestuurder Europe DP World
Van Severen Peter, directeur VeGHO
Vienne Erna, voorzitter APZI

Vertegenwoordigers van de havenbesturen

Havenbestuur van Antwerpen

Bernaers Greet, directeur infrastructuur
Bruyninckx Eddy, afgevaardigd bestuurder
Janssens Patrick, burgemeester van de stad Antwerpen
Van Peel Marc, schepen van de haven van de stad Antwerpen
Van Vaerenberg Christien, hoofdadviser beleidsontwikkeling Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen

Havenbestuur van Gent

Bernard Katty, financieel en administratief directeur
Peeters Christophe, voorzitter Havenbedrijf Gent AGH

Havenbestuur van Oostende

Gerard Paul, gedelegeerd bestuurder - AG haven van Oostende
Vande Lanotte Johan, voorzitter AG haven van Oostende

NV Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen - MBZ

Coens Joachim, voorzitter MBZ
Maertens Luc, directeur MBZ

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van wegvervoer

Fonteyn Freija, hoofd juridische dienst SAV

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van spoorvervoer

Migom Alex, generaal manager BE Netwerk NMBS

Vertegenwoordigers van instellingen op het vlak van binnenscheepvaart

Lambrechts Paul, marktprospecteur Promotie Binnenvaart Vlaanderen

Plaatsvervangende leden ● ● ● ● ●

Vertegenwoordigers van de werknemers

Algemeen Belgisch Vakverbond - ABVV

Neyens Bart, adviseur studiedienst Vlaams ABVV
Stessens Karel, voorzitter ACOD
Verbeeck Monique, medewerker BTB

Algemeen Christelijk Vakverbond van België - ACV

Publicaties

- [Advies over een tweede LNG-steiger in de voorhaven van Zeebrugge](#) ^[249] 29/10/2010
- [Jaaroverzicht Vlaamse havens 2009](#) ^[250] 22/07/2010
- [Aanbeveling evaluatie van de standaardmethodiek MKBA](#) ^[251] 30/06/2010
- [Advies van de Vlaamse Havencommissie over de bouw van een nieuwe voorwand aan de Oostkaai van het Westelijk Schiereiland in de Voorhaven van Zeebrugge](#) ^[252] 15/02/2010

Bron-URL: <http://www.serv.be/serv/book-4196/jaarverslag-2010>

Links:

- [1] <mailto:info@academiapress.be>
- [2] <http://www.academiapress.be/>
- [3] <http://www.serv.be/serv/session/raadzitting-2>
- [4] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-gelijke-kansen-en-diversiteit-plan-2010-bekrachtigd-raad>
- [5] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-ontwerp-van-besluit-van-de-vlaamse-regering-van-30-november-2007>
- [6] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aan-minister-pascal-smet-over-de-aanvullende-bepalingen-bij-he>
- [7] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aan-minister-joke-schauvliege-inzake-de-evaluatie-en-de-beheersing-van-omg>
- [8] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aan-minister-president-kris-peeters-over-het-ontwerpbesluit-tot-vaststel>
- [9] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-ontwerpbesluit-betreffende-de-onroerende-goedtoets-ontwerpbesluit>
- [10] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-betreffende-de-nieuwe-anti-crisimaatregelen-van-de-federale-regering-en-mini>
- [11] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-de-uitvoering-van-het-decreet-op-de-vlaamse-kwalificati>
- [12] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aan-minister-pascal-smet-over-het-voorontwerp-van-decreet-to>
- [13] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-reparatiebesluit-energiepremies-serv-mina-raad>
- [14] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aan-minister-president-kris-peeters-over-de-richtlijn-200>
- [15] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-de-beleidsnota-2009-2014-goedgekeurd-db-bekrachtigd-raad>
- [16] <http://www.serv.be/document/opleiderbegeleider-bedrijven-en-organisaties-mv>
- [17] <http://www.serv.be/document/receptionisttelefonist-mv>
- [18] <http://www.serv.be/document/magazijnbediende-mv>
- [19] <http://www.serv.be/serv/publicatie/rapport-over-de-begrotingsaanpassing-2009-en-de-begroting-2010>
- [20] <http://www.serv.be/diversiteit/publicatie/advies-over-het-civil-effect-inburgering-ter-kennisname-raad>
- [21] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-voorontwerp-van-decreet-betreffende-het-onderwijsxx>
- [22] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-milieukwaliteitsnormen-voor-oppervlaktewateren-waterbodems-en-grondwater-m>
- [23] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-integraal-waterbeleid-met-het-oog-op-de-omzetting-van-de-europees-overstro>
- [24] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-milieubeleidsvereenkomst-so2-en-nox-2010-2014-voor-de-elektriciteitsprodu>
- [25] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-materialendecreet-mina-raad-serv-bekrachtigd-raad>
- [26] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-beter-regelgeving-voor-een-effectieve-en-efficiënte-overheid-en>
- [27] <http://www.serv.be/serv/publicatie/externe-reacties-op-het-ontwerpadvis-betere-regelgeving-voor-een-effec>
- [28] <http://www.serv.be/document/dierenverzorger-mv>
- [29] <http://www.serv.be/document/internetontwikkelaar-mv>
- [30] <http://www.serv.be/document/landmeterhulp-mv>
- [31] <http://www.serv.be/competentieteam/document/poetshulp-mv>
- [32] <http://www.serv.be/document/kinderverzorgster-meerlingengezinnen-mv>
- [33] <http://www.serv.be/document/polyvalent-assistent-mv>
- [34] <http://www.serv.be/document/datarapporteurder-mv>
- [35] <http://www.serv.be/document/ict-ondersteuner-mv>
- [36] <http://www.serv.be/document/programmeur-mv>
- [37] <http://www.serv.be/document/functioneel-applicatiebeheerder-mv>
- [38] <http://www.serv.be/document/onderhoudstechnicus-elektromechanische-installaties-mv>
- [39] <http://www.serv.be/document/productiemedewerker-kunststofverwerking-mv>
- [40] <http://www.serv.be/document/machineregelaar-kunststofverwerking-mv>
- [41] <http://www.serv.be/document/gis-medewerker-mv>
- [42] <http://www.serv.be/document/gis-deskundige-mv>
- [43] <http://www.serv.be/document/gis-specialist-mv>
- [44] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aan-minister-president-kris-peeters-over-het-decreet-toekenning-rentetoeelage>
- [45] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aan-minister-president-kris-peeters-over-het-samenwerkingsakkoord-ruimtelijke>
- [46] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aan-minister-joke-schauvliege-over-het-actieplan-lood-voor-de-zone-beerse-het>
- [47] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-krijtlijnen-voor-de-hervorming-van-het-stelsel-van-de-opleidingscheques>
- [48] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-versnelling-investeringsprojecten>
- [49] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-ontwerp-van-decreet-betreffende-de-private-arbeidsbemiddeling-en-ont>
- [50] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-ontwerp-van-verzameldecreet-houdende-diverse-bepalingen-inzake-leefm>
- [51] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aan-minister-joke-schauvliege-over-het-milieuhandhavingsprogramma>
- [52] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-programmadecreet-2010-db-bekrachtigd-raad>
- [53] <http://www.serv.be/serv/publicatie/adviesvraag-decreet-win-winlening-activering-risicokapitaal>
- [54] <http://staging.serv.be/serv/publicatie/advies-lokaal-sociaal-beleid>
- [55] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-ontwerp-van-decreet-avenant-2008-aan-samenwerkingsakkoord-meerwaarde>
- [56] <http://www.serv.be/admin/tinymce-node-picker/edit-body?order=changed&sort=asc&title=meerwaardeneconomie&type=publication>
- [57] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-watervkoopreglement>
- [58] <http://www.serv.be/diversiteit/publicatie/advies-ondernemerschap-bij-personen-van-allochtone-afkomst-en-personen-met-ee>
- [59] <http://www.serv.be/serv/publicatie/jaarverslag-2009-serv-stichting-commissie-diversiteit-mora-vhc-vlc>
- [60] <http://www.serv.be/serv/publicatie/rapport-20-jaar-vlaams-fiscaal-beleid>
- [61] <http://www.serv.be/serv/publicatie/briefadvies-over-de-sectorale-afwijkingaanvraag-voor-de-productie-van-geëxpandeerde>
- [62] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-normering-zendmasten>
- [63] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-de-waorborgregeling-voor-het-fonds-ter-reductie-van-de-globale-energiekoo>
- [64] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-meerjarenprogramma-slagkrachtige-overheid>
- [65] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-aanpassing-warmtekrachtquota>
- [66] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-de-evaluatie-van-het-decreet-leren-en-werken>
- [67] <http://www.serv.be/serv/page/samenstelling-serv>
- [68] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-begrotingsbeleid-vlaamse-gemeenschap>

- [69] <http://www.serv.be/document/administratief-commercieel-medewerker-binnendienst-mv-0>
- [70] <http://www.serv.be/document/operator-verpakking-de-farmaceutische-industrie-mv>
- [71] <http://www.serv.be/document/de-monteur-koetswerkherstel-mv>
- [72] <http://www.serv.be/document/plaatbewerker-koetswerkherstel-mv>
- [73] <http://www.serv.be/document/voorbewerker-koetswerkherstel-mv>
- [74] <http://www.serv.be/document/spuiter-koetswerkherstel-mv>
- [75] <http://www.serv.be/admin/tinyMCE-node-picker/edit-body?order=changed&sort=asc&title=actieplan&type=All>
- [76] <http://www.serv.be/admin/tinyMCE-node-picker/edit-body?order=changed&sort=asc&title=>
- [77] <http://www.serv.be/diversiteit/publicatie/advies-samenwerkingsakkoord-professionele-integratie-van-personen-met-een-han>
- [78] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-vlaams-actieplan-armoedebestrijding-2010-2014>
- [79] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-samenwerkingsakkoord-verzameling-afgifte-en-inname-van-afval-de-rijn-binnenva>
- [80] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-vlaams-hervormingsprogramma-europa-2020-strategie>
- [81] <http://www.serv.be/serv/publicatie/actualisatie-en-gedeeltelijke-herziening-van-het-rsv>
- [82] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-schuldafbouw-budgetmeters-elektriciteit-en-aardgas>
- [83] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-codificatie-energiebesluiten>
- [84] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-wijziging-decreet-brownfieldconvenanten>
- [85] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-flankerend-beleid-voor-een-duurzame-toekomstgerichte-industrie>
- [86] <http://www.serv.be/document/mecaniciën-mv>
- [87] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/vlaamse-werkbaarheidsmonitor-loontrekkenden-2010>
- [88] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-omzetting-eu-richtlijnen-luchtkwaliteit>
- [89] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-besluit-energieconsulenten>
- [90] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-de-wijziging-van-ecologiepremies>
- [91] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-de-wijziging-van-strategische-investerings-en-opleidingssteun>
- [92] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-de-startnota-winkelen-vlaanderen>
- [93] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-de-verruiming-van-de-instrumenten-voor-preventief-bedrijfsbeleid>
- [94] <http://www.serv.be/serv/publicatie/voorontwerp-van-decreet-tot-wijziging-van-het-decreet-van-30-maart-1999-houdende-org>
- [95] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-wijziging-decreet-tot-oprichting-iva-kind-gezin>
- [96] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-evaluatie-brownfieldconvenanten>
- [97] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-voorontwerp-van-decreet-tot-wijziging-van-artikel-4-van-het-decreet->
- [98] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-de-lokale-diensteneconomie-0>
- [99] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-vsdo>
- [100] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-ontwerp-vlaams-milieubeleidsplan-2011-2015-mina-plan-4>
- [101] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-groenboek-interne-staatshervorming>
- [102] <http://www.serv.be/serv/publicatie/ontwerpbesluit-houdende-vaststelling-van-specifieke-maatregelen-voor-de-co-existent-0>
- [103] <http://www.serv.be/serv/publicatie/ontwerpbesluit-houdende-vaststelling-van-specifieke-maatregelen-voor-de-co-existenti>
- [104] <http://www.serv.be/serv/publicatie/voorontwerp-van-decreet-houdende-bepalingen-tot-begeleiding-van-de-begroting-2011-pr>
- [105] <http://www.serv.be/serv/publicatie/voorontwerp-wijzigingsbesluit-sociale-openbaredienstverplichtingen-de-vrijgemaakte-e>
- [106] <http://www.serv.be/diversiteit/publicatie/advies-gelijke-kansen-en-diversiteit-plan-2011>
- [107] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-rekendecreet>
- [108] <http://www.serv.be/mora/publicatie/advies-wijziging-van-het-eurovignetverdrag>
- [109] <http://www.serv.be/serv/publicatie/aanpassing-van-de-groenestroom-en-warmtekracht-certificatensystemen>
- [110] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-werkervaring>
- [111] <http://www.serv.be/serv/publicatie/voorontwerp-van-decreet-tot-wijziging-van-het-rtc-decreet-van-14-december-2007>
- [112] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-over-het-actieplan-omgevingslawaaï-voor-de-agglomeraties-antwerpen-en-gent>
- [113] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-groenboek-nieuw-industrieel-beleid-voor-vlaanderen>
- [114] <http://www.serv.be/document/advies-over-krijtlijnen-voor-de-hervorming-van-het-stelsel-van-de-opleidingscheques-0>
- [115] <http://www.serv.be/serv/document/advies-lokale-diensteneconomie>
- [116] <http://www.serv.be/document/advies-aan-minister-freya-van-den-bossche-over-het-ontwerp-van-decreet-avenant-2008-aan-sam>
- [117] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-de-wijziging-van-strategische-investerings-en-opleidingssteun>
- [118] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-de-verruiming-van-instrumenten-voor-preventief-bedrijfsbeleid>
- [119] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-de-wijziging-van-de-ecologiepremies>
- [120] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-de-waarborgregeling-voor-kleine-middelgrote-en-grote-ondernemingen-gigaran>
- [121] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-de-startnota-winkelen-vlaanderen>
- [122] <http://www.serv.be/serv/document/advies-flankerend-beleid-voor-een-duurzame-toekomstgericht-industrie>
- [123] <http://www.serv.be/serv/document/advies-groenboek-nieuw-industrieel-beleid-nib>
- [124] <http://www.serv.be/serv/document/advies-vlaams-hervormingsprogramma-europa-2020-strategie>
- [125] <http://www.serv.be/document/rapport-20-jaar-vlaams-fiscaal-beleid>
- [126] <http://www.serv.be/serv/document/rapport-over-de-begrotingsaanpassing-2009-en-de-begroting-2010>
- [127] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-het-begrotingsbeleid-van-de-vlaamse-gemeenschap-juli-2010>
- [128] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-de-aanpassing-van-de-groenestroom-en-warmtekracht-certificatensystemen-reg>
- [129] <http://www.serv.be/serv/document/advies-ontwerpbesluit-aanpassingen-wkk-certificatensysteem>
- [130] <http://www.serv.be/serv/document/advies-schuldafbouw-budgetmeters-elektriciteit-en-aardgas>
- [131] <http://www.serv.be/serv/document/advies-minimumlevering-aardgas>
- [132] <http://www.serv.be/serv/document/advies-besluit-energieconsulenten>
- [133] <http://www.serv.be/serv/document/advies-reparatiebesluit-energiepremies-serv-mina-raad>
- [134] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-het-ontwerpbesluit-tot-vaststelling-van-de-eisen-op-het-vlak-van-de-energiepres>
- [135] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-de-waarborgregeling-voor-het-fonds-ter-reductie-van-de-globale-energiekost>
- [136] <http://www.serv.be/serv/document/advies-codificatie-energiebesluiten>
- [137] <http://www.serv.be/glossary/11#term856>
- [138] <http://www.serv.be/glossary/11#term1066>
- [139] <http://www.serv.be/document/rapport-wetgevingsprocedures-structuren-en-instrumenten-vlaanderen-een-evaluatie-van-10-j-0>
- [140] <http://www.serv.be/document/advies-meerjarenprogramma-slagkrachtige-overheid>
- [141] <http://www.serv.be/serv/document/advies-groenboek-interne-staatshervorming>
- [142] <http://www.serv.be/serv/event/studie-en-debatnamiddag-versnelling-van-investeringsprojecten>
- [143] [http://www.serv.be/sites/default/files/documenten/nota_risicobeheer_2010_05_21\[1\].pdf](http://www.serv.be/sites/default/files/documenten/nota_risicobeheer_2010_05_21[1].pdf)
- [144] <http://www.serv.be/serv/event/hoorzitting-over-de-nota-risicobeheer>
- [145] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-de-evaluatie-van-het-decreet-betreffende-het-stelsel-van-leren-en-werken>
- [146] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-het-voorontwerp-van-decreet-betreffende-het-onderwijs-goedgekeurd-db-bekracht>
- [147] <http://www.serv.be/serv/document/advies-wijziging-van-het-rtc-decreet-van-14-december-2007>
- [148] <http://www.serv.be/serv/document/advies-mensen-doen-schitteren>
- [149] <http://www.serv.be/serv/document/advies-aan-minister-jo-vandeuren-over-het-decreet-lokaal-sociaal-beleid>
- [150] <http://www.serv.be/serv/document/advies-wijziging-decreet-tot-oprichting-iva-kind-gezin>
- [151] <http://www.serv.be/serv/document/advies-wijziging-decreet-tot-oprichting-iva-kind-gezin>
- [152] <http://www.serv.be/serv/document/advies-organisatie-van-de-zorgverzekering>
- [153] <http://www.serv.be/serv/document/advies-wijziging-decreet-betreffende-de-zorg-en-bijstandverlening>
- [154] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-het-vlaams-actieplan-armoedebestrijding-2010-2014>
- [155] <http://www.serv.be/serv/document/advies-over-het-ontwerp-vlaams-milieubeleidsplan-2011-2015-mina-plan-4>
- [156] <http://www.serv.be/serv/document/advies-materialendecreet-minaraad-serv>
- [157] <http://www.serv.be/serv/document/advies-milieukwaliteitsnormen-voor-oppevlaktewateren-waterbodems-en-grondwater-mina-raad-s>
- [158] <http://www.serv.be/serv/document/advies-integraal-waterbeleid-met-het-oog-op-de-omzetting-van-de-europees-overstromingsricht>

[159] <http://www.serv.be/document/advies-over-het-voorontwerp-van-besluit-van-de-vlaamse-regering-houdende-bepalingen-over-he>

[160] <http://www.serv.be/serv/document/advies-wijziging-decreet-brownfieldconvenanten>

[161] <http://www.serv.be/serv/document/advies-evaluatie-brownfieldconvenanten>

[162] <http://www.serv.be/serv/document/advies-omzetting-eu-richtlijnen-luchtkwaliteit>

[163] <http://www.serv.be/document/advies-milieubeleidsvereenkomst-so2-en-nox-2010-2014-voor-de-elektriciteitsproducenten-min>

[164] <http://www.serv.be/document/briefadvies-over-de-sectorale-afwijkingsaanvraag-voor-de-productie-van-geëxpandeerde-kleiko>

[165] <http://www.serv.be/document/advies-normering-zendmasten>

[166] http://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SARWGG_BR_2010_028_VSDO.PDF

[167] <http://www.serv.be/werkbaarwerk>

[168] <mailto:rbourdeaudhui@serv.be>

[169] <mailto:svanderhaeghe@serv.be>

[170] <mailto:hdelagranghe@serv.be>

[171] <mailto:shellings@serv.be>

[172] <http://www.werkbaarwerk.be>

[173] <mailto:hbamps@serv.be>

[174] <mailto:blauwers@serv.be>

[175] <http://www.serv.be/stichting/document/informatiedossier-sociale-innovatie-de-vlaamse-bedrijfspraktijk-deel-1>

[176] <mailto:lbaisier@serv.be>

[177] <http://www.serv.be/stichting/document/informatiedossier-mvo-duurzaam-zaken-doen-duurt-het-langst>

[178] <mailto:gverdonck@serv.be>

[179] <http://www.serv.be/stichting/document/informatiedossier-gazellen-groei-en-organisatie>

[180] <http://www.serv.be/stichting/page/vorming>

[181] <http://www.serv.be/stichting/page/vormingspakket-werkstress-achtergronden-en-aanpak>

[182] <http://www.serv.be/stichting/page/vormingspakket-andere-tijden-andere-bedrijven>

[183] <http://www.serv.be/stichting/page/vormingspakket-de-klok-rond>

[184] <http://www.serv.be/stichting/page/simulatiespel-het-toeleveringsspel>

[185] <http://www.serv.be/stichting/page/simulatiespel-het-netwerkspel>

[186] <http://www.serv.be/stichting/page/simulatiespel-het-teamspel>

[187] <http://www.serv.be/stichting/page/simulatiespel-wie-verdient-het>

[188] <http://www.serv.be/stichting/page/simulatiespel-ruimte-voor-competenties>

[189] [http://www.serv.be/search/apachesolr_search/?filters=created:\[2010-1-1T00:00:00Z TO 2010-12-31T00:00:00Z\] tid:4 type:publication&sort=created desc&retain-filters=1](http://www.serv.be/search/apachesolr_search/?filters=created:[2010-1-1T00:00:00Z TO 2010-12-31T00:00:00Z] tid:4 type:publication&sort=created desc&retain-filters=1)

[190] <http://www.serv.be/document/advies-samenwerkingsakkoord-handicap>

[191] <http://www.serv.be/document/advies-over-het-civiel-effect-inburgering-ter-kennisname-raad>

[192] <http://www.serv.be/document/advies-ondernemerschap-bij-personeel-van-allochtonen-afkomst-en-personeel-met-een-arbeidshandi>

[193] <http://www.serv.be/document/advies-vesoc-nota-ead-beleid-2010>

[194] <http://www.serv.be/diversiteit/document/advies-gelijke-kansen-en-diversiteit-plan-2011-vlaamse-overheid>

[195] <http://codex.vlaanderen.be/ALLESNL/wet/zoekexec.vwp?wetid=1013345&SkipResult=Yes>

[196] <http://codex.vlaanderen.be/ALLESNL/wet/zoekexec.vwp?wetid=1017587&SkipResult=Yes>

[197] <http://www.serv.be/>

[198] <http://www.mobiliteitsraad.be/>

[199] <http://www.sarwgg.be/>

[200] <http://www.vlaamsehavencommissie.be/>

[201] <http://www.vlaamseluchthavencommissie.be/>

[202] <mailto:info@serv.be>

[203] <http://www.serv.be/document/serv-bericht-juni-2010>

[204] <http://www.serv.be/serv/document/serv-bericht-september-2010>

[205] <http://www.serv.be/serv/document/serv-bericht-december-2010>

[206] <http://www.serv.be>

[207] <http://www.serv.be/stichting>

[208] <http://www.vlaamsehavencommissie.be>

[209] <http://www.serv.be/serv/persberichten>

[210] <http://www.serv.be/diversiteit/persbericht/vlaamse-overheid-moet-tandje-bijsteken-voor-meer-divers-personeelbeleid>

[211] <http://www.serv.be/stichting/persbericht/ruim-helpt-van-vlaamse-werknemers-heeft-werkbaar-werk-vooral-leermogelijkheden>

[212] <http://www.serv.be/serv/persbericht/nieuwe-regels-voor-schuldafbouw-kunnen-onderbreking-gaslevering-winter-niet-vermijdt>

[213] <http://www.serv.be/serv/persbericht/serv-geeft-muyters-voorzet-voor-duurzaam-begrotingsbeleid>

[214] <http://www.serv.be/serv/persbericht/snelle-evaluatie-en-bijsturing-nodig-om-van-leren-en-werken-succes-te-maken>

[215] <http://www.serv.be/serv/persbericht/SEKIV>

[216] <http://www.serv.be/serv/persbericht/gezinnen-en-ondernemingen-betalen-samen-22-miljard-euro-minder-lasten-dankzij-vlaam>

[217] <http://www.serv.be/diversiteit/persbericht/meer-ondernemerschap-bij-kansengroepen-goed-voor-economie>

[218] <http://www.serv.be/serv/persbericht/vlaamse-overheid-moet-meer-werk-maken-van-kwaliteit-regelgeving>

[219] <http://www.serv.be/vhc/persbericht/advies-over-kaaimuur-voorhaven-zeebrugge-unaniem-goedgekeurd>

[220] <http://www.serv.be/stichting/persbericht/temporele-flexibiliteit-biedt-win-winkansen-voor-werknemers-en-werkgevers>

[221] <http://www.serv.be/stichting/persbericht/werkbaar-werk-een-peiling-bij-20000-vlamingen>

[222] <http://www.serv.be/serv/persbericht/vlaamse-overheid-moet-kansengroepen-meer-kansen-geven-op-overheidsjob>

[223] <http://www.serv.be/serv/persbericht/serv-adviseert-vlaams-begrotingstekort-bewaken-en-economische-meevallers-naar-werk>

[224] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-wijziging-decreet-zorg-en-bijstandverlening>

[225] <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-organisatie-zorgverzekering>

[226] <http://www.serv.be/competentieteam/publicatie/beroepscompetentieprofiel-tolk-vlaamse-gearentaal-mv>

[227] <http://www.serv.be/competentieteam/publicatie/beroepscompetentieprofiel-onderhoudsmecanici-mv-26032010>

[228] <http://www.serv.be/competentieteam/publicatie/beroepscompetentieprofiel-diëtist-26032010>

[229] <http://www.serv.be/competentieteam/publicatie/beroepscompetentieprofiel-receptionist>

[230] <http://www.serv.be/competentieteam/publicatie/beroepscompetentieprofiel-barman>

[231] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/informatiedossier-gazellen-groei-en-organisatie>

[232] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/methodologische-nota-vlaamse-werkbaarheidsmonitor-0>

[233] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/informatiedossier-sociale-innovatie-de-vlaamse-bedrijfspraktijk-deel-1>

[234] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/informatiedossier-toa-2007-ict-26022010>

[235] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/informatiedossier-bedrijfsorganisatie-werk-privébalans-temporele-flexibiliteit>

[236] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/werkbaar-werk-metalaarbeiders>

[237] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/werkbaar-werk-onderwijzend-personeel>

[238] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/werkbaar-werk-zorgmedewerker>

[239] <http://www.serv.be/stichting/publicatie/technische-nota-gender-en-leermogelijkheden-het-werk>

[240] <http://www.serv.be/diversiteit/publicatie/advies-vesoc-kraachtlijnennota-evenredige-arbeidsdeelname-2010>

[241] <http://diversiteit/publicatie/advies-van-de-commissie-diversiteit-met-betrekking-tot-civiel-effect-inburge>

[242] <http://www.serv.be/document/advies-van-de-vlaamse-havencommissie-over-de-bouw-van-een-nieuwe-voorwand-aan-de-oostkaai-v>

[243] <http://www.serv.be/document/aanbeveling-standaardmethodiek-maatschappelijke-kosten-batenanalyse-mkba>

[244] <http://www.serv.be/vhc/document/advies-over-een-tweede-ling-steiger-de-voorhaven-van-zeebrugge>

[245] <http://codex.vlaanderen.be/ALLESNL/wet/zoekexec.vwp?wetid=1003707&SkipResult=Yes>

[246] <http://codex.vlaanderen.be/ALLESNL/wet/zoekexec.vwp?wetid=1007864&SkipResult=Yes>

[247] <http://codex.vlaanderen.be/ALLESNL/wet/zoekexec.vwp?wetid=1006592&SkipResult=Yes>

- [248] <http://codex.vlaanderen.be/ALLESNL/wet/zoekexec.vwp?wetid=1017630&SkipResult=Yes>
- [249] <http://www.serv.be/vhc/publicatie/advies-over-een-tweede-ing-steiger-de-voorhaven-van-zeebrugge>
- [250] <http://www.serv.be/vhc/publicatie/jaaroverzicht-vlaamse-havens-2009>
- [251] <http://www.serv.be/vhc/publicatie/aanbeveling-evaluatie-van-de-standaardmethodiek-mkba>
- [252] <http://www.serv.be/vhc/publicatie/advies-van-de-vlaamse-havencommissie-over-de-bouw-van-een-nieuwe-voorwand-aan-de-oos>